

ALBANIAN

Basic Course

Volume VIII

Lessons 73 - 90

February 1969

Revised November 1982

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PREFACE

This is Volume 8 of the 10-volume Albanian Basic Course. It is the largest volume, containing 18 lessons. The subjects range from the seasons in Albania to the Korean War.

The format is a little different from previous volumes. Each lesson begins with a longer Dialogue than usual. This is because the Dialogue tells a story that would be incomplete if shortened. After reading the entire Dialogue, the student will be given approximately half of it to memorize.

The Dialogue is followed by a Grammar Review which has been added to refresh the student's memory.

Next is the Reading Text, the basis for the Dialogue. The student is expected to read this Text at home and come to class prepared to answer questions about it.

Each lesson concludes with two familiar parts: Homework and Vocabulary.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

TABLE OF CONTENTS

Lesson		Page
73	THE CHESTNUT CLUB	1
	Features: The imperfect subjunctive preceded by simple past	
74	THE PIPE AND THE DOG	15
	Features: Verbal nouns of the group ending with (m) je	
	The present perfect tense of the admirative mode	
75	TWO STORIES (one sad and one humorous)	30
	Features: Neuter nouns	
76	RELIGIOUS HOLIDAYS IN ALBANIA	43
	Features: Review of fractions	
	Some conjunctions that go with the subjunctive mode	
77	THE EVIL MISER	56
	Features: Quasi-compounds	
	The interrogative pronoun çfarë	
78	A BAD JOKE	71
	Features: The present progressive	
79	TRAPPED	82
	Features: The present indicative with the present subjunctive	
80	A SAILOR LANDS IN NEW YORK	94
	Features: Direct and indirect speech	
81	WINTER	108
	Features: Review of passive voice (verbs)	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Lesson		Page
82	SPRING	120
	Features: Antonyms	
83	THE RING	132
	Features: The present and past (perfect) conditional	
84	THE FIRST SNOW	143
	Features: Prepositions and cases they take	
	Prepositional phrases	
85	THE WAR IN KOREA	152
	Features: The past and the future progressive	
86	AUTUMN	164
	Features: The second and the third future forms	
87	THE REWARD OF BEING SILENT	176
	Features: The usage of the participle pa with the present participle	
	The declension of the Albanian indefinite noun followed by a possessive pronoun	
88	THE BEAR'S HIDE	187
	Features: The optative mode	
	A review of the formation of conditional sentences	
89	PJERINI (PETER, PETE)	198
	Features: The indicative imperfect tense: for telling stories	
90	SUMMER	209
	Features: Albanian idioms	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 73
PART I
DIALOGUE

Klubi i Kështejavet

1. A keni shumë punë në gazetën ku punoni, Zotní Treska?

Jo, unë jam i ngarkuem të shkruej përralla për të qeshë në faqen e mbrendshme të gazetës.

2. Ç'keni pregatitë për nesër?

Kam tregue ngjarjen e "Klubit të Kështejavet". Sigurisht ju do t'a dini at përrallë!

3. Po, unë dij shumë përralla, por këtê të Klubit të Kështejavet nuk më duket t'a kem ndigjue ndonjiherë.

Në Sllobovi ekzistonte dikur Klubi i Kështejavet...

4. Anëtarët e të cilit merreshin me rritjen e kështejavet!

Jo, jo, anëtarët ishin njerëz të dijshëm; këta në rregulloren e tyne kishin caktue që, për t'u-pranue nji anëtár i rí në Klub, ky duhet të tregonte nji përrallë që asnji prej tyne mos t'a kishte ndigjue ndonjiherë.

5. Po, po, e kam ndigjue shumë kohë mâ parë, por nuk më bje në mend fundi. Vazhdoni, ju lutem!

Kandidati fillonte me tregue përrallën e vet dhe, në qoftë se anëtarët e dijshin, ata i a pritshin fjalën në gojë tue bërtitë: "Kështeja, kështeja..."!

6. E kuptoj, kështu që kandidati të tregonte diçka tjetër.

Po. Nji ditë prej ditësh u-paraqit i biri i nji arkeologu të famshëm. Filloi të tregonte nji përrallë që ai e mbante si të rrallë.

7. Mirëpo ata e kishin ndigjue dhe filluen me bërtitë: "Kështeja, kështeja..."!

Pikërisht ashtu ngjau dhe filloi nji tjetër edhe mâ të rrallë, por edhe këtherë u-ndigjuen fjalët: "Kështeja, kështeja..."!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

8. Natyrisht, filloi për të tretën herë...

Po, por kësaj here ky deshi të tregonte diçka mâ fort për t'i tallë anëtarët se sa për të fitue të drejtën me u-bâ anëtár.

9. Duket se "kështejat" e anëtarëvet e kishin zemrue kandidatin!

Filloi tue thânë se i ati e kishte pasë marrë me vete në nji ekspedicion arkeologjik dhe se nji ditë kishte pasë vendosë me i vizitue vetë piramidat e atij vendi.

10. D.m.th. pa t'anë?

Po. Mandej vazhdoi: "Ishte terr e tue zbritë poshtë ndigjova nji zâ që vînte si nëpër dhé. Desha me u-këthye nga frika, por m'erdhi turp".

11. Natyrisht, ai ngjarjen e tregon me fjalë të frikshme e me hollësí, për të tërhjekë vrejtjen e anëtarëvet.

Ashtu âsht. Zbriti poshtë deri sa e gjeti vendin nga vînte zani. Luejti nji rrasë vorri nga vendi dhe pá nji mumje tue luejtë buzët e tue thânë: "Më këthe përmbys, më këthe përmbys!"

12. Vazhdoni, vazhdoni, tash më duket se po më bje në mend.

"Pse donte mumja me u-këthye përmbys?" e pyetën anëtarët. "Edhe unë e pyeta mumjen" tha kandidati dhe ajo m'u-përgjegj: "Kështu që anëtarët e Klubit të Kështejavet të m'a puthin shpinën".

13. Të lumtë! Shumë e bukur dhe e preftë paska qenë talija e kandidatit.

Mirëpo anëtarët nuk u-zemruen aspak; përkundrazi të gjithë njizani e pranuen kandidatin si anëtár.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 73
PART II
GRAMMAR NOTES

THE IMPERFECT SUBJUNCTIVE PRECEDED BY THE SIMPLE PAST

The imperfect tense of the subjunctive mode is used mostly with the simple past indicative mode.

Examples:

Ai deshi të tregonte përrallën, por ...
(He wanted to tell the story, but ...)

Filluen të bërtitshin me zâ të naltë.
(They started to shout in a loud voice[s].)

Ai filloi të flitte, por ia prenë fjalë në gojë.
(He started to talk, but they interrupted him.)

In most cases, the subjunctive corresponds to the English infinitive.

If you see the simple past used with the present subjunctive sometimes, don't be discouraged. Grammar rules are occasionally broken in most languages.

...llë me dy hyrje, Lis, Mat

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 73
PART III
READING TEXT

Në Sllobovi, ku ndodhin ngjarjet mâ të çuditshme të botës, ekzistonte edhe nji klub, që quhesh "Klubi i Kështejavet". Për t'u-bâ anëtár i këtij klubi duhesh që kandidati të kallxonte nji përrallë, të cilën, asnji nga anëtarët e klubit mos t'a kishte ndigjue ndonjiherë. Po t'a kishin ndigjue ndonjiherë, bërtitshin të gjithë "Kështeja, kështeja, kështeja"!

Nji kandidat u-paraqit në nji mbledhje të përgjithshme të këtij klubi dhe i u-dha rasa me fillue t'a kallxojë përrallën e vet dhe filloi: "Zotní të ndershëm; ishem njiherë tue udhëtue më nji kalë të bardhë dhe do të kalojshem nji lumë. Kur u-afrova pranë bregut të...", por anëtarët e klubit bërtitën tue i a pré fjalën në gojë: "Kështeja, kështeja"!

Atëherë ky filloi nji përrallë tjetër. "Kishte pasë qenë njiherë nji grue që jetonte në nji shpellë dhe...", por edhe nji herë u-ndie zani i anëtarëvet, që bërtitshin "Kështeja, kështeja"!

Mâ në fund, kandidati pak i mërzitun, i u-lut anëtarëvet me i dhânë rasë t'a mbaronte së kallxuemi përrallën që do të tregonte tash, mbasi ishte nji qind për qind i sigurtë se nuk e kishin ndigjue ndonjiherë, se i kishte ngjá atij vetë dhe se nuk i a kishte kallxue asnji njeriu të gjallë. Dhe për të tretën herë filloi:

"Kur ishem i rí, im át më mori me vete në nji ekspedicion arkeologjik n'Egjipt. Ndërsa im át punonte, vendosa

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me vizitue nji nga piramidat e atij vendi. Ishte terr, por kishem nji kandil që lëshonte nji dritë të zbetë e të vogël, sa të shifshem ku të vejshem kambën. Tue zbritë poshtë fillova me ndigjue nji zâ që vînte si nëpër dhé. Sa mâ poshtë që zbritshem aq mâ i qartë vînte tue u-bâ zani. Mâ në fund fillova me i kuptue fjalët "Më këthe përmbys, më këthe përmbys!" dhe ky zâ më bânte me u-dridhë nga frika. Desha me u-këthye, shtati më përqethesh e djersë të ftofta m'a kishin mbulue ballin, por mblodha veten dhe vijova me zbritë. Mbas nji zbritje shumë të gjatë mrrîjta te nji vorr prej nga dukesh se dilte zani. Largova rrasën dhe tmeri e frika m'u-shtuen kur pashë buzët e nji mumje që lëvizshin tue thânë "Më këthe përmbys, më këthe përmbys!" Tue mos dijtë çka të bâj i a preva fjalën në gojë tue e pyetë": "Pse"? Dhe mumja m'u-përgjegj menjiherë: "Kështu që të gjithë anëtarët e Klubit të Kështejavet të vîjnë dhe të m'a puthin shpinën".

Brohorí dhe duertrokitje të mëdhaja shpërthyen në sallën e mbledhjes dhe të gjithë njizani e pranuen kandidatin si anëtár.

QUESTIONS-PYETJE

A ekzistonte në Sllobovi, ku ndodhin ngjarjet mâ të çuditshme të botës, edhe nji klub, që quhesh "Klubi i Kështejavet"? Çka ekzistonte në Sllobovi, ku ndodhin ngjarjet mâ të çuditshme të botës? Ku ekzistonte edhe nji klub, që

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

quhesh "Klubi i Kështejavet"? Si quhesh klubi që ekzistonte në Sllobovi? Ku ndodhin ngjarjet më të çuditshme të botës? Për t'u-bá anëtár i këtij klubi, a duhesh që kandidati të kallxonte nji përrallë? Kush duhesh të tregonte nji përrallë, për t'u-bâ anëtár i këtij klubi? Pse duhesh të kallxonte nji përrallë kandidati? A duhesh që kandidati të tregonte nji përrallë, të cilën asnji nga anëtarët mos t'a kishte ndigjue ndonjiherë? Çfarë përralle duhesh të tregonte kandidati? Po t'a kishin ndigjue ndonjiherë, a bërtitshin të gjithë "Kështeja, kështeja"? Çka bâjshin të gjithë po t'a kishin ndigjue përrallën ndonjiherë? Qysh bërtitshin të gjithë po t'a kishin ndigjue përrallën ndonjiherë? A u-paraqit nji kandidat në nji mbledhje të përgjithshme të këtij klubi? Kush u-paraqit në nji mbledhje të përgjithshme të këtij klubi? Cili u paraqit në nji mbledhje të përgjithshme të këtij klubi? Çka bâni nji kandidat? A i u-dha rasa me fillue t'a kallxojë përrallën e vet? Kujt i u-dha rasa me fillue t'a kallxojë përrallën e vet? Çka i u-dha rasa me bâ kandidatit? A e filloi përrallën tue thânë: "Zotní të ndershëm; ishem njiherë tue udhëtue më nji kalë të bardhë dhe do të kalojshem nji lumë"? Kush e filloi përrallën e vet tue thânë: "Zotní të ndershëm; ishem njiherë tue udhëtue më nji kalë të bardhë dhe do të kalojshem nji lumë"? Qysh e filloi përrallën kandidati?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Çka ishte tue bâ njiherë kandidati? Çka do të kalonte ky? A filluen me bërtitë anëtarët "Kështeja, kështeja" kur kandidati vijoi tue thânë: "kur u-afrova pranë bregut të..."? Cilët filluen me bërtitë: "Kështeja, kështeja", kur kandidati vazhdoi tue thânë: "Kur u-afrova pranë bregut të..."? Çka bânë anëtarët kur kandidati vijoi tue thânë: "Kur u-afrova pranë bregut të..."? Kur filluen me bërtitë anëtarët? Atëherë a filloi ky nji përrallë tjetër? Kush filloi atëherë nji përrallë tjetër? Çka filloi atëherë kandidati? A e filloi përrallën me fjalët: "Kishte pasë qenë njiherë nji grue që jetonte në nji shpellë dhe..."? Qysh e filloi përrallën tjetër kandidati? Kush e filloi përrallën me fjalët: "Kishte pasë qenë njiherë nji grue që jetonte në nji shpellë dhe..." Por, a u-ndie edhe nji herë zani i anëtarëvet që bërtitshin "Kështeja, kështeja"? Çka u-ndie edhe nji herë? Qysh bërtitshin anëtarët? Mâ në fund, kandidati pak i mërzitun, a i u-lut anëtarëvet me i dhânë rasë t'a mbaronte së kallxuemi përrallën që do të tregonte tash? Kush i u-lut anëtarëvet me i dhânë rasë t'a mbaronte së kallxuemi përrallën që do të tregonte tash? Qysh ishte kandidati, kur i u-lut anëtarëvet me i dhânë rasë t'a mbaronte së kallxuemi përrallën që do të tregonte tash? A tha se ishte nji qind për qind i sigurtë se nuk e kishin ndigjue ndonjiherë? Kush ishte nji qind për qind i sigurtë se nuk e kishin ndigjue ndonjiherë? Cilët nuk e kishin ndigjue ndonjiherë përrallën që do të tregonte kandidati tash? A tha edhe se i kishte ngjá atij vetë e se nuk i a kishte tregue asnji njeriu të gjallë? Kujt i kishte ngjá

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

e nuk i a kishte tregue asnji njeriu të gjallë? A filloi për të tretën herë me tregue se kur ishte i rí, i ati e mori me vete në nji ekspedicion arkeologjik? Çka filloi të tregonte kandidati për të tretën herë? Kush e mori me vete, kur ishte i rí, në nji ekspedicion arkeologjik? Kur e mori i ati me vete në nji ekspedicion arkeologjik? Kê mori i ati me vete në nji ekspedicion arkeologjik n'Egjipt? Ku e mori i ati me vete kandidatin kur ishte i rí? Ndërsa i ati punonte, a vendosi me vizitue nji nga piramidat e atij vendi? Çka vendosi me bâ, ndërsa i ati punonte? Kur vendosi ai me vizitue nji nga piramidat e atij vendi? Mbasi ishte terr, a kishte nji kandil që lëshonte nji dritë të zbetë sa të shifte ku të vente kambën? Pse kishte me vete nji kandil? Çfarë drite lëshonte kandili? Tue zbritë poshtë, a filloi me ndigjue nji zâ që vînte si nëpër dhé? Kur filloi me ndigjue nji zâ që vînte si nëpër dhé? Çka filloi me ndigjue tue zbritë poshtë? A vînte tue u-bâ mâ i qartë zani, sa mâ poshtë që zbritte? Qysh vînte tue u-bâ zani, sa mâ poshtë që zbritte? Mâ në fund, a filloi me i kuptue fjalët "Më këthe përmbys, më këthe përmbys"? Kur filloi me i kuptue fjalët "Më këthe përmbys, më këthe përmbys"? Çka filloi me kuptue ky, mâ në fund? A e bânte ky zâ me u-dridhë nga frika? Çka e bânte me u-dridhë nga frika? A deshi me u-këthye mbasi shtati i përqethesh e djersë të ftofta i a kishin mbulue ballin? Pse deshi të këthehesh? A e mblodhi veten dhe vazhdoi me

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

zbritë? Çka bâni ai? Mbas nji zbritje të gjatë, a mrrîjti te nji vorr prej ku dukesh se dilte zani? Kur mrrîjti te nji vorr prej nga dukesh se dilte zani? Ku mrrîjti mbas nji zbritje të gjatë? A e largoi rrasën e vorrit? Cilën rrasë largoi? A i u-shtuen tmeri dhe frika kur pá buzët e nji mumje që lëvizshin tue thânë: "Më këthe përmbys, më këthe përmbys!" Kujt i u-shtuen tmeri dhe frika kur pá buzët e nji mumje që lëvizshin tue thânë: "Më këthe përmbys, më këthe përmbys!" Kur i u-shtuen tmeri dhe frika? Tue mos dijtë çka të bâjë, a i a preu fjalën në gojë tue e pyetë: "Pse"? Kush i a preu fjalën në gojë tue e pyetë: "Pse"? Pse i a preu fjalën në gojë tue e pyetë: "Pse"? A u-përgjegj mumja menjiherë: "Kështu që të gjithë anëtarët e Klubit të Kështejavet të vijnë e të m'a puthin shpinën"? Kush u-përgjegj menjiherë: "Kështu që të gjithë anëtarët e Klubit të Kështejavet të vîjnë e të m'a puthin shpinën"? Qysh u-përgjegj mumja? A shpërthyen në sallën e mbledhjes brohorí dhe duertrokitje të mëdhaja porsa kandidati e mbaroi përrallën së kallxuemi? Ku shpërthyen brohorí dhe duertrokitje të mëdhaja porsa kandidati e mbaroi përrallën së kallxuemi? Çka shpërtheu në sallën e mbledhjes porsa kandidati e mbaroi përrallën së kallxuemi? A e pranuen të gjithë njizani si anëtár? Cilët e pranuen kandidatin si anëtár? Kê pranuen si anëtár të gjithë njizani?

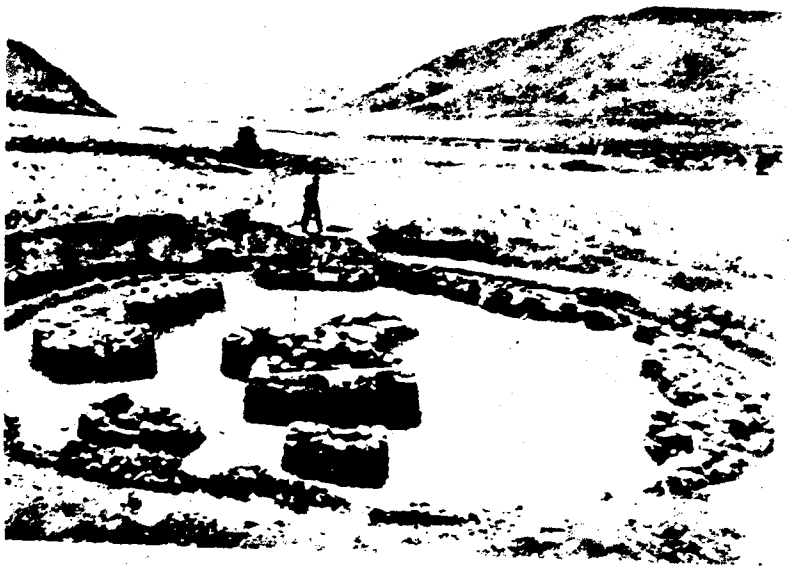
More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 73
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. He had fallen face down.
2. It was dark when I entered the house.
3. I found the oil lamp on the small table.
4. They wanted to move, but they couldn't.
5. My body was covered with sweat.
6. I started to shiver; I had a pain in my back.
7. This has never happened to me.
8. What's her age? (Use the Albanian noun for "age.")
9. Please don't interrupt me!
10. She doesn't remember the end of the story.

Tumë ilire pas gërmimit – Kënetë (Kukës)

Ojnohe bronxi dhe fibul ilire prej bronxi hekurit)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PESTË
FJALORI

LESSON 73
PART V
VOCABULARY

arkeolog, -u arkeologë, -t	(m.)	archaeologist
brohori, -t	(f.)	cheers, acclamation
i, të çuditshëm e, të çuditshme	(adj. m. & f.)	strange, odd; surprising
me u-dashë (më, të, i etj. duhet)	(v.)	to have to...; to be necessary
i, të dijshëm e, të dijshme	(adj. m. & f.)	wise, learned
dikur	(adv.)	long time ago; some day (in the future)
djersë, -a djersë, -t	(f.)	sweat, perspiration
e drejtë, -a të drejta, -t	(f.)	right, justice; truth
me u-dridhë (unë dridhem)	(v.)	to shiver, tremble
duertrokitje, -t	(f. pl.)	applause
me u-dhânë (unë epem)	(v.)	to be given
ekspedicion, -i ekspedicione, -t	(m.)	expedition
me ekzistue (unë ekzistoj)	(v.)	to exist
i, të frikshëm e, të frikshme	(adj. m. & f.)	frightful; coward
i, e, të gjallë të gjalla	(adj. m. & f.)	alive, living; lively, active
hollësí, -ja hollësí, -t	(f.)	thinness, fineness; in pl. details
të kallxuem, -it	(neut.)	narrating; telling
kandil, -i kandila, -t	(m.)	oil lamp, lantern

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

kështejë, -a kështeja, -t	(f.)	chestnut
me u-lutë (unë lutem)	(v.)	to beg, ask for; to pray
me mbledhë (unë mbledh)	(v.)	to gather, collect; to pick (fruit, flowers, etc.); to add (arithmetic)
me mbledhë veten (unë mbledh veten)	(v.)	to pull oneself together
mumje, -a mumje, -t	(f.)	mummy
ndërsa	(adv.)	while; whereas
me u-ndie (unë ndihem)	(v.)	to be heard; to feel
me u-paraqitë (unë paraqitem)	(v.)	to report to; to introduce oneself; to be introduced
me u-përgjegjë (unë përgjegjem)	(v.)	to answer, reply
përmbys	(adv.)	face down, upside down
me u-përqethë (unë përqethem)	(v.)	to shudder, shiver
pikërisht	(adv.)	exactly
piramidë, -a piramida, -t	(f.)	pyramid
i, e, të preftë të prefta	(adj. m. & f.)	sharp
me puthë (unë puth)	(v.)	to kiss
i, e, të qartë të qarta	(adj. m. & f.)	clear; evident, obvious
rasë, -a rasa, -t	(f.)	occasion, chance, opportunity, case; case (gram.)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

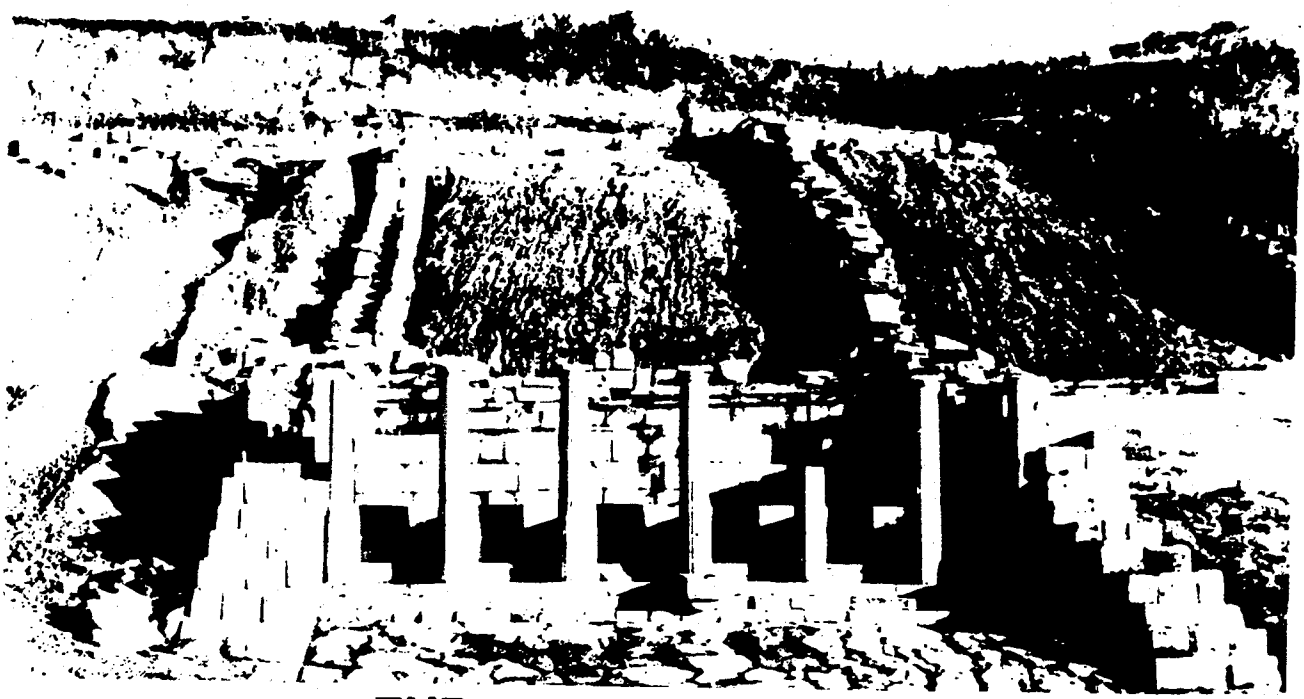
rrasë, -a rrasa, -t	(f.)	slab, slate (flat piece of stone)
rritje, -a	(f.)	breeding, rearing, raising, growing cultivation
me shpërthye (unë shpërthej)	(v.)	to break out, break in, burst out, erupt; to disintegrate; to unbutton
shpinë, -a shpina, -t	(f.)	back, spine
shtat, -i	(m.)	body
me u-shtue (unë shtohem)	(v.)	to accrue, grow, increase, multiply
me tallë (unë tall)	(v.)	to laugh at..., make fun of..., tease
tallje, -a tallje, -t	(f.)	mockery, teasing, joke
terr, -i	(m.)	darkness, dark
me tërhjekë vrejtjen (unë tërhjek vrejtjen)	(v.)	to draw one's attention; to reprimand
tmér, -i	(m.)	terror
me vijue (unë vijoj)	(v.)	to continue
vorr, -i vorre, -t	(m.)	tomb, grave
njizani	(adv.)	unanimously
i, e, të zbetë të zbeta	(adj. m. & f.)	pale; dim

Shënime:

me pré fjalën (në gojë) (unë pres fjalën)	(v.)	to interrupt (speaking)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

nji ditë prej ditësh		one day
kishte pasë qenë njiherë		once upon a time there was a....
me rá në mend (më, të, i etj. bje në mend)	(v.)	to remember, recall
me ardhë turp (më, të, i etj. vjen turp)	(v.)	to be ashamed; to be shy

THE MONUMENTAL FOUNTAIN

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 74
PART I
DIALOGUE

Çibuku e Qeni

1. Hyp këtu, pse po shkon aq larg?	Nga dritorja pashë të shkruem-me se n'at vagon âsht i lejuem të pimit e duhanit.
2. Atëherë duhet të shkojmë deri në fund të trenit; zakonisht, aty e lidhin vagonin për pasagjerët që nuk e pijnë duhanin.	S'kemi çka të bâjmë, duhet të shkojmë deri atje, sepse nuk e duroj tymin e duhanit.
3. As unë nuk e pij duhanin, por mue nuk më trazon aspak tymi.	A e di përrallën e zojushës dhe të qenit?
4. Jo, m'a kallxo!	Po, por prit sa të hypim e të zâmë vend.
5. Qe, ky duhet të jetë vagoni ynë.	Qenka pothuejse bosh!
6. Tash që i rregulluem valixhet, m'a trego përrallën!	Nji zojushë, me nji qen në prehën, u-ul në tren pranë nji studenti që po pinte çibuk.
7. Kur pá se studenti po pinte çibuk zojusha u-largue...	Jo, i tha studentit të largohesh, mbasi tymi nuk i pëlqente qenit.
8. A tha me të vërtetë kështu?	Po, bile foli në nji mënyrë të pakândshme.
9. Ç'bâni studenti?	Ai s'luejti prej vendit, por filloi me e thithë çibukun edhe mâ me forcë, tue qitë tym për hundësh e për goje.
10. A ishte i lejuem të pimit e duhanit n'at vagon?	Tamam at gjâ i theksoi studenti, d.m.th. të shkonte në nji vagon tjetër, por ajo i a kapi çibukun dhe i a hodhi nga dritorja.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

11. Zojusha s'paska qenë fort e sjellshme!

Ishte nga ato grât pak të shkueme në moshë dhe të pamartueme.

12. Po studenti çka bâni?

Ai, pa bâ as nji as dy, kapi qenin dhe e hodhi po nga ajo dritore.

13. I shkreti qen!

Zojusha fillòi të shante, të bërtitte e të qante dhe të gjithë u-çuen më kambë dhe i u-afruen studentit.

14. A mos deshën vallë t'a hjedhin studentin nga dritorja?

Ndoshta, por për fat të mirë, n'at çast treni mrrîjti në stacion dhe u-ndal.

15. Dhe zojusha zbriti të merrte qenin dhe studenti çibukun...

Jo. Të gjithë zbritën tue shikue nga fundi i trenit dhe panë qenin tue ngá në drejtim të tyne; diçka i varesh prej gojës. A mund t'a marrish me mend se çka ishte ajo gjâ që varesh?

16. Sigurisht se po: çibuku!

Ashtu kujtuen edhe të tjerët.

17. Çka tjetër mund t'ishte?

Gjuha e vet!

18. Nga e gjithë kjo ngjarje më vjen keq për qenin e pafajshëm.

Treni po lëviz; na qoftë udha e mbarë!

19. Shpresoj mos të na ulet afër ndonji student me çibuk!

Na s'kemi qen, por mund të na i hjedhi valixhet nga dritorja.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

VERBAL NOUNS OF THE GROUP ENDING WITH (m)je

1. This is an important noun group which we covered in the previous volume. Because of its importance, we will review it for reinforcement and retention.

Nouns derived from verbs ending in single long vowels (such as a, e, i, u, y, and the diphthong ye) are formed by adding the suffix (m)je to the infinitive.

Example:

me lá	(to wash)	lamje	(washing)
me pré	(to cut)	premje	(cutting)
me shkri	(to melt, smelt)	shkrimje	(melting, smelting)
me pru	(to bring)	prumje	(bringing)
me ndërhŷ	(to interfere)	ndërhŷmje	(interference)
me fye	(to insult)	fyemje	(insult)

Actually the suffix je (without the m) could be attached to almost any infinitive ending in a consonant to form a noun.

So we see once again that the verb is a very important and productive part of speech.

THE PRESENT PERFECT TENSE OF THE ADMIRATIVE MODE

2. As we learned before, Albanian has a verb mode (or mood) that English doesn't: the mode of surprise or the "admirative" mode (an English misnomer).

It usually has two tenses: present (which we already know) and present perfect.

The present perfect tense is used with the auxiliary verbs paskam, "to have," or qenkam, "to be," in the present tense admirative or surprise mode, plus the infinitive (participle) of the verb you want to use.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

For example, you have opened your window to see snow on the ground. If it was unexpected and you were surprised, you might exclaim: Paska ra bore! "Why it has snowed!"

If you happened to be at the scene of a murder, you wouldn't say: Ky njeri ka vdekë, "This man has died/is dead," unless you had some previous knowledge about his death. In this case, the Albanian police might like to question you. But we shall presume that you know nothing about it and want to go home; then you might say: Ky njeri paska vdekë! "Oh, this man is really dead!"

Partial view of the Shkodra fortress, one of the oldest Albanian castles.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 74
PART III
READING TEXT

Në nji qytet të vogël, jo shumë larg Bostonit, banonte Nexhati me prindët e tij. Nexhati ndiqte nji shkollë mjeshtrísh në Boston. Çdo mëngjes, merrte trenin për të shkue në shkollë. Kishte zgjedhë degën e zdrukthëtarís. Kishte vendosë me u-bâ zdrukthëtari mâ i mirë i asaj krahine. Ishte i pari i klasës si në teorí ashtu edhe në praktikë. E kishte marrë me qejf punën dhe nuk i vînte aspak e rândë. Kishte fillue të blente edhe veglat mâ të mira. Kishte blé disa zdruktha, sharra, turjela etj., të cilat i ruente si sŷt e ballit dhe kujdesohesh shumë për to.

I ati kishte nji dyqan ku shitte voj, benzinë dhe pjesë të ndryshme automobilash. Ishte mjaft i pasun.

Nexhatit i kishte hŷ në krye edhe me mësue me pí çibuk, dhe kur merrte trenin, shkonte në vagonin ku të pimit e duhanit ishte i lejuem. Nxirte kutín e duhanit dhe mbasi e mbushte çibukun mirë e mirë, e ndizte tue e thithë me të gjithë fuqín e mushkënivet të tija. Nganjiherë i kalonte tymi përtej fytit dhe kollesh, por, megjithatê, s'hiqte dorë. I ishte mbushë mendja me e mësue. I dukesh vetja sikur t'ishte nji njeri me rândësí me çibuk.

Nji ditë, u-ul pranë tij nji zojushë, pak e shkueme në moshë, e cila mbante nji qen në prehën. Porsa u-ul i tha, në nji mënyrë të pakândshme, mos të pinte duhan sepse nuk i pëlqente qenit. Mbasi nuk i pëlqeu as mënyra e të folunit dhe as zojusha, i tha vetëm se mbasi nuk i pëlqente qenit

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

duhani, mund të shkonte në nji vagon ku pimja e duhanit ishte e ndalueme, dhe vijoi me e thithë çibukun edhe mâ me forcë, tue qitë tym për hundësh e për goje.

Zojusha s'luejti prej vendit. I tha edhe nja dy herë tjera mos të pinte duhan, po n'at mënyrë e po me at zâ, por Nexhati nuk u vûni vesh fjalëvet të saja. Ishte zani i nji njeriu që mëninte (urrente) çdo gjâ që u epte gëzim të tjerëve dhe prandej, ai jo vetëm që nuk i ishte bindë, por ishte mundue me bâ të kundërtën.

Pak para se të mrrînte treni në stacion, zojusha tue e pasë humbë durimin, i a hoqi studentit çibukun prej gojës dhe i a hodhi jashtë nga dritorja. Studenti për pak kohë mbeti shtang, por mandej s'bâni as nji as dy, kapi qenin dhe e hudhi jashtë prej dritores. Zojusha filloi të bërtitte e të shante. Të gjithë u-çuen më kambë, filloi nji shamatë e nji zhurmë e madhe dhe zojusha kishte fillue me qá. Ndërsa pasagjerët i kërkojshin spiegime studentit, treni u-ndal. Kishte mrrîjtë në stacion. Zbritën të gjithë tue shikue në drejtim prej nga kishte ardhë treni. Kur, çka me pá! Qeni ishte tue ngá në drejtim të tyne e prej gojës së tij shifesh nji gjâ që varesh përjashta: ishte ...gjuha.

QUESTIONS-PYETJE

A banonte Nexhati me prindët e tij në nji qytet të vogël, jo shumë larg Bostonit? Prej cilit qytet nuk ishte larg qyteti i vogël, në të cilin banonte Nexhati me prindët e tij? Ku banonte Nexhati me prindët e tij? A ndiqte Nexhati nji

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

shkollë mjeshtrísh në Boston? Ku gjindesh shkolla që ndiqte Nexhati? Çfarë shkolle ndiqte Nexhati? A merrte trenin çdo mëngjes për të shkue në shkollë? Çka merrte Nexhati çdo mëngjes për të shkue në shkollë? Sa herë në javë e merrte trenin Nexhati? A kishte zgjedhë degën e zdrukthëtarís? Çfarë dege kishte zgjedhë? A kishte vendosë me u-bâ zdrukthëtari mâ i mirë i asaj krahine? Çka kishte vendosë me u-bâ Nexhati? Kishte vendosë me u-bâ zdrukthëtari mâ i mirë i cilës krahinë? A ishte i pari i klasës si në teorí ashtu edhe në praktikë? Ishte i pari i klasës si në teorí ashtu edhe në çka tjetër? Në çka ishte Nexhati i pari i klasës? A e kishte marrë me qejf punën? Çka kishte marrë me qejf? A i vînte ndopak e rândë? Pse nuk i vînte aspak e rândë puna? A kishte fillue të blente edhe veglat mâ të mira? Çka kishte fillue të blente? Çka kishte fillue të bânte? A kishte blé disa zdruktha, sharra, turjela etj.? Çka kishte blé? A i ruente këto si sŷt e ballit? Qysh i ruente? A kujdesohesh shumë për to? Sa vegla kishte blé? Si kujdesohesh për to? A kishte i ati nji dyqan? A shitte voj, benzinë dhe pjesë të ndryshme automobilash? Kush kishte nji dyqan ku shitte voj, benzinë dhe pjesë të ndryshme automobilash? Çka kishte i ati? Çka shitte i ati n'at dyqan? A ishte mjaft i pasun? Kush ishte mjaft i pasun? A i kishte hŷ në krye Nexhatit me mësue me pí çibuk? Kujt i kishte hŷ në krye me mësue me pí çibuk? Çka i kishte hŷ në krye Nexhatit me mësue? Kur merrte trenin, a shkonte në nji vagon ku të pimit e duhanit ishte i lejuem?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Në cilin vagon shkonte Nexhati kur merrte trenin? A e nxirte kutín e duhanit dhe e mbushte çibukun mirë e mirë? Kush e nxirte çibukun dhe e mbushte mirë e mirë? Çka bânte ai dhe e mbushte çibukun mirë e mirë? Qysh e mbushte çibukun? Mbasi e mbushte, a e ndizte tue e thithë me të gjithë fuqín e mushkënivet të tija? Çka bânte Nexhati porsa hŷnte në vagonin ku të pimit e duhanit ishte i lejuem? A i kalonte tymi përtej fytit nganjiherë? Pse kollesh Nexhati? Çka i kalonte përtej fytit nganjiherë dhe kollesh? Por, megjithatë, a hiqte dorë? Nga çka nuk hiqte dorę Nexhati? Pse nuk hiqte dorë? A i ishte mbushë mendja me e mësue? Çka i ishte mbushë mendja me mësue? A i dukesh vetja sikur t'ishte nji njeri i rândësishëm me çibuk? Qysh i dukesh vetja me çibuk? A u-ul pranë tij, nji ditë, nji zojushë pak e shkueme në moshë? Kush u-ul pranë tij nji ditë? A ishte e ré zojusha që u-ul pranë tij nji ditë? A mbante zojusha në prehën nji qen? Çka mbante në prehën zojusha? A i tha, porsa u-ul mos të pinte duhan? A i a tha këto fjalë në nji mënyrë të pakândshme? Në çfarë mënyrë i a tha këto fjalë zojusha? A i tha mos të pinte duhan se nuk i pëlqente qenit? Çka i tha Nexhatit zojusha? Pse i tha mos të pinte duhan? A i pëlqeu Nexhatit mënyra e të folunit? Po zojusha, a i pëlqeu? Çka nuk i pëlqeu Nexhatit? A i u-përgjegj Nexhati se mbasi nuk i pëlqente qenit duhani, mund të shkonte në ndonji vagon ku pimja e duhanit ishte e ndalueme? Ku i tha zojushës me shkue? Pse i u-përgjegj në këtë mënyrë? Si i u-përgjegj zojushës Nexhati? A vijoi me e thithë çibukun edhe mâ me forcë tue qitë tym për

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

hundësh dhe për goje? Çka vazhdoi me bâ Nexhati? Qysh vazhdoi me e thithë çibukun? Nga qitte tym? A luejti zojusha prej vendit? Prej nga nuk luejti zojusha? A i tha edhe nja dy herë tjera mos të pinte duhan? Kujt i tha edhe nja dy herë tjera mos të pinte duhan? A i tha po n'at mënyrë e po me at zâ? Në ç'mënyrë i tha edhe nja dy herë tjera mos të pinte duhan? A u vûni vesh fjalëvet të saja Nexhati? Cilave fjalë nuk u vûni vesh Nexhati? A ishte zani i nji njeriu që mëninte çdo gjâ që u epte gëzim të tjerëve? Kush urrente çdo gjâ që u epte gëzim të tjerëve? Zani i çfarë njeriu ishte? A i ishte bindë Nexhati urdhënit të zojushës? Për çfarë arsyeje nuk i ishte bindë Nexhati zojushës? A ishte mundue me bâ të kundërtën? Jo vetëm që nuk i ishte bindë, por ishte mundue me bâ çka? Pse ishte mundue me bâ të kundërtën? A e humbi durimin zojusha? Çka humbi zojusha? A i a hoqi studentit çibukun prej gojës dhe i a hodhi jashtë nga dritorja? Çka i hoqi studentit prej gojës dhe i a hodhi jashtë nga dritorja? Pak para se të mrrînte treni në stacion, a i a hoqi studentit çibukun prej gojës dhe i a hodhi jashtë nga dritorja? A i a hodhi çibukun jashtë nga dritorja mbasi e pati humbë durimin? Çka i hoqi prej gojës studentit zojusha? Ku i a hodhi çibukun? Pse e bâni këtë gjâ zojusha? Çka bâni zojusha mbasi e pati humbë durimin? A mbeti shtang studenti për pak kohë? Si mbeti studenti për pak kohë? Kush nuk bâni as nji as dy, kapi qenin dhe e hodhi jashtë prej dritores? Çka hodhi jashtë prej dritores studenti? Ku e hodhi studenti qenin? A filloi të bërtitte e të shante zojusha? Çka filloi të bânte zojusha?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

A u-çuen të gjithë më kambë? Kush u-çue më kambë? A filloi nji shamatë e nji zhurmë e madhe? Ku filloi nji shamatë e nji zhurmë e madhe? A kishte fillue me qá zojusha? Kush kishte fillue me qá? Çka kishte fillue me bâ zojusha? A u-ndal treni ndërsa pasagjerët i kërkojshin spiegime studentit? Çka u-ndal ndërsa pasagjerët i kërkojshin spiegime studentit? Çka ngjau ndërsa udhëtarët i kërkojshin spiegime studentit? A kishte mrrîjtë treni në stacion? Çka kishte mrrîjtë në stacion? Ku kishte mrrîjtë treni? A zbritën të gjithë? Çka bânë të gjithë? A zbritën të gjithë tue shikue në drejtim prej nga kishte ardhë treni? Të gjithë zbritën tue bâ çka në drejtim prej nga kishte ardhë treni? Në cilin drejtim ishin tue shikue të gjithë? A e panë qenin tue ngá në drejtim të tyne? Çka panë tue ngá në drejtim të tyne? A shifesh nji gjâ që varesh përjashta gojës së qenit? Çka shifesh që varesh përjashta gojës së qenit? A u-çuditën njerzit kur e panë qenin tue ngá në drejtim të tyne? A u-çuditën edhe mâ tepër kur panë se prej gojës së tij shifesh nji gjâ që varesh përjashta? A ishte çibuku që varesh përjashta gojës së qenit? Çka ishte? A ishte çibuku, apo gjuha e tij që varesh përjashta? A kujtuen nji herë të gjithë se ishte çibuku?

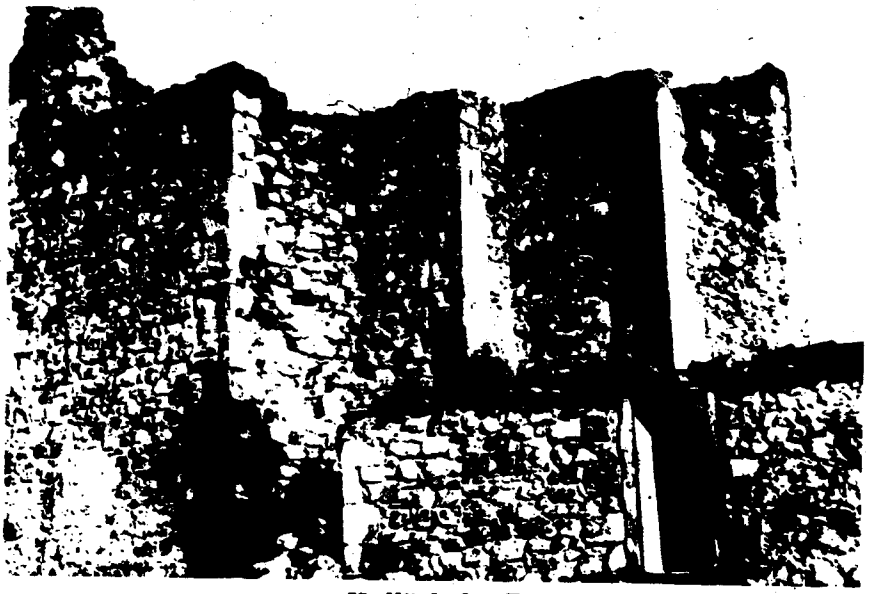
More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 74
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. This is one of the most beautiful sights I have ever seen. (Use the verbal noun ending in (m)je.)
2. In this region, there isn't a single good cabinetmaker.
3. My car needs oil and gasoline.
4. In that shop they sell saws and planes.
5. The smoke could be seen beyond the hill.
6. Why, he is not here; he has gone!
7. I don't hate anybody.
8. The traveler started to scold me without having any reason.
9. Do you have some milk?
10. I want to go abroad.

Kullë kala, Patin, Mat Fotot: Autori

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PESTË
FJALORI

LESSON 74
PART V
VOCABULARY

benzinë, -a	(f.)	gasoline
bile	(conj.)	as a matter of fact
me u-bindë (unë bindem)	(v.)	to be convinced, persuaded; to obey
çast, -i çaste, -t	(m.)	instant, moment
durim, -i	(m.)	endurance, patience
për fat të mirë	(adv.)	fortunately
të folun, -it	(neut.)	speaking, talking
gëzim, -i gëzime, -t	(m.)	joy, pleasure
me hjedhë (unë hjedh)	(v.)	to throw, toss
me u-kollë (unë kollem)	(v.)	to cough
i, të lejuem e, të lejueme	(adj. m. & f.)	permissible, allowed
me mbetë shtang (unë mbes shtang)	(v.)	to be dumbfounded, petrified, stunned
megjithatê	(conj.)	nevertheless
me mëní (unë mënij)	(v.)	to hate
me u-mundue (unë mundohem)	(v.)	to try, make an effort, struggle
me ndezë (unë ndez)	(v.)	to light, ignite; to turn on (a light, a stove, an engine, etc.)
i, të pafajshëm e, të pafajshme	(adj. m. & f.)	innocent

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

i, të pakândshëm e, të pakândshme	(adj. m. & f.)	unpleasant
i, të pamartuem e, të pamartueme	(adj. m. & f.)	unmarried
pasagjer, -i pasagjerë, -t	(m.)	passenger
të pím, -it	(neut.)	drinking; smoking
pimje, -a	(f.)	drinking; smoking
prehën, prehni	(m.)	lap
me ruejtë si sŷt e ballit (unë ruej si sŷt e ballit)	(v.)	to take good care of; to guard jealously
i, të sjellshëm e, të sjellshme	(adj. m. & f.)	well-behaved, well-mannered, of good conduct
spiegim, -i spiegime, -t	(m.)	explanation
shamatë, -a shamata, -t	(f.)	brawl, row, argument; noise
sharrë, -a sharra, -t	(f.)	saw
i, e, të shkretë të shkreta	(adj. m. & f.)	poor, wretched, miserable; deserted, abandoned
i, të shkruem e, të shkrueme	(adj. m. & f.)	written
me trazue (unë trazoj)	(v.)	to bother, disturb; to agitate, mix, stir
turjelë, -a turjela, -t	(f.)	drill (borer)
tym, -i	(m.)	smoke

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me theksue (unë theksoj)	(v.)	to stress, emphasize
me thithë (unë thith)	(v.)	to suck, draw, puff
vagon, -i vagona, -t	(m.)	train car
me vû vesh (unë vê vesh)	(v.)	to pay attention
me zânë vend (unë zâ vend)	(v.)	to take a seat; to take up residence; to stay; to take up room (space)
zdrukth, -i zdruktha, -t	(m.)	plane (tool); pl., shavings
zdrukthëtár, -i zdrukthëtarë, -t	(m.)	cabinetmaker
zdrukthëtarí, ja	(f.)	cabinetwork

Shënime:

i, të shkuem në moshë e, të shkueme në moshë		advanced in age
pa bâ as nji as dy		at once, immediately
me marrë me mend (unë marr me mend)	(v.)	to guess, imagine
Të, i etj. qoftë udha e mbarë!		Have a nice trip!
me marrë me qejf (diçka) (unë marr me qejf diçka)	(v.)	to enjoy doing something
me ardhë e rândë (më, të, i etj. vjen e rândë)	(v.)	to find something hard (to do)
me hŷ në krye (më, të, i etj. hŷn në krye)	(v.)	to have a fixed idea; to have an obsession

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me hjekë dorë (unë hjek dorë)	(v.)	to give up
me u-mbushë mendja (më, të, i etj. mbushet mendja)	(v.)	to make up one's mind; to be convinced
I dukesh vetja njeri i rândësishëm.		He thought he was an important person.
Kur, çka me pá!		When/what do I (we, they) see!

Kalá dibrançe

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 75
PART I
DIALOGUE

Dy Përralla

1. Si mund t'a kalojmë kohën mbasi berberi qenka zânë?

Ti më kallxo nji përrallë mue e unë po të tregoj nji përrallë tý deri sa të na vîjë radha.

2. Mirë, fillo ti!

Kishte pasë qenë njiherë nji druar e ndërsa po kalonte nji lumë i rá sëpata n'ujë.

3. Dhe rryma i a mori me vete...

Po, atëherë filloi me qá e me fshâ nga dëshpërimi.

4. Paska qenë shumë i vorfën!

Perendija i ujnavet pati mëshirë për tê dhe i prûni nji sëpatë ari.

5. Kjo do të thotë se fatkeqësija vjen nganjiherë edhe për të mirë.

Mirëpo ai nuk e pranoi, tue thânë se ajo sëpatë nuk ishte e tija. Atëherë Perendija i prûni nji sëpatë argjendi.

6. As atê s'e deshi?

Jo; së fundi i dha të tijën dhe druari bërtiti me gëzim: "Kjo âsht sëpata ime". Perendija pá se druari ishte i ndershëm dhe i drejtë e i a fali të trija sëpatat. Tash fillo ti!

7. Njutoni, matematikani i famshëm, kishte nji maçok të madh e nji të vogël.

A âsht e nevojshme t'i dallojsh maçokët se njâni ishte i madh dhe tjetri i vogël?

8. Po, po! E nga kjo ngjarje provohet se edhe kryet e njerëzvet të mëdhaj nganjiherë âsht bosh.

Mos harro se kjo âsht nji përrallë e jo nji ngjarje.

9. Dacat flêjshin në grunár dhe çdo mëngjes e çdo mbrâmje Njutoni ishte i detyruem t'u a hapte derën.

Me fjalë tjera Njutoni ishte i bezdisun prej dacavet.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

10. Vendosi, pra, që në derë të grunarit të bânte dy bira: nji të madhe e nji të vogël dhe ti e merr vesh pse.

Po, që dacat të hŷjshin e të dilshin pa qenë nevoja me shkue me u a hapë derën.

11. Mirë! As ti nuk u-kujtove. Posa mbaroi të çelunit e biravet i erdhi për vizitë nji mik.

Si quhesh miku i tij?

12. S'ka rândësí! I tregoi mikut hallin që kishte pasë dhe me krenarí punën që kishte bâ.

Pse me krenarí?

13. Sepse ai nuk ishte zdrukthë-tár! Dhe menjiherë miku i a priti: "Pse ke bâ dy bira? Edhe maçoku i vogël mund të kalonte nëpër vrimë të madhe".

Au! Nuk i vûna mend mirë përrallës sate, sepse do t'ishem kujtue.

ARTI I LASHTE I MASKAVE

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 75
PART II
GRAMMAR NOTES

NEUTER NOUNS

This is a continuation of Lesson 57, pp. 69-70.

In Albanian, there are only a few neuter nouns that are derived from verbs. They are mainly abstract nouns. For example: Zakon

Zakonisht nji mendim i bukur del nga të menduemit thellë.
(A good idea usually comes out of deep thinking.)

Here the idea or thought is the result of thinking.

Neuter nouns are usually declined in the nominative and ablative cases. For example:

Të nuhatunit e ca kafshëve âsht mâ i mprehtë se ai i njerëzvet.
(Some animals' sense of smell is sharper than that of humans.)

But in the sentence Ai e mbaroi përrallën së kallxuemi, "He finished telling the story," së kallxuemi is in the ablative case, indefinite singular.

Here is a list of neuter nouns with their corresponding verbal nouns, masculine and feminine.

Verbs	Verbal nouns (m. & f.)	Verbal nouns (neut.)
me pá	pamje (f.) (sight)	të pamit (seeing)
me pí (to drink)	pimje (f.) (drinking)	të pimit (drinking)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Verbs	Verbal nouns (m. & f.)	Verbal nouns (neut.)
me ndigjue (to listen, to hear)	ndigjim (m.) (listening, hearing)	të ndigjuemit (listening, hearing)
me folë (to speak, to talk)	folje (f.) (verb)	të folunit (speaking, talking)
me mendue (to think)	mendim (m.) (thought, opinion)	të menduemit (thinking, contemplation)
me shijue (to taste)	shijim (m.) (tasting)	të shijuemit (tasting)
me nuhatë (to sniff)	nuhatje (f.) (sniffing, smelling, sense of smell))	të nuhatunit (sense of smell)
me prekë (to touch)	prekje (f.) (touch, touching)	të prekunit (touch, touching)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 75
PART III
READING TEXT

Nji katundari i rá sëpata në lumë. Prej idhnimit u-ul në breg të lumit dhe filloi me qá. Zoti i ujnavet e ndigjoi vajin e tij dhe, mbasi pati dhimbë për tê, i prûni nji sëpatë ari prej lumit e i tha:

- Qe, kjo âsht sëpata jote.

- Jo, nuk âsht imja - i u-përgjegj fshatari.

Zoti i ujnavet i prûni nji tjetër argjendi, por katundari përsëriti:

- Jo, as kjo nuk âsht sëpata ime.

Atëherë Zoti i ujnavet i pruni sëpatën e tij. Katundari i gëzuem bërtiti:

- Po, kjo âsht sëpata ime.

Zoti i ujnavet tue pá se katundari ishte burrë i drejtë dhe i ndershëm, i a fali të trija.

* * * * * *

Njutoni kishte dy daca: nji të madh e nji të vogël.

Porsa vînte mbrâmja, të dy shkojshin me fjetë në magazen e grunit (grunár) dhe dilshin posa fillonte me zbardhë.

Njiherë Njutoni tha: "Kjo âsht me të vërtetë nji bezdí e madhe: jam i shtërnguem t'u a çel dacavet magazen e grunit përditë, në mëngjes e në mbrâmje. Asht nji trazim për mue, sepse më duhet të lâ punët e mija, të ngas, t'u a çel e t'u a mbyll derën dacavet. Prandej, mâ mirë po bâj dy bira në derë të magazes, kështu që dacat mund të hŷjnë e të dalin

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

kur t'u teket".

Mori sharrën dhe turjelën dhe hapi dy vrima në derë, nji të madhe e nji të vogël. Mbasi mbaroi të çelunit e biravet e ndërsa po kënaqesh për punën e bâme, nji mik i tij erdhi t'i bânte nji vizitë.

Njutoni i spiegoi mikut hallin që kishte pasë me dacat dhe çka kishte bâ, porse miku i tha: "A nuk do të kishte mjaftue nji birë? Pse keni bâ dy?"

"Po, por unë kam dy daca, nji të madh e nji të vogël", i u-përgjegj mikut.

"Po a s'mund të kalonte nëpër birën e madhe edhe daci i vogël?" e pyeti rishtas miku.

"Au, po vërtetë!" tha Njutoni, "Këtê nuk e kishem mendue fare".

QUESTIONS-PYETJE

Ai i rá nji katundari sëpata në lumë? Kujt i rá sëpata në lumë? Çka i rá nji fshatari në lumë? Ku i rá sëpata nji katundari? Çka i ngjau nji katundari? Prej idhnimit, a u-ul në breg të lumit dhe filloi me qá? Kush u-ul breg të lumit prej idhnimit dhe filloi me qá? Për ç'arsye u-ul katundari në breg të lumit dhe filloi me qá? Çka bâni fshatari prej idhnimit? Ku u-ul katundari dhe prej idhnimit filloi me qá? Pse u-ul katundari në breg të lumit dhe filloi me qá? A e ndigjoi Zoti i ujnavet vajin e tij? Kush e ndigjoi vajin e tij? Vajin e kujt e ndigjoi Zoti i ujnavet? Çka ndigjoi Zoti i ujnavet? A i prûni nji sëpatë ari prej

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

lumit, mbasi pati dhimbë për të? Kush i prûni nji sëpatë ari prej lumit, mbasi pati dhimbë për të? Për kê pati dhimbë Zoti i ujnavet? A i u-dhims katundari Zotit t'ujnavet? Kujt i u-dhims katundari? A i prûni Zoti i ujnavet katundarit nji sëpatë ari mbasi i u-dhims? Pati dhimbë për të dhe i prûni çfarë sëpate prej lumit? Pati dhimbë për të dhe i prûni nji sëpatë ari prej nga? A i tha: "Qe, kjo âsht sëpata jote"? Kush i tha: "Qe, kjo âsht sëpata jote"? Kujt i tha Zoti i ujnavet: "Qe, kjo âsht sëpata jote"? A u-përgjegj katundari: "Jo, nuk âsht imja"? Kujt i u-përgjegj katundari: "Jo, nuk âsht imja"? A i prûni mandej Zoti i ujnavet nji tjetër argjendi? Kujt i prûni nji tjetër argjendi Zoti i ujnavet? Çka i pruni Zoti i ujnavet fshatarit për të dytën herë? Çfarë sëpate i solli Zoti i ujnavet fshatarit të dytën herë? Por, a përsëriti katundari: "Jo, as kjo nuk âsht sëpata ime"? Kush përsëriti: "Jo, as kjo nuk âsht sëpata ime"? Kujt i tha fshatari: "Jo, as kjo nuk âsht sëpata ime"? Atëherë, a i a prûni Zoti i ujnavet sëpatën e tij"? Çka i solli atëherë Zoti i ujnavet? A bërtiti katundari i gëzuem: "Po, kjo âsht sëpata ime"? Kush bërtiti: "Po, kjo âsht sëpata ime"? Si qe katundari kur bërtiti: "Po, kjo âsht sëpata ime"? Pse ishte i gëzuem fshatari? Tue pá se katundari ishte burrë i drejtë dhe i ndershëm, kush i a fali të trija? Tue pá se kush ishte burrë i drejtë dhe i ndershëm, Zoti i ujnavet i a fali të trija? Çka i fali Zoti i ujnavet fshatarit tue pá se ky ishte burrë i drejtë dhe i

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

ndershëm? Zoti i ujnavet tue pá se katundari ishte çfarë burri i a fali të trija sëpatat? Pse i a fali Zoti i ujnavet katundarit të trija sëpatat?

Kush kishte dy daca, nji të madh e nji të vogël? Çka kishte Njutoni? Cilët shkojshin me fjetë në magazën e grunit, porsa vînte mbrâmja? Ku shkojshin me fjetë të dy, porsa vînte mbrâmja? A dilshin, porsa fillonte me zbardhë? Prej nga dilshin dacat porsa të zbardhte? Për kê ishte nji bezdí e madhe t'u a çelte dacavet magazen e grunit përditë, në mëngjes e në mbrâmje? Pse ishte i detyruem Njutoni t'a çelte grunarin përditë, në mëngjes e në mbrâmje? Për kê ishte nji trazim të lênte punët e tija, të ngitte, t'u a çelte e t'u a mbyllte derën dacavet? Çka i duhesh Njutonit të lênte që të ngitte, t'u a çelte e t'u a mbyllte derën dacavet? Kush vendosi të bânte dy bira në derë të magazes, kështu që dacat mund të hŷjshin e të dilshin kur t'u tekesh? Çka vendosi të bânte Njutoni në derë të magazes kështu që maçokët mund të hŷjshin e të dilshin kur t'u tekesh? Pse vendosi Njutoni të bânte dy bira në derë të magazes? Kush mori sharrën dhe turjelën dhe hapi dy vrima në derë? Çka bâni Njutoni me sharrë e turjelë? Në cilën derë hapi dy vrima Njutoni? Kush erdhi t'i bânte nji vizitë Njutonit mbasi ky mbaroi të çelunit e vrimavet, e në sa po kënaqesh për punën e bâme? Pse po kënaqesh Njutoni? Kur erdhi nji mik i tij t'a vizitonte? A i a spiegoi Njutoni mikut hallin që kishte pasë me

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

dacat dhe çka kishte bâ? Çka i spiegoi Njutoni mikut? Çfarë halli kishte pasë Njutoni me maçokët? Kujt i tha miku: "A nuk do të kishte mjaftue nji birë, pse keni bâ dy"? Çka i tha miku Njutonit? Kujt i u-përgjegj Njutoni: "Po, por unë kam dy daca, nji të madh e nji të vogël"? Qysh i u-përgjegj Njutoni mikut? Kê pyeti miku: "Po a s'mund të kalonte nëpër birën e madhe edhe daci i vogël"? Qysh e pyeti miku Njutonin? A tha Njutoni: "Au, po vërtetë! Këtê nuk e kishem mendue fare"? Çka tha Njutoni? A nuk e kishte mendue fare Njutoni se të dy dacat, si i madhi ashtu edhe i vogli, mund të kalojshin nëpër vrimë të madhe? Çka nuk kishte mendue Njutoni? A mund të kalojshin të dy dacat nëpër të njâjtën birë?

A mund të shkoni në qytet sa herë të ju teket? A shkojmë na në kinema sa herë të na teket? A mund të pijnë duhan ata kur t'u teket? A e keni zakon me u vû mend mësimevet? A i vêni mend nji njeriu kur flet me jú? A ju dhimbet nji fëmijë kur qân? Kujt i dhimset nji kafshë kur âsht e sëmundë? A fshâj unë kur jam i mërzitun? Kur fshâni ju? A âsht gruni bereqet? A âsht e fortë rryma e Shkumbînit? Rryma e cilit lumë nuk âsht e fortë? A mund t'i dalloni ngjyrat? Kush nuk mund t'i dallojë mirë ngjyrat?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 75
PART IV
HOMEWORK

Translate the following senterces into Albanian:

1. The door of the warehouse is on the right side.
2. How many holes does it have?
3. Wheat is an agricultural product.
4. Tell me, what's your trouble?
5. I want to open the window; it's smoky in here!
6. I often get the notion to go to Europe, but I haven't enough money.
7. This is the same person I met last night.
8. Speaking English in class is not permitted. (Use the neuter noun.)
9. I opened the book again, but I coudn't find the page.
10. Will this water be enough? (Use the verb "to suffice.")

Kullat e Dukatit para dhe pas restaurimit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

ár, -i	(m.)	gold
i, të bâmë e, të bâme	(adj. m. & f.)	done, made
bereqet, -i bereqete, -t	(m.)	farm product, crop
bezdí, -ja	(f.)	trouble, annoyance discomfort, bother
i, e, të bezdisun të bezdisuna	(adj. m. & f.)	bothered, annoyed
birë, -a bira, -t	(f.)	hole
me çelë (unë çel)	(v.)	to open; to bloom (for flowers); to clear (for the weather)
të çelun, -it	(neut.)	opening
dac, -i daca, -t	(m.)	tomcat
i, të detyruem e, të detyrueme	(adj. m. & f.)	obliged, compelled
dëshpërim, -i dëshpërime, -t	(m.)	despair, depression
i, e, të drejtë të drejta	(adj. m. & f.)	right, righteous, just
druar, -i druarë, -t	(m.)	woodsman
me u-dhimsë (unë (i) dhimsem)	(v.)	to have the sympathy of; compassion of others; to feel sorry
fatkeqësí, -ja fatkeqësí, -t	(f.)	misfortune
me fshâ (unë fshâj)	(v.)	to sigh
së fundi	(adv.)	finally, at last

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

i, të gëzuem e, të gëzueme	(adj. m. & f.)	happy, glad
grunár, -i grunarë, -t	(m.)	granary
hall, -i halle, -t	(m.)	trouble, problem, misery, plight, predicament
idhnim, -i idhnime, -t	(m.)	grief, bitterness; anger
me u-kënaqë (unë kënaqem)	(v.)	to be pleased, satisfied; to have fun
krenarí, -ja	(f.)	pride; arrogance
me u-kujtue (unë kujtohem)	(v.)	to recall; to realize
maçok, -u maçokë, -t	(m.)	tomcat
magaze, magazja magaze, -t	(f.)	store, warehouse
matematikan, -i matematikanë, -t	(m.)	mathematician
mëshirë, -a	(f.)	mercy
në sa	(conj.)	while
Perendí, -ja	(m.)	God
përditë	(adv.)	everyday
me i a pritë (unë i a pres)	(v.)	to retort
me u-provue (unë provohem)	(v.)	to be proved, tried, tested
rishtas	(adv.)	recently; again, anew
rrymë, -a rryma, -t	(f.)	current, stream; tendency, trend
sëpatë, -a sëpata, -t	(f.)	ax

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

i, të shtërnguem e, të shtërngueme	(adj. m. & f.)	obliged, forced, constrained, compelled; tightened, fastened
me u-tekë (më, të, i etj. teket)	(v.)	to feel like (doing), to get the notion to
trazim, -i trazime, -t	(m.)	disturbance, agitation, bother, trouble
váj, -i vaje, -t	(m.)	crying, weeping
me zbardhë (unë zbardh)	(v.)	to whiten; to dawn (3rd pers. sing.)

Shënime:

me (i) vû mend (unë (i) vê mend)	(v.)	to pay attention to

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 76
PART I
DIALOGUE

Festat Fetare në Shqipní

1. Sa fé ka në Shqipní?	Trí fé: feja myslimane ortodokse e katolike.
2. Cila fé ka mâ shumë besnikë?	Feja myslimane. Pothuej dy të tretat e popullsís shqiptare janë myslimane.
3. Çfarë festash fetare kanë të krishtenët?	Të krishtenët, si në të gjithë botën, kanë dy festa kryesore: Krishtlindjet dhe Pashkët.
4. Po myslimanët?	Edhe këta kanë dy festa: Bajramin e Madh e Bajramin e Vogël.
5. Me ç'datë bijnë këto festa?	Bajrami i Vogël bje dy muej mbas Bajramit të Madh, por ky i fundit nuk ka nji datë të caktueme.
6. Si dihet data e festës?	Këtê e cakton zyra e Komunitetit Mysliman.
7. Çka âsht Ramazani?	Ramazan quhet mueji i agjinimit dhe Bajrami i Madh âsht pikërisht festa e mbarimit të këtij mueji.
8. Me agjinue, a d.m.th. mos me hangër disa lloje gjellësh?	Jo, me agjinue d.m.th. mos me hangër aspak; as të pimit e duhanit nuk âsht i lejueshëm.
9. Mos me hangër për nji muej?!	Jo, vetëm gjatë ditës; ata që agjinojnë mund të hanë vetëm në mbrâmje deri para se të gdhîjë.
10. Si quhet ndryshe Bajrami i Vogël?	Myslimanët e quejnë këtê edhe me nji fjalë arabe: Kurban Bajram.
11. Pse quhet kështu?	Sepse për Bajram të Vogël âsht zakon që çdo familje të bâjë kurban nji ase mâ shumë desh.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

12. Pse bâjnë kurban?

Asht nji zakon i vjetër për të nderue Perendín.

13. A janë zyrtare të gjitha këto festa?

Po, si festat myslimane ashtu edhe ato të krishtene janë zyrtare, d.m.th. zyrat qeveritare dhe ato private qëndrojnë mbyllë.

14. Sido që të jetë kam marrë vesh se regjimi komunist në të vërtetë sot e ndalon ushtrimin e fevet në Shqipní.

Po, âsht e vërtetë, por kjo s'd.m.th. se populli nuk e ushtron fén privatisht në banesën e tij.

Rare photo of Mother Teresa, autographed in Albanian.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 76
PART II
GRAMMAR NOTES

REVIEW OF FRACTIONS

As we have explained in Lesson 46, Volume IV, in Albanian the part of the fraction below the line, the denominator, is declined like a feminine adjective preceded by articles i, e, të and së only in definite form. The numerator of the fraction, the number above the line, is not declined.

Use of fractions in sentences

a. with numerator një (1):

Nom. Një e treta e klasës mori nota të shkëlqyeshme.
(One-third of the class received excellent grades.)

Gen. Notat e një së tretës së klasës janë të mira.
(Grades of one-third of the class are good.)

Dat. Mësuesit i dhanë nota të mira një së tretës së klasës.
(Teachers gave good grades to one-third of the class.)

Acc. Një të tretën e klasës e dërguen në kinema.
(They sent one-third of the class to the movie.)

Abl. I mora detyrat e shtëpís prej një së tretës së klasës.
(I got the homework from one-third of the class.)

b. with numerator more than one:

Nom. Për arsye të gripit dje nuk erdhën tri të katërtat e nxânësvet.
(Because of the flu, three-fourths of the students didn't show up yesterday.)

Gen. Mungesat e tri të katërtavet të nxânësvet janë t'arsyeshme.
(The absences of three-fourths of the students are justifiable.)

Dat. Tri të katërtavet të klasës u dhanë leje të rrijnë në shtëpí.
(Three-fourths of the class were given permission to stay home.)

Acc. Tri të katërtat e klasës i dërguen n'infermerí.
(They sent three-fourths of the class to the infirmary.)

Abl. Morëm lajme të mira prej tri të katërtavet të klasës.
(We received good news from three-fourths of the class.)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

SOME CONJUNCTIONS THAT GO WITH THE SUBJUNCTIVE MODE

a. The conjunctions (për)para se , "before," and mbasi, "after," precede the subjunctive mode, but mbasi also precedes tenses of other modes.

Examples:

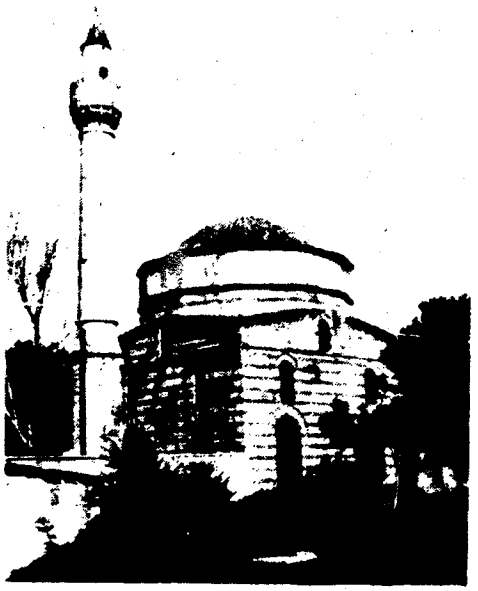
Mbyllni dyert e dritoret përpara se të dilni!
(Close the doors and windows before you leave!)

Rojet mrrijtën në vendin e caktuem para se të gdhînte.
(The guards arrived at the designated place before it dawned.)

Shkoni me luejtë mbasi t'a mbaroni punën!
(Go and play after you finish your work!)

b. mbas vs. mbasi

The adverb and preposition mbas used in this lesson means also "after" like the conjunction mbasi. However, the latter always precedes a verb, whereas mbas precedes anything but a verb.

Vlorë – XHAMIA E MURADIES

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 76
PART III
READING TEXT

Pothuej dy të tretat e popullsís shqiptare janë myslimane (muhamedane). Pjesa tjetër âsht ortodokse e katolike.

Të krishtenët kanë dy festa kryesore: Krishtlindjet dhe Pashkët.

Myslimanët ase muhamedanët kanë edhe këta dy festa kryesore: Bajramin e Madh e Bajramin e Vogël. Bajrami i Vogël quhet edhe Kurban Bajram.

Bajrami i Madh âsht festa e mbarimit të Ramazanit. Ramazan quhet mueji i agjinimit për myslimanët. Për tridhetë ditë rresht, prej lindjes së diellit e deri në prendim, myslimanët fetarë agjinojnë, d.m.th. gjatë kësaj kohe, nuk shtijnë kurrgjâ në gojë. Porsa prendon dielli, hoxha thërret në minare të xhamís me u lajmue besnikëvet prishjen e agjinimit. Zakonisht, në këtê kohë zbrazet edhe nji top. Sofrat janë të shtrueme. Për yftár e syfyr gatuhen gjellët mâ të mira.

Darka në Ramazan quhet yftár. Të pasunit kanë pothuej gjithmonë miq për yftár. Netët kalohen tue vizitue njâni-tjetrin ase tue luejtë kumár në shtëpít e njâni-tjetrit ase ndër kafe. Në këtë muej ndër kafe ka zakonisht ahengje.

Pak para se të gdhîjë, të ramit e lodravet lajmon se po afrohet koha me e fillue agjinimin. Të gjithë agjinuesit e Ramazanit çohen prej gjumit ase vîjnë në shtëpí për të ngranë. Ngrania në mëngjes, në Ramazan, quhet syfyr. Mbas ngranies bje edhe nji herë topi, i cili lajmon se agjinimi filloi. Kështu vazhdon për tridhetë ditë me radhë, deri sa vjen

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Bajrami i Madh, që festohet tri ditë.

Dy muej mbas Bajramit të Madh bje Bajrami i Vogël, që festohet katër ditë. Bajrami i Vogël quhet edhe Kurban Bajram, sepse për këtë festë secila familje, që âsht në gjendje të mirë, bân kurban nji ase mâ shumë desh. Ato mâ pasanike (zengjine) u a dajnë mishin e kurbanevet të vorfënvet (fukaravet).

Në Shqipní, të trija fét i respektojnë festat e njâna-tjetrës. Si zyrat qeveritare, ashtu edhe ato private, nuk punojnë në këto ditë. Tregu, përveç kafevet, restaurantavet dhe vendevet të dëfrimit, nuk çel.

QUESTIONS-PYETJE

A janë pothuej dy të tretat e popullsís shqiptare myslimane? Dy të tretat e cilës popullsí janë muhamedane? Çfarë feje kanë dy të tretat e popullsís shqiptare? A âsht pjesa tjetër ortodokse e katolike? Cila pjesë âsht ortodokse e katolike? Nji e treta e cilës popullsí âsht ortodokse e katolike? Çfarë feje ka nji e treta e popullsís shqiptare? A kanë të krishtenët dy festa kryesore: Krishtlindjet dhe Pashkët? Cilat janë festat kryesore të të krishtenëvet shqiptarë? Po myslimanët, a kanë edhe këta dy festa kryesore: Bajramin e Madh e Bajramin e Vogël? Cilat janë festat kryesore të myslimanëvet shqiptarë? A quhet Bajrami i Vogël edhe Kurban Bajram? Cila festë quhet edhe Kurban Bajram? A âsht Bajrami i Madh festa e mbarimit të Ramazanit? Cila âsht festa e mbarimit të Ramazanit? A quhet Ramazan mueji i agjinimit për myslimanët? Qysh quhet mueji i agjinimit për myslimanët? A agjinojnë myslimanët fetarë për tridhetë ditë rresht, prej

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

lindjes së diellit e deri në prendim? Çka bâjnë myslimanët fetarë për tridhetë ditë rresht, prej lindjes së diellit e deri në prendim? A agjinojnë, d.m.th. gjatë kësaj kohe nuk shtijnë kurrgjâ në gojë? Çka bâjnë myslimanët fetarë në Ramazan? A thërret hoxha në minare të xhamís me u lajmue besnikëvet prishjen e agjinimit? Kur thërret hoxha nga minarja e xhamís me u lajmue besnikëvet prishjen e agjinimit? Çka u lajmon hoxha besnikëvet prej minares së xhamís, porsa prendon diella? Zakonisht, a zbrazet edhe nji top në këtê kohë? Zakonisht çka zbrazet kur hoxha, nga minarja e xhamís, u lajmon besnikëvet prishjen e agjinimit? A janë të shtrueme sofrat? Kur janë të shtrueme sofrat? A gatuhen gjellët mâ të mira për yftár dhe syfyr? Kur gatuhen gjellët mâ të mira? A quhet yftár darka në Ramazan? Qysh quhet darka në Ramazan? A kanë të pasunit gjithmonë miq për yftár? Kush ka gjithmonë miq për yftár? A kalohen netët tue vizitue njâni-tjetrin? Kur kalohen netët tue vizitue njâni-tjetrin? Si kalohen netët në muejin e Ramazanít? A kalohen netët tue vizitue njâni-tjetrin ase tue luejtë kumár në shtëpít e njâni-tjetrit ase ndër kafe? Cilët luejnë kumár ndër kafe ase në shtëpít e njâni-tjetrit në muejin e Ramazanit? Ku luhet kumár ndër netët e Ramazanit? A ka zakonisht ahengje ndër kafe në këtmuej? Zakonisht, ku ka ahengje në këtmuej? A lajmon të ramit e lodravet, pak para se të gdhîjë, se po afrohet koha me fillue agjinimin? Çka lajmon të ramit e lodravet, para se të gdhîjë? A çohen nga gjumi ase vîjnë në shtëpí për të ngranë të gjithë

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

agjinuesit e Ramazanit? Kush çohet nga gjumi ase vjen në shtëpí për të hangër, kur bijnë lodrat në mëngjes? Çka bâjnë agjinuesit e Ramazanit, kur bijnë lodrat në mëngjes? A quhet syfyr ngrania në mëngjes, në Ramazan? Qysh quhet ngrania në mëngjes, në Ramazan? Mandej, mbas ngranies, a bje edhe nji herë topi, i cili lajmon se agjinimi filloi? Çka zbrazet edhe nji herë mbas syfyrit që lajmon fillimín e agjinimit? Çka lajmon ramja e topit mbas syfyrit? A vazhdon kështu për tridhetë ditë rresht, deri sa vjen Bajrami i Madh? Për sa ditë rresht vazhdon agjinimi? Çfarë feste vjen mbas tridhetë ditësh agjinimi? A festohet tri ditë Bajrami i Madh? Cila festë festohet tri ditë? A bje Bajrami i Vogël dy muej mbas Bajramit të Madh? Çfarë feste bje dy muej mbas Bajramit të Madh? Kur bje Bajrami i Vogël? A festohet katër ditë Bajrami i Vogël? Cili Bajram festohet katër ditë? A quhet edhe Kurban Bajram, Bajrami i Vogël? Cila festë quhet edhe Kurban Bajram? A quhet Kurban Bajram sepse në këtë festë secila familje, që âsht në gjendje të mirë, bân kurban nji ase mâ shumë desh? Çka bân secila familje që âsht në gjendje të mirë? A u a dajnë mishin e kurbanevet të vorfënvet? Cilëve u a dajnë mishin e kurbanevet? Çka u dajnë fukaravet familjet mâ zengjine? Cilëve u a dajnë mishin e kurbanevet familjet mâ pasanike? A i respektojnë festat e njâna-tjetrës të trija fét, në Shqipní? Cilat fé i respektojnë festat e njâna-tjetrës, në Shqipní? A punojnë zyrat qeveritare dhe ato private, në këto ditë? Cilat zyra nuk punojnë në këto ditë? Kur nuk punojnë zyrat qeveritare as ato private? A çel tregu,

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

përveç kafevet, restaurantatvet e vendevet të dëfrimit? Në ç'vend nuk çel tregue, përveç kafevet, restaurantavet e vendevet të dëfrimit ndër festat e të trija fevet?

A keni luejtë ndonjiherë kumár? Në cilin shtet t'Amerikës luhet shumë kumár? A âsht e lejueshme me luejtë kumár në Kaliforní? A e kaloj unë kohën tue lexue? Si e kalon ai kohën? A e kalojnë ata kohën tue bisedue me njâni-tjetrin? A ju pëlqen me e pá diellin tue prendue? Kur shkoni në shtëpí, a âsht sofra e shtrueme? Kush e shtron sofrën, zakonisht? A dini ju me shtrue nji soför? A zgjoheni para, apo mbasi të gdhîjë? A âsht tue fjetë ai kur gdhîn? A ka njerëz që gdhîjnë pa shkue me fjetë? A gdhîjmë na të sëmundë nganjiherë? A keni gdhî ndonjiherë me dhimbë koke? A falen myslimanët në xhamí? Si quhet vendi ku falen myslimanët? Cilët falen në xhamí? A luten të krishtenët në kishë? Ku luten të krishtenët? Cilët luten në kishë?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 76
PART IV
HOMEWORK

A. Plotësoni fjalít që vijojnë tue i shkrue thyesat me fjalë e jo me numra:

1. Mbramë përsërita _____ (three-fourths) e mësimit.

2. _____ (Four-fifths) e klasës janë tue dhanë gjak sot.

3. Hangra _____ (one-third) e ambëlsinës; _____ _____ (Two-thirds) i a dhashë nji shoku.

4. Nuk kemi marrë letra prej _____ (four-fifths) të të miqvet.

5. _____ (One-fourth) e rrogës së tij âsht 250 lekë.

B. Translate the following sentences into Albanian:

6. There are rich and poor here.

7. Some mosques have two minarets.

8. His brother is very religious.

9. This is a government building.

10. I don't feel sorry for him.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PESTË
FJALORI

LESSON 76
PART V
VOCABULARY

agjinim, -i agjinime, -t	(m.)	fasting
me agjinue (unë agjinoj)	(v.)	to fast
agjinues, -i agjinues, -it	(m.)	a fasting person
aheng, -u ahengje, -t	(m.)	folk music orchestra
arab, -e arabë	(adj. m. & f.)	Arabic
besnik, -u besnikë, -t	(m.)	a loyal person; a faithful person; a believer; a follower
i, të caktuem e, të caktueme	(adj. m. & f.)	set, fixed, designated; assigned
dash, -i desh, -t	(m.)	ram
me u-falë (unë falem)	(v.)	to pray, worship (for Moslems); to be pardoned, forgiven
fukará, -ja fukará, -t	(m.)	a poor person (not rich)
hoxhë, -a hoxhallarë, -t	(m.)	a Moslem pastor
katolik, -e katolikë	(adj. m. & f.)	Catholic
kokë, -a koka, -t	(f.)	head
komunitet, -i komunitete, -t	(m.)	community (for religion)
kurban, -i kurbane, -t	(m.)	sacrifice (an animal consecrated and offered to God)
kurrgjâ	(pron.)	nothing

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me lajmue (unë lajmoj)	(v.)	to notify
lodër, lodra lodra, -t	(f.)	drum; game; toy
mbarim, -i	(m.)	ending, end
mbyllë	(adv.)	closed, shut
minare, minarja minare, -t	(f.)	minaret
me nderue (unë nderoj)	(v.)	to honor, respect; to salute
ndryshe	(adv.)	differently; otherwise
me ngranë (unë há)	(v.)	to eat
ngranie, -a	(f.)	eating
ortodoks, -e ortodoksë	(adj. m. & f.)	Orthodox
pasanik, -e pasanikë	(adj. m. & f.)	rich, wealthy
i pasun, -i të pasun, -it	(m.)	a rich person
me prendue (prendon)	(v.)	to set (for the sun); to fade away, to go down
të rám, -it	(neut.)	fall, falling; striking
Ramazan, -i	(m.)	Ramadan (Moslem fasting month)
syfyr, -i syfyre, -t	(m.)	breakfast in Ramadan
me shtrue (unë shtroj)	(v.)	to set, lay out; to pave; to subject, conquer
top, -i topa, -t	(m.)	ball; cannon (gun)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

treg, -u tregje, -t	(m.)	market, market place; business district
i vorfën, i vorfni të vorfën, të vorfnit	(m.)	a poor person
yftár, -i yftarë, -t	(m.)	supper in Ramadan
me u-zbrazë (unë zbrazem)	(v.)	to be emptied, vacated; to be fired (weapon)
zengjin, -e zengjinë	(adj. m. & f.)	rich, wealthy
zyrtár, -e zyrtarë	(adj. m. & f.)	official

Shënime:

me bâ kurban (unë bâj kurban)	(v.)	to slaughter an animal as a sacrifice

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 77
PART I
DIALOGUE

Koprraci Shpirtkeq

1. Po, âsht shumë e vërtetë ajo që thoni; njeriu zakonisht nuk kënaqet kurrë me ato që ka, por nganjiherë e tepron.

   Tregohet se kishte pasë qenë njiherë nji njeri shumë i pasun...

2. A âsht përrallë, apo ngjarje kjo që po më tregoni tash?

   Asht përrallë, por tregon sa shpirtkeq âsht njeriu nganjiherë. Kishte shumë toka, shumë shtëpí e shumë punëtorë.

3. Kush, njeriu i pasun?

   Po. Ndër këta punëtorë kishte edhe nji shërbëtor, që kujdesohesh me u çue bukën bujqvet.

4. E kuptoj, shumë kohë mâ parë ka qenë zakon që pronari t'u epte me hangër punëtorëvet.

   Nji ditë, mbasi mbaroi shpërdamjen e bukës, tue u-këthye me kuaj, pá diçka që shëndritte.

5. Ku pá diçka që shëndritte?

   Në tokë; atëherë largoi dhén dhe gjeti dy qypa plot me pare ari dhe nji veg ari.

6. Me fjalë tjera, gjeti nji thesar.

   Pa humbë kohë i ngarkoi mbi kuaj dhe porsa mrrîjti në shtëpí lajmoi zotnín dhe së bashku i shkarkuen kuajt.

7. Pse e lajmoi zotnín?

   Sepse ishte shërbëtor besnik. Zotnija i premtoi gjymsën dhe e porositi mos t'i tregonte asnji njeriu të gjallë.

8. Pse nuk duhet t'i kallxonte asnji njeriu të gjallë?

   Duket se zotnija kishte në mend diçka të keqe dhe me të vërtetë pak kohë mâ vonë e helmoi shërbëtorin.

9. Natyrisht, që t'i merrte edhe gjymsën që i kishte premtue.

   A e shifni çka bâni zemra e keqe e nji koprraci shpirtkeq?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

10. Ç'ngjau pastaj?

Hapi lajmin që shërbëtori i kishte ikë, por pak kohë mâ vonë ai doli lugat.

11. Ç'd.m.th. kjo?

Kjo d.m.th. se shërbëtori mbas vdekjes, dukesh në shtëpí në forma të ndryshme. Filloi me bâ dame, tue u shtí tmerin njerëzvet të shtëpís.

12. Deri kur vazhdoi kjo gjâ?

Deri sa zotnija dhe njerzit e tij vdiqën të gjithë nga terrori.

13. Asht për t'ardhë keq për familjen e tij të pafajshme.

Thuhet mandej se me pasunín e zotnís u-bâ jetimorja e parë e qytetit ku ai jetonte.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

QUASI-COMPOUNDS

1. We have talked about the so-called quasi-compounds in Lessons 33 (Volume III) and 60 (Volume VI). This time we are reviewing them briefly to reinforce the use of such an important group of nouns.

A quasi-compound is made of two separate nouns, the first noun defined by the second. It can be used in the singular and plural, masculine and feminine, in indefinite and definite forms. Conversely, in English the first noun defines the second.

Examples:

Indefinite singular feminine (Ablative)	Definite (Genitive)
Supë pule (Chicken soup)	Supa e pulës (The chicken soup)
Indefinite singular masculine (Ablative)	**Definite (Genitive)**
Sahat xhepi (Pocket watch)	Sahati i xhepit (The pocket watch)
Indefinite plural feminine (Ablative)	**Definite (Genitive)**
Rroba grash (Women's clothes)	Rrobat e gravet (The women's clothes)
Indefinite plural masculine (Ablative)	**Definite (Genitive)**
Kostume burrash (Men's suits)	Kostumet e burravet (The men's suits)

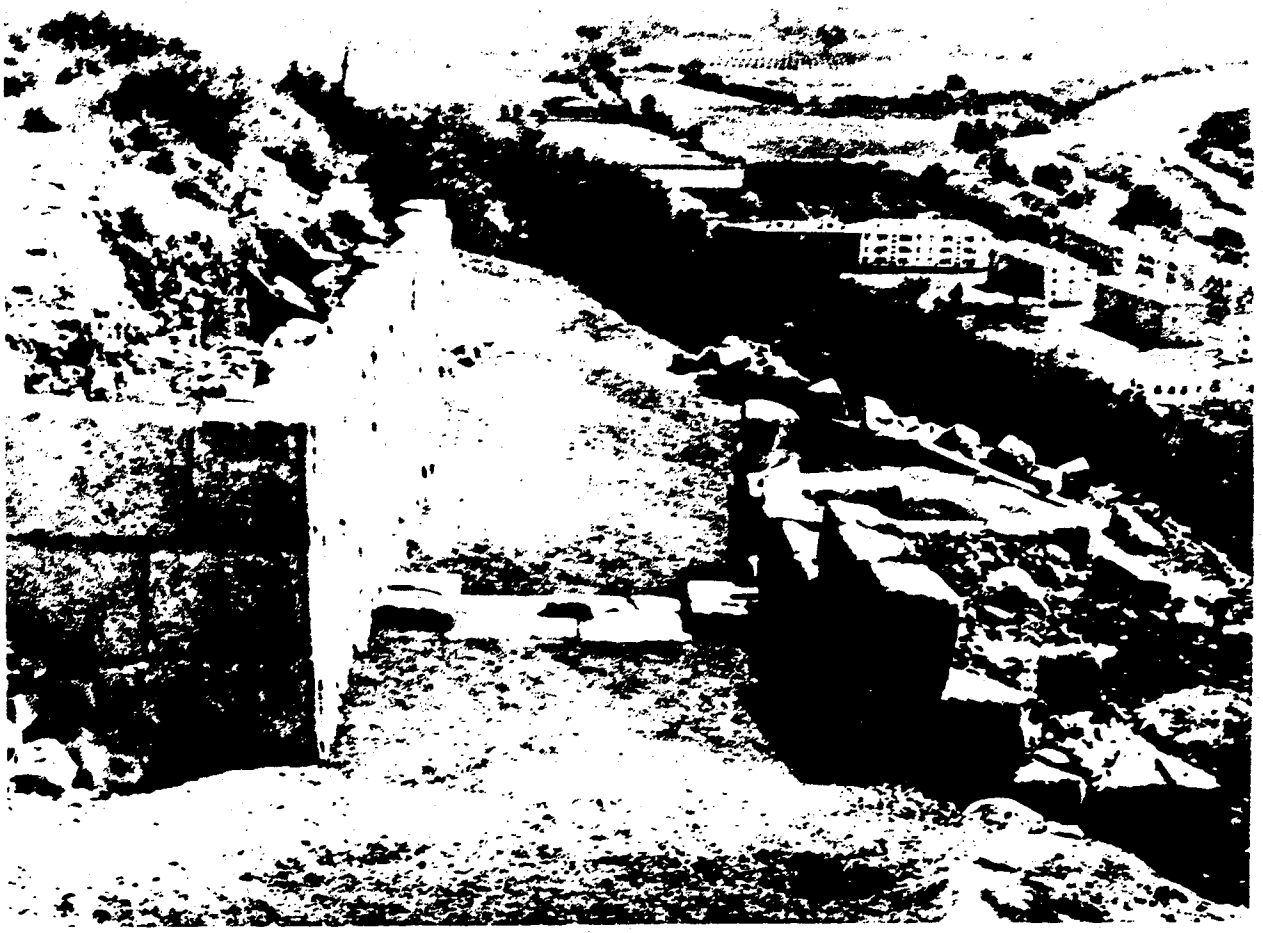
As mentioned previously, the first noun (indefinite) is in the nominative case, and the second (also indefinite) is in the ablative case. When they become definite, the first noun stays in the nominative, whereas the second one takes the possessive case.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

THE INTERROGATIVE PRONOUN **çfarë**

2. The Albanian interrogative pronoun çfarë is used in front of nouns in the ablative case, singular and plural, masculine and feminine, to ask for the nature, type, features or characteristics of an object or being. The noun endings are: i, u for masculine singular, e, je for feminine singular, and sh for masculine and feminine plural.

A quasi-compound noun is quite frequently the answer to a question with the interrogative pronoun çfarë.

ARKEOLOGJI

Foto: Refik Veseli

LISSUSI I LASHTE

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 77
PART III
READING TEXT

Kishte pasë qenë njiherë nji tregtár shumë i pasun. Përveç tregtís së madhe që bânte, kishte edhe shumë pasuní të patundshme. Kishte bujq që punojshin për tê. Kishte edhe nji vneshtë të madhe, të cilën e mbikëqyrte vetë dhe e punonte me punëtorë me pagë ditore. Shtëpija kishte nji lulishtë me gjithfarë lulesh; mbrapa, kishte nji kopsht barishtesh dhe nji kopsht pemësh.

Përveç punëtorëvet, kishte edhe nji shërbëtor. Ky kujdesohesh me u çue bukën punëtorëvet. Nji ditë, kur po u çonte bukën punëtorëvet, pá në dhé nji gjâ që shëndritte prej rrezevet të diellit. I u-afrue vendit dhe, pa e largue mirë dhén që e mbulonte at send, e njofti se ishte ár. E mbuloi edhe nji herë, vûni nji shêj dhe vijoi udhëtimin. Kur u-këthye, e gjeti vendin dhe filloi të gërmihi me kazëm e bel, tue e largue dhén me lopatë. Gjeti nji veg ari dhe dy qypa me pare ari. I futi ndër thasë dhe i ngarkoi mbi kuaj. Porsa mrrîjti në shtëpí, lajmoi zotnín mbi thesarin që kishte gjetë. Kur e pá zotnija visarin që kishte gjetë shërbëtori i tij, mbeti me gojë hapët. Menjiherë i premtoi gjymsën dhe i ndihmoi me i shkarkue. E porositi gjithashtu mos t'i kallxonte asnji njeriu të gjallë.

Nuk shkoi shumë kohë dhe zotnija u-pendue për premtimin që kishte bâ. E helmoi shërbëtorin dhe e varrosi n'ahrin e shtëpís. Zemra e keqe e këtij koprraci shpirtkeq, që nuk ngihesh me ato që kishte, e shtŷni me e mbytë shërbëtorin besnik.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Hapi lajmin që shërbëtori i kishte ikë dhe kështu mendoi se me kaq puna u-mbyll.

Nuk shkoi shumë kohë dhe shërbëtori doli lugat. Merrte gjithfarë formash: herë dukesh si gogol e herë si hije. Kur njerzit e shtëpís uleshin me hangër, dikush e fikte dritën e kandilit. Kurrgjâ nuk shifesh; ndihesh vetëm fryma që shuente dritën. N'ahër ndihesh tue u-derdhë vena prej fuçivet. Shkojshin atje, kontrollojshin gjithandej, por nuk shifshin ndokênd. Njerëzvet të shtëpís u kishte hŷ tmér. Zotnija, që e dinte nga rridhshin këto, ishte bâ asht e lëkurë. As hante, as pinte e as nuk mund të flênte. Ishte ndërgjegjja që nuk e lênte të qetë (rehat).

Nji frikë e madhe u hŷnte të gjithëve, sidomos kur ndigjojshin lodrën e lugatit. Mbas mesnate ase në të gdhím ndihesh lodra që i binte lugati. Fillonte larg dhe vazhdonte tue u-afrue zhurma, si t'ishte njaty dhe pastaj prap largohesh.

Mâ në fund, nga frika e tmeri (terrori), të gjithë njerzit e shtëpís vdiqën nji mbas nji. Familja e tij e pafajshme dhe zotnija e paguen shtrêjt gjakun e shërbëtorit. Krejt ajo familje u-shfarue.

Në testamentin që gjetën, panë që shtëpín dhe të gjithë pasunín u a kishte lânë jetimavet të qytetit.

Mbas vdekjes së tij u-krijue n'at qytet jetimorja e parë.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

QUESTIONS-PYETJE

A kishte pasë qenë njiherë nji tregtár shumë i pasun? Kush kishte pasë qenë njiherë? Çfarë tregtari kishte pasë qenë njiherë? Përveç tregtís së madhe që bânte, a kishte edhe shumë pasuní të patundshme? Kush kishte edhe shumë pasuní të patundshme, përveç tregtís së madhe që bânte? Çka kishte tregtari i pasun, përveç tregtís së madhe që bânte? A kishte bujq që punojshin për tê? Kush kishte bujq që punojshin për tê? Kê kishte tregtari i pasun që punonte për tê? A kishte edhe nji vneshtë të madhe, të cilën e mbikëqyrte vetë? Çka kishte tregtari i pasun, të cilën e mbikëqyrte vetë? A e punonte vneshtën me punëtorë me pagë ditore? Çka punonte tregtari me punëtorë me pagë ditore? A ishte e madhe shtëpija e tij? Qysh ishte shtëpija e tregtarit? A kishte shtëpija përpara nji lulishtë me gjithfarë lulesh? Çka kishte shtëpija e tregtarit përpara? Po mbrapa, a kishte nji kopsht barishtesh e nji kopsht pemësh? Çka kishte mbrapa shtëpija e tregtarit? Çfarë kopshtesh kishte mbrapa shtëpija e tregtarit të pasun? Përveç punëtorëvet, a kishte edhe nji shërbëtor? Kush kishte edhe nji shërbëtor përveç punëtorëvet? A kujdesohesh ky me u çue bukën punëtorëvet? Kush kujdesohesh me u çue punëtorëvet bukën? Për çka kujdesohesh shërbëtori? Nji ditë, kur po u çonte bukën punëtorëvet, a pá nji gjâ që shëndritte në dhé? Ku e pá shërbëtori gjâ që shëndritte, ndërsa po u çonte bukën punëtorëvet? Çka po u çonte shërbëtori punëtorëvet?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

A shëndritte prej rrezevet të diellit gjâja që pá ai në dhé, kur po u çonte bukën punëtorëvet? Prej se shëndritte gjâja që pá shërbëtori në dhé, ndërsa po u çonte bukën punëtorëvet? A i u-afrue vendit dhe pa e largue mirë dhén që e mbulonte at send, e njofti se ishte ár? Kush i u-afrue vendit dhe pa e largue mirë dhén që e mbulonte at send, e njofti se ishte ár? Çka ishte ajo gjâ që pá shërbëtori, kur po u çonte bukën punëtorëvet në vneshtë? A e mbuloi edhe nji herë, vûni nji shêj dhe vijoi udhëtimin? Çka bâni ai mbasi e mbuloi sendin? A e gjeti vendin kur u-këthye? Pse mundi t'a gjejë vendin? A filloi të gërmihi me kazëm dhe bel, tue e largue dhén me lopatë? Kush filloi të gërmihi me kazëm dhe bel tue e largue dhén me lopatë? Çka bâni shërbëtori? A gjeti nji veg ari dhe dy qypa me pare ari? Çfarë vegu gjeti ai? Çka tjetër gjeti shërbëtori? A i futi ndër thasë dhe i ngarkoi mbi kuaj? Çka futi ai ndër thasë dhe i ngarkoi mbi kuaj? Ç'bâni shërbëtori? A e lajmoi zotnín porsa mrrîjti në shtëpí mbi thesarin që kishte gjetë? Kê lajmoi shërbëtori mbi thesarin që kishte gjetë, porsa mrrîjti në shtëpí? A mbeti me gojë hapët zotnija, kur e pá visarin që kishte gjetë shërbëtori i tij? Kush mbeti me gojë hapët, kur e pá visarin që kishte gjetë shërbëtori i tij? Çka pá zotnija që mbeti me gojë hapët? A i a premtoi menjiherë gjymsën atij dhe i ndihmoi me i shkarkue? Kush i a premtoi menjiherë gjymsën shërbëtorit dhe i ndihmoi me i shkarkue? A e porositi gjithashtu mos t'i kallxonte asnji njeriu të gjallë? Kush e porositi mos t'i kallxonte asnji njeriu të

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

gjallë? Qysh e porositi zotnija shërbëtorin? A shkoi shumë kohë dhe zotnija u-pendue për premtimin që kishte bâ? Sa kohë shkoi dhe zotnija u-pendue për premtimin që kishte bâ? A e helmoi shërbëtorin dhe e varrosi n'ahrin e shtëpís? Kê helmoi zotnija dhe e varrosi n'ahrin e shtëpís? Ku e varrosi zotnija trupin e shërbëtorit? A qe zemra e keqe e atij kop-rraci shpirtkeq, që e shtŷni me e mbytë shërbëtorin besnik? Kê shtŷni zemra e keqe me e mbytë shërbëtorin e tij? Çka e shtŷni zemra e keqe zotnín me bâ? A ngihesh zotnija me ato që kishte? A e hapi lajmin se i kishte ikë shërbëtori? Kush e hapi lajmin se i kishte ikë shërbëtori? A mendoi se me kaq puna u-mbyll? Kush mendoi se me kaq puna u-mbyll? Çka mendoi zotnija? A shkoi shumë kohë dhe shërbëtori doli lugat? Kush doli lugat mbas pak kohe? A merrte lugati gjithfarë formash? Çfarë formash merrte lugati? A dukesh herë si gogol e herë si hije? Kush dukesh herë si gogol e herë si hije? Si dukesh lugati? A e fikte dikush dritën e kandilit, kur njerzit e shtëpís uleshin me hangër? Kush u a fikte dritën e kandilit njerëzvet të shtëpís, kur uleshin me hangër? A shifesh gjâ? Çka nuk shifesh? A ndihesh vetëm fryma që shuente dritën? Çka ndihesh që shuente dritën? A ndihesh n'ahër tue u-derdhë vena prej fuçivet? Ku ndihesh tue u-derdhë vena? A shkojshin atje e kontrollojshin gjithandej, por nuk shifshin ndokênd? Çka bâjshin njerzit e shtëpís? Kush ishte bâ asht e lëkurë? Pse ishte bâ zotnija asht e lëkurë? Si ishte bâ zotnija që e dinte nga rridhshin këto? A hante, a pinte dhe a mund të flênte zotnija? Kush nuk hante, as pinte e as nuk mund të

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

flente? A ishte ndërgjegjja që nuk e lênte të qetë? Kê nuk lênte rehat ndërgjegjja? Çka ishte që nuk e lênte rehat zotnín? A u hŷnte nji frikë e madhe të gjithëve, kur ndigjojshin lodrën e lugatit? Cilëve u hŷnte nji frikë e madhe, sidomos kur ndigjojshin lodrën e lugatit? Çka u hŷnte njerëzvet të shtëpís, sidomos kur ndigjojshin lodrën e lugatit? A i binte lugati lodrës mbas mesnate ase në të gdhim? Kur ndihesh lodra e lugatit? A fillonte zhurma larg dhe vazhdonte tue u-afrue, si t'ishte njaty? Mandej, a largohesh prap? Çka largohesh mandej prap? Mâ në fund, a vdiqën nji mbas nji të gjithë njerzit e shtëpís? Kush vdiq nga frika e tmeri? Pse vdiqën nji mbas nji të gjithë njerzit e shtëpís? A e paguen shtrêjt gjakun e shërbëtorit zotnija dhe familja e tij e pafajshme? Kush e pagoi shtrêjt gjakun e shërbëtorit? Çka paguen shtrêjt zotnija dhe familja e tij e pafajshme? A u-shfarue krejt ajo familje? Cila u-shfarue krejt? Në testamentin që gjetën, a panë se shtëpín dhe të gjithë pasunín u a kishte lânë jetimavet të qytetit? Kush u a kishte lânë shtëpín dhe të gjithë pasunín jetimavet të qytetit? Ku e panë se tregtari i pasun u a kishte lânë shtëpín dhe të gjithë pasunín jetimavet të qytetit? A u-krijue n'at qytet jetimorja e parë mbas vdekjes së tij? Mbas vdekjes së kujt u-krijue jetimorja e parë n'at qytet? Çka u-krijue n'at qytet mbas vdekjes së tregtarit të pasun? Ku u-krijue jetimorja e parë mbas vdekjes së tregtarit të pasun?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 77
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. My conscience was bothering me.
2. She has become like a skeleton (skin and bones).
3. Thus we thought that the case was closed.
4. I just put it out, thank you.
5. Nobody likes to hear bad news.
6. Why did the ancient people keep their money in in earthen pots?
7. How does a person feel when he is declared innocent?
8. What are bones used for?
9. Albanians eat corn bread and wheat bread.
10. There is a beautiful flower garden in front of their house.

Festival rreth nji shatërvani.

Dyvegjake ilire – shek. VI-V.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PESTË
FJALORI

LESSON 77
PART V
VOCABULARY

ahër, ahri ahra, -t	(m.)	stable, cellar
asht, -i eshtna, -t	(m.)	bone
me bâ dam (unë bâj dam)	(v.)	to damage, to harm
bel, -i bele, -t	(m.)	spade; waist
dam, -i dame, -t	(m.)	damage, harm
me u-derdhë (derdhet)	(v.)	to be spilled; to be shed
ditor, -e	(adj. m.&f.)	daily
me fikë (unë fik)	(v.)	to put out, extinguish; to ruin
fuçí, -ja fuçí, -t	(f.)	barrel, drum, keg
të gdhîm, -it	(neuter)	dawn
me gërmihë (unë gërmih)	(v.)	to dig
gogol, -i gogola, -t	(m.)	bogey, bugbear
gjithandej	(adv.)	everywhere, all over
gjithfarë	(adj.)	all kinds of
me helmue (unë helmoj)	(v.)	to poison
me ikë (unë iki)	(v.)	to escape, flee; to go, leave
jetimore, jetimorja jetimore, -t	(f.)	orphanage
kazëm, kazma kazma, -t	(f.)	pick

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

koprrac, -i koprracë, -t	(m.)	a stingy person
me u-krijue (krijohet)	(v.)	to be created
lopatë, -a lopata, -t	(f.)	shovel; oar
lugat, -i lugetën, -it	(m.)	bogey, vampire
lulishtë, -a lulishta, -t	(f.)	garden, park
me mbikëqyrë (unë mbikëqyr)	(v.)	to supervise
me mbytë (unë mbys)	(v.)	to kill (except with a firearm); to slaughter; to sink; to flood
ndërgjegje, ndërgjegjja	(f.)	conscience
me u-ngî (unë ngîhem)	(v.)	to be satisfied (especially from eating), to be satiated
njaty	(adv.)	right there
pagë, -a paga, -t	(f.)	wage
pastaj	(adv.)	then, afterwards
me u-pendue (unë pendohem)	(v.)	to regret, repent
me premtue (unë premtoj)	(v.)	to promise
qyp, -i qypa, -t	(m.)	earthen pot
rehat	(adv.)	comfortably; well off
rreze, rrezja rreze, -t	(f.)	ray, beam
shêj, -i shêje, -t	(m.)	mark, sign; target; symptom

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

shërbëtor, shërbëtori shërbëtore, -t	(m.	servant
me u-shfarue (unë shfarohem)	(v.)	to be wiped out, exterminated, annihilated
me shkarkue (unë shkarkoj)	(v.)	to unload; to discharge, to exonerate
shpërdamje, -a	(f.)	distribution; dispersion; delivery
shpirtkeq, shpirtkëqij shpirtkeqe, shpirtkëqija	(adj. m.&f.)	wicked, malicious
me shtí tmerin (unë shtij tmerin)	(v.)	to terrorize
me shtŷ (unë shtŷj)	(v.)	to push; to shovel; to urge, instigate; to postpone, put off; adjourn
me shue (unë shuej)	(v.)	to put out, extinguish; to wipe out; to quench
testament, -i testamente, -t	(m.)	will, testament
terror, -i	(m.)	terror
me u-tregue (unë tregohem)	(v.)	to be told, narrated; to be indicated, pointed out; to show oneself
thes, -i thasë, -t	(m.)	sack
thesár, -i thesare, -t	(m.)	treasure
me varrosë (unë varros)	(f.)	to bury
veg, -u vegjë, -t	(m.)	loom

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

visár, -i visare, -t	(m.)	treasure
vneshtë, -a vneshta, -t	(f.)	vineyard

Shënime:

me dalë lugat (del lugat)	to appear as a bogey
me mbetë me gojë hapët (unë mbes me gojë hapet)	to be surprised, dumbfounded, stunned

Peizazh nga Shijaku, punuar nga Abaz Hodo.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 78
PART I
DIALOGUE

Nji Shaka e Rândë

1. Para se të hŷjmë në klasë, më thuej çka ka ngjá sot në mëngjes në kazermën tuej.	Si e di ti se ka ngjá diçka?
2. Nga dritorja pashë tue u-ndalë para kazermës suej nji autoambulancë dhe disa automobila.	Nga nji shaka doli nji fatkeqësí që gati qe tue u-bâ serioze.
3. Fol, si qe puna?	Posa mrrîjtëm mbrâmë në kazermë, Aliu shkoi me fjetë dhe e zûni gjumi. Atëherë na menduem me i bâ nji shaka.
4. Çfarë shakaje?	I a hoqëm batanijet dhe i a zhyem fytyrën me bojë këpucësh.
5. A nuk ndjeu gjâ, ndërsa po i a lyejshi fytyrën me bojë?	Jo, sepse mbrâmë kemi qenë në fejesën e nji shoku dhe Aliu kishte pí pak mâ shumë se zakonisht.
6. E mandej, çka ngjau?	Kur u-zgjue Aliu, mbasi na pá tue qeshë, u-kujtue se ishim tue u-tallë me tê.
7. D.m.th. mendoi se i kishi bâ diçka të keqe.	Po. Atëherë, mbasi u-mat me na gjuejtë me këpucë, kapi nji taketuke dhe na gjuejti me tê.
8. Kujt i rá taketukja?	I rá Sotirit në bark.
9. A u-vrá shumë?	Po, filloi t'i rrjedhi gjak, sepse kandi i preftë i tavllës së duhanit i a kishte shkye këmishën e natës dhe i kishte hŷ në mish.
10. Për këtë arsye paska ardhë autoambulanca!	Po, e thirri në telefon njâni prej nesh. Erdhën menjiherë edhe Gjyqtari Hetues, Prokurori i Shtetit dhe Komiseri i Policís.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

11.	Çka tha doktori?	I tha se plaga nuk ishte e madhe dhe se nuk kishte asnji rrezik.
12.	Si do të përfundojë, vallë, çashtja?	Unë besoj se Sotiri do të kërkojë që të mbyllet çashtja, mbasi të gjithë kemi pak faj.
13.	Po, ka disa njerëz që shakatë nuk i durojnë.	Dhe disa tjerë që shakatë i bâjnë të rânda.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 78
PART II
GRAMMAR NOTES

THE PRESENT PROGRESSIVE

In Lessons 33 (Volume III) and 38 (Volume IV), you learned the formation and use of the present progressive in Albanian. This corresponds to the English present progressive ending with "ing." This is a review for reinforcement and clarification.

Example:

Ai âsht tue punue (po punon). Mos e trazo tash.
(He is working. Don't bother him now.)

As you can see, the version in the parenthesis (particle po plus indicative present) is also equal to the English progressive. However, the version using po indicates only the moment in which the action is taking place.

Examples:

Pse po ecën kaq shpejt?
(Why are you walking so fast?)

Dikush po troket në derë.
(Somebody is knocking at the door.)

Now compare the following sentences.

Ti je tue shkue shpesh në Tiranë. (As a habit.)
(You are often going to Tiranë)

Ku po shkon?
(Where are you going?)

Po shkoj në Tiranë. (He is about to get on the bus.)
(I am going to Tiranë)

However, the first form of the present progressive jam tue shkue can be used in both cases: for intermittent actions or for one action happening one time only.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 78
PART III
READING TEXT

Aliu u-zgjue tue fërkue sŷt e tue shá. Shokët, mbasi i a kishin zhye fytyrën me bojë këpucësh, i a kishin hjekë batanijet dhe kishte mbetë i zbuluem. U-mat me i gjuejtë me këpucët e tija, por ndërroi mendim. Kapi taketuken (tavllën e duhanit) dhe i gjuejti me të. Fatkeqësisht taketukja i rá njânit prej shokëvet në stomak. Prej dhimbës u-mblodh tue zânë barkun me dorë dhe rá përmbys. Kandi i preftë i taketukes prej gastarje, i a kishte shkye këmishën e natës dhe i kishte hŷ në mish. Gjaku filloi t'i rrjedhi rrëkajë. Shokut të plagosun i rá të fikët. Shokët u-trembën. Dikush kapi telefonin dhe thirri ambulancën e bashkís. E vûnë shokun në nji vig që kishte sjellë autcambulanca dhe e dërguen në spital. Kishin mrrîjtë edhe Gjyqtari Hetues, Prokurori i Shtetit e bashkë me ta edhe Komiseri i Policís.

Ata i filluen hetimet dhe mbajtën nji procesverbal. Djelmt diftuen se natën përpara kishin festue fejesën e njânit prej shokëvet. Festimi kishte shkue krejt mirë, plot kângë, pije e lojëna dhe nuk kishte ndodhë as mâ e vogla grindje a mosmarrëveshje. Shokët deklaruen se kishin dashë me u-tallë me Alín. Ndërsa flênte, i kishin vû mustakë me bojë këpucësh dhe i a kishin hjekë batanít.

Aliu, që në fillim ishte zemrue, pse nuk i kishte pëlqye ajo tallje, mâ vonë ishte pendue. I vînte keq për shokun e tij. Por ishte pak vonë me zhbâ, atê që kishte bâ. Ajo që filloi si nji shaka, kishte marrë nji ngjyrë krejt serioze.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Faji nuk ishte vetëm i Aliut.

Shokun që kishin dërgue në spital do t'a operojshin. Megjithëqë plaga nuk ishte e madhe, do t'i a pastrojshin dhe do t'i a qepshin. Shoku do të qëndronte në spital vetëm pak ditë dhe kishte kërkue që çashtja të mbyllesh.

QUESTIONS-PYETJE

A u-zgjue Aliu tue fërkue sŷt e tue shá? Aliu u-zgjue tue fërkue sŷt e tue bâ çka tjetër? Kush i a kishte zhye fytyrën Aliut? Kush i a kishte hjekë batanijet? Mbasi i a kishin zhye fytyrën me bojë këpucësh, a i a kishin hjekë shokët batanijet? Çka i kishin hjekë shokët që kishte mbetë i zbuluem Aliu? A u-mat me i gjuejtë me këpucët e tija, por ndërroi mendim? Kê deshi me gjuejtë me këpucët e tija, por ndërroi mendim? Çka deshi të bânte Aliu para se të ndërronte mendim? A e kapi taketuken dhe i gjuejti me tê? Me çka i gjuejti shokët Aliu? Çka bâni Aliu? A i rá njânit prej shokëvet në stomak, fatkeqësisht? Ku i rá taketukja njânit prej shokëvet? A u-mblodh shoku prej dhimbës, tue zânë barkun me dorë dhe rá përmbys? Çka zûni me dorë ai? Pse u-mblodh? Qysh rá? A i a kishte shkye këmishën dhe kishte hŷ në mish, kandi i preftë i taketukes prej gastarje? Çka kishte bâ kandi i preftë i taketukes prej gastarje? Ku kishte hŷ kandi i preftë i tavllës së duhanit mbasi i a kishte shkye këmishën? Cila pjesë e tavllës së duhanit i a kishte shkye këmishën dhe i kishte hŷ në mish? Prej se ishte tavlla e duhanit? A filloi t'i rrjedhi gjaku rrëkajë? Qysh filloi t'i rrjedhi gjaku?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

A i rá të fikët shokut të plagosun? Çka i ngjau shokut të plagosun? A u-trembën shokët? Cilët u-trembën? A e kapi dikush telefonin dhe thirri ambulancën e bashkís? Çka bâni dikush? Cilën ambulancë thirri dikush? A e vûnë shokun në nji vig, që kishte sjellë autoambulanca dhe e dërguen në spital? Kê vûnë në nji vig, që kishte sjellë autoambulanca? Çka kishte sjellë autoambulanca? Kê dërguen në spital? A kishin mrrîjtë edhe Gjyqtari Hetues dhe Prokurori i Shtetit? Kush tjetër kishte mrrîjtë bashkë me ta? Bashkë me kê kishte mrrîjtë edhe Komiseri i Policís? A kishin ardhë me e hetue ngjarjen? Çka kishin ardhë me bâ? A i filluen hetimet? Çka filluen? A mbajtën nji procesverbal? Çka mbajtën? A diftuen djelmt se, natën përpara, kishin festue fejesën e njânit prej shokëvet? Çka diftuen djelmt se kishin bâ natën përpara? Fejesën e kujt kishin festue natën përpara? A kishte shkue festimi krejt mirë? A kishte shkue festimi plot kângë, pije e lojëna? Si kishte shkue festimi? Çka kishte shkue plot kângë, pije e lojëna? A kishte ndodhë ndonji grindje a mos-marrëveshje? Çka nuk kishte ndodhë? A deklaruen shokët se kishin dashë me u-tallë me Alín? Me kê kishin dashë me u-tallë shokët? Çka deklaruen shokët? A i kishin vû mustakë me bojë këpucësh ndërsa ai flênte? Çka i kishin vû me bojë këpucësh ndërsa ai flênte? A i a kishin hjekë edhe batanijet? Çka i kishin hjekë? A ishte zemrue në fillim Aliu? A ishte pendue mâ vonë? A i kishte pëlqye ajo tallje? Aliu, që në fillim ishte zemrue, a ishte pendue mâ vonë? A ishte zemrue në fillim

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

sepse nuk i kishte pëlqye ajo shaka? Pse ishte zemrue në fillim Aliu? Çka nuk i kishte pëlqye Aliut? A i vînte keq për shokun e tij? Pse ishte pendue mâ vonë? A ishte pak vonë me zhbâ atê që kishte bâ? Çka ishte pak vonë me zhbâ? Çka kishte bâ Aliu? A kishte marrë nji ngjyrë krejt serioze ajo, që filloi si nji shaka? Çka kishte marrë nji ngjyrë krejt serioze? A ishte vetëm faji i Aliut? I kujt ishte faji? A do t'a operojshin shokun, që e kishin dërgue në spital? Çka do t'i bâjshin shokut, që e kishin dërgue në spital? Kush do t'a operonte shokun, që e kishin dërgue në spital? A do t'i a pastrojshin plagën doktorat? A do t'i a qepshin plagën? Çka do t'i bâjshin, megjithëqë plaga nuk ishte e madhe? A do të qëndronte në spital vetëm pak ditë? Kush do të qëndronte në spital vetëm pak ditë? Kush i kishte thânë se do të qëndronte në spital vetëm pak ditë? A kishte kërkue që të mbyllesh çashtja? Kush kishte kërkue që çashtja të mbyllesh? Çka kishte kërkue shoku i plagosun?

A ju ka rá të fikët ndonjiherë? Kujt nuk i ka rá të fikët kurrë? Sa kande ka kjo tryezë? Cila tryezë ka katër kande? Kush e ka zhye librin? Çka kam zhye unë?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 78
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. He began to rub his arm.
2. My face was covered with perspiration.
3. He had a pain in the abdomen.
4. I got frightened when I saw him on a stretcher.
5. She was badly wounded in the stomach.
6. I didn't want to soil the wall.
7. Where is the district attorney's office located?
8. The judge came as (when) they were leaving.
9. The city hall and the police department are in the same building.
10. Why are you measuring this room?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PESTË
FJALORI

LESSON 78
PART V
VOCABULARY

autoambulancë, -a autoambulanca, -t	(f.)	ambulance
bashkí, -ja bashkí, -t	(f.)	city hall
bojë këpucësh	(f.)	shoe polish
me diftue (unë diftoj)	(v.)	to tell, narrate; to show, indicate, point out
me durue (unë duroj)	(v.)	to stand (endure); to be patient; to tolerate
festim, -i festime, -t	(m.)	celebration
me fërkue (unë fërkoj)	(v.)	to rub
gastare, gastarja gastare, -t	(f.)	glass (material); pieces of broken glass
gjyqtár hetues	(m.)	coroner, investigating judge
hetim, -i hetime, -t	(m.)	investigation
kand, -i kande, -t	(m.)	corner, angle
komiser, -i komiserë, -t	(m.)	chief (of police)
komiser policije	(m.)	chief of police
me lye (unë lyej)	(v.)	to paint; to spread (butter, etc.)
me u-matë (unë matem)	(v.)	to aim; to be measured; to hesitate
mosmarrëveshje, -a mosmarrëveshje, -t	(f.)	disagreement, misunderstanding

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

mustak, -u mustakë, -t musteqe, -t	(m.)	mustache
me ndërrue mendim (unë ndërroj mendim)	(v.)	to change one's mind
me operue (unë operoj)	(v.)	to operate on (surgery)
me pasë faj (unë kam faj)	(v.)	to be at fault; to be blamed
me përfundue (unë përfundoj)	(v.)	to conclude, end
i, e, të plagosun të plagosuna	(adj. m. & f.)	wounded
me qepë (unë qep)	(v.)	to sew, stitch
rrëkajë	(adv.)	gushing; pouring down
stomak, -u	(m.)	stomach
me shkye (unë shkyej)	(v.)	to tear, rip
taketuke, taketukja taketuke, -t	(f.)	ash tray
tavllë, -a tavllë, -t	(f.)	ash tray; backgammon
tavllë duhani	(f.)	ash tray
me u-trembë (unë trembem)	(v.)	to get scared, to be frightened
i, të zbuluem e, të zbulueme	(adj. m. & f.)	uncovered, discovered; revealed, disclosed
me zhbâ (unë zhbâj)	(v.)	to undo
me zhye (unë zhyej)	(v.)	to dirty, soil, foul, smear

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Shënime:

me bâ operacion (unë bâj operacion)	(v.)	to operate on
me u-bâ operacion (unë bâhem operacion)	(v.)	to be operated on
Si qe puna?		What happened?
kishte marrë nji ngjyrë krejt serioze		had become a serious matter
me (i) ra të fikët (mue më bje të fikët)	(v.)	to faint

Kujtim Buza: «Rrugë karakteristike në Prizren».

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 79
PART I
DIALOGUE

Në Kurthë

1. A e dini në se duhet të ndërrojmë tren në kufî?	Po, duhet t'a vazhdoni udhëtimin me tren jugosllav. Në cilin qytet të Jugosllavís do të shkoni?
2. Do të shkoj në Beograd për të vizitue Panairin Ndërkombëtár.	A mos jeni tregtár?
3. Jam përfaqësues për të gjithë Shqipnín për disa maqina e vegla bujqësore si traktora, parmenda etj.	Ku e keni zyrën qëndrore të përfaqësimit?
4. Në Durrës, por kam degë pothuej në të gjitha qytetet e Shqipnís; ajo e Beratit âsht mâ e rândësishmja.	Pse âsht mâ e rândësishmja?
5. Sepse atje maqinat bujqësore shiten mâ shumë.	Ashtu duhet të jetë; harrova se Berati âsht në zonën e Myzeqés, fusha mâ e madhe dhe mâ pjellore e gjithë Shqipnís.
6. Sidomos atje, plugjet primitive kanë fillue të zavendësohen me maqina bujqësore moderne.	Jemi tue i u-afrue kufînit; bâni mirë t'i ulni poshtë valixhet.
7. Sa mirë që m'a kujtuet: duhet të rregulloj cingaret.	Pse, a nuk i keni rregullue kur u-nisët?
8. Nuk më kuptuet! Kam shumë paqeta me cingare dhe nuk më mjaftojnë të gjithë xhepat.	A s'keni vend në valixhe?
9. Po t'i lâ në valixhe do të m'i shofin nëpunësit e doganës dhe do të m'i konfiskojnë.	S'ka arsye pse të ju a konfiskojnë në qoftë se pagueni taksën doganore.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

10. Pikërisht për këtë arsye jam në hall, sepse nuk due të paguej taksën doganore.

Me fjalë tjera, cingaret doni t'i nxirni kontrabandë!

11. Prandej, a mund të m'i merrni këto njizet paqeta cingare dhe të m'i këtheni kur t'a kalojmë kufînin?

Pse jo, por fatkeqësisht nuk mund të ju a këthej mâ.

12. Pse nuk mund të m'i këtheni?

Sepse jam Inspektor Dogane! Bile, kur të mrrîjmë në doganë, do të flasim edhe për cingaret që keni ndër xhepa!

Grykë pusi (Shkodër).

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 79
PART II
GRAMMAR NOTES

THE PRESENT INDICATIVE WITH THE PRESENT SUBJUNCTIVE

In Lesson 73, we learned that the imperfect subjunctive is mostly used with the simple past. Now we are dealing with the present subjunctive, a tense used primarily with the present indicative mode. Here we like to add that the present subjunctive is also used with the present indicative and the future.

Examples:

Ai vjen gjithnji të na shofi.
(He always comes to see us.)

Ai ka ardhë të mësojë gjuhën shqipe.
(He has come to study the Albanian language.)

Ajo do të vijë këtu që t'api disa leksione.
(She will come here to give some lectures.)

As we have said before, in most cases the subjunctive corresponds to the English infinitive. However, with certain verbs that cause others to act (such as command, order, forbid, demand, request, etc.), you will see a form of the English subjunctive used.

Example:

Kapiteni e urdhënoi atë ta kryejë punën sot.
(The captain ordered that he finish the job today.)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 79
PART III
READING TEXT

Treni që shkonte për Jugosllaví po i avitesh kufînit. Vasili, që po udhëtonte në klasë të parë, nxori prej dy valixhevet të tija shumë paqeta cingare dhe i futi ndër xhepa. Mirëpo, për fat të keq, Vasili kishte më pak xhepa se paqeta cingare, prandej i u-drejtue nji zotnije, i cili ishte i vetmi shok udhëtimi n'at vagon, dhe i tha se ishte në hall të madh mbasi nuk dinte ku t'i futte të gjitha paqetat. Zotnija, mbasi e shikoi me çudí, i u-përgjegj se nuk e merrte vesh pse ishte në hall. Atëherë Vasili i spiegoi se ndër xhepa kishte futë paqeta me cingare shumë të mira dhe se i kishin mbetë ndër valixhe paqeta tjera me cingare edhe më të mira.

Zotnija ende nuk e kuptonte se ku donte me dalë shoku i tij i udhëtimit dhe i a priti: "Gëzohem shumë". Vasili, tue buzëqeshë, vazhdoi tue thânë se cingaret ndër valixhe nuk ishin të sigurta e, me sigurí, dogana do t'i a konfiskonte të gjitha.

Këtë radhë zotnija e mori vesh fare mirë hallin e Vasilit, por megjithatê la me kuptue edhe nji herë se nuk e kishte të qartë çashtjen e xhepavet, të valixhevet dhe të cingarevet, prandej i u-lut të spiegohesh më mirë.

Vasili, tue shikue cingaret dhe tue fshâ, i vûni në dukje zotnís se nuk dishronte të paguente taksën doganore dhe se e vetmja mënyrë për t'i shpëtue taksës ishte që zotnija të kishte mirësín t'i merrte nja njizet paqeta cingare, t'i fshehte ndër xhepa e pastaj t'i a këthente kur të kalojshin kufînin.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Atëherë zotnija i u-përgjegj se do t'i a merrte me gjithë qejf cingaret, porse fatkeqësisht, nuk mund t'i a këthente mâ.

Vasili i çuditun pyeti: "Pse?".

"Sepse jam Inspektor Dogane" i u-përgjegj shoku i udhëtimit.

QUESTIONS-PYETJE

A po i avitesh kufînit treni që shkonte për Jugosllavî? Treni që shkonte për ku po i avitesh kufînit? A po udhëtonte Vasili në klasë të parë? Kush ishte tue udhëtue në klasë të parë? Në cilën klasë ishte tue udhëtue Vasili? A nxori Vasili prej dy valixhevet të tija shumë paqeta cingare dhe i futi ndër xhepa? Kush nxori prej dy valixhevet të tija shumë paqeta cingare dhe i futi ndër xhepa? Prej ku nxori Vasili shumë paqeta cingare dhe i futi ndër xhepa? Sa paqeta cingare nxori Vasili prej dy valixhevet të tija? Ku i futi Vasili paqetat që nxori nga valixhet e tija? Për fat të keq, a kishte Vasili mâ pak xhepa se paqeta cingare? Kush kishte mâ pak xhepa se paqeta cingare? A i u-drejtue nji zotnije tue i thânë se ishte në hall të madh? Kujt i u-drejtue Vasili tue i thânë se ishte në hall të madh? Në çfarë ħalli ishte Vasili? A ishte zotnija i vetmi shok udhëtimi n'at vagon? Sa shokë udhëtimi kishte Vasili në vagon? A i tha edhe se nuk dinte ku t'i futte të gjitha paqetat? Kush i tha shokut t'udhëtimit se nuk dinte ku t'i futte të gjitha paqetat? Çka i tha Vasili shokut t'udhëtimit? Kujt i tha Vasili se nuk dinte ku t'i futte të gjitha paqetat?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

A i u-përgjegj zotnija, mbasi e shikoi me çudí, se nuk e merrte vesh pse ishte në hall? Kujt i u-përgjegj zotnija se nuk e merrte vesh pse ishte në hall? Si i u-përgjegj zotnija Vasilit, mbasi e shikoi me çudí? Atëherë, a i spiegoi Vasili se ndër xhepa kishte futë paqeta me cingare shumë të mira? Çka i spiegoi Vasili zotnís? Ku kishte futë Vasili paqeta me cingare shumë të mira? Çfarë cingaresh kishte futi Vasili ndër xhepa? Po paqetat që kishin mbetë ndër valixhe, a ishin me cingare edhe mâ të mira? Paqeta me çfarë cingaresh i kishin mbetë Vasilit ndër valixhe? Ku i kishin mbetë Vasilit paqeta me cingare edhe mâ të mira se ato që kishte futë ndër xhepa? A e kuptoi zotnija se ku donte me dalë shoku i tij i udhëtimit? Kush nuk e kuptonte ende se ku donte me dalë shoku i tij i udhëtimit? Çka nuk kuptonte ende zotnija? A i a priti: "Gëzohem shumë"? Kush i a priti" "Gëzohem shumë"? Qysh i a priti zotnija? Vasili, tue buzëqeshë, a vazhdoi tue thânë se cingaret ndër valixhe nuk ishin të sigurta? Kush tha, tue buzëqeshë, se cingaret ndër valixhe nuk ishin të sigurta? Çka vazhdoi tue thânë Vasili? Cilat cingare nuk ishin të sigurta? A tha edhe se me sigurí dogana do t'i a konfiskonte të gjitha? Kush do t'i a konfiskonte Vasilit të gjitha cingaret? Çka do të bânte dogana? Çka do t'i konfiskonte dogana Vasilit? A e mori vesh zotnija këtë herë hallin e Vasilit? Kush e mori vesh këtë radhë hallin e Vasilit? Çka mori vesh fare mirë këtë radhë zotnija? Por, a la me kuptue edhe nji herë se nuk e kishte të qartë çashtjen e xhepavet, të valixhevet e të cingarevet?

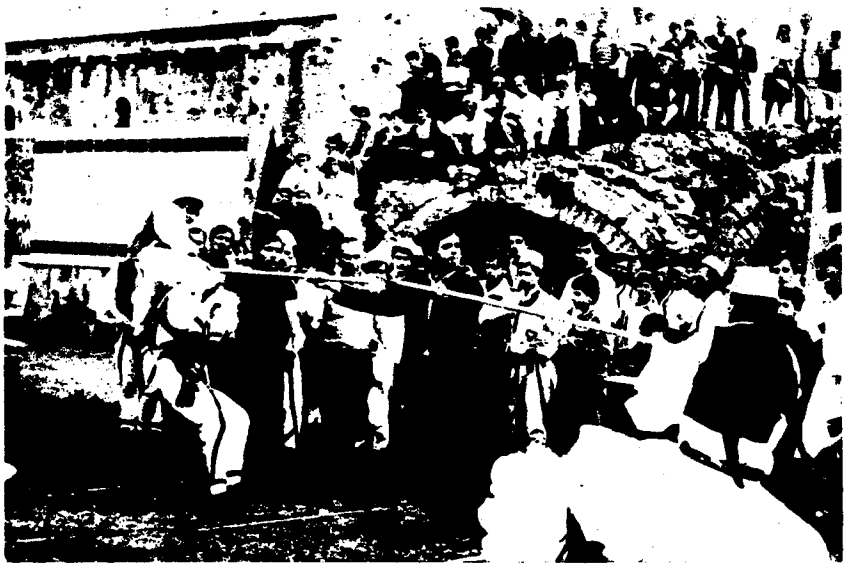
More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Kush la me kuptue se nuk e kishte të qartë çashtjen e xhepavet, të valixhevet dhe të cingarevet? Çka la me kuptue zotnija? Prandej, a i u-lut Vasilit që të spiegohesh mâ mirë? Kujt i u-lut zotnija të spiegohesh mâ mirë? Vasili, tue shikue cingaret dhe tue fshâ, a i vûni në dukje zotnís se nuk dishronte të paguente taksën doganore? Çka vûni në dukje Vasili? Cilën taksë nuk donte të paguente Vasili? Çka nuk donte të bânte Vasili? A vazhdoi tue thânë se e vetmja mënyrë për t'i shpëtue taksës ishte që zotnija t'i merrte nja njizet paqeta cingare? Cila ishte e vetmja mënyrë për t'i shpëtue taksës doganore? Për t'i shpëtue Vasili cilës taksë, zotnija duhet të merrte nja njizet paqeta cingare? Çka duhet të bânte zotnija kështu që Vasili t'i shpëtonte taksës? A i u-lut që t'i a këthente kur të kalojshin kufînin? Çka duhet t'i këthente zotnija Vasilit kur të kalojshin kufînin? Kur duhet t'i a këthente zotnija cingaret Vasilit? Atëherë, a i u-përgjegj zotnija se do t'i a merrte cingaret me gjithë qejf, porse, fatkeqësisht, nuk mund t'i a këthente mâ? Si i u-përgjegj zotnija Vasilit? Çka do t'i merrte zotnija Vasilit? Çka nuk mund t'i këthente mâ? A pyeti Vasili, i çuditun: "Pse"? Si pyeti Vasili, i çuditun? Qysh ishte Vasili kur pyeti: "Pse"? A i u-përgjegj shoku i udhëtimit: "Sepse jam Inspektor Dogane"? Qysh i a priti shoku i udhëtimit? Çfarë detyre kishte zotnija që po udhëtonte në të njâjtin vagon me Vasilin?

Kush i avitet tryezës kur do me hangër? Çka bâni ju kur

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

doni me hangër? A punohet toka me parmendë? Me çka punohet toka? Cilët e punojnë tokën me traktora? Me çka e punojnë tokën disa bujq? A kanë Shtetet e Bashkueme përfaqësues në Shqipní? Ku s'kanë përfaqësues Shtetet e Bashkueme? A âsht toka e Kalifornís pjellore? Toka e cilit shtet âsht pjellore? Në sa lagje âsht e ndame Tirana? Cili qytet âsht i ndamë në shumë lagje?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 79
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. How many suitcases will you take with you?
2. Have you ever gone outside the U.S. boundaries?
3. They caught him trying to smuggle in some merchandise.
4. Will you be so kind as to give me a cigarette?
5. When are you going to return the book to me?
6. Do you understand why this is so?
7. He brought the matter to my attention.
8. Myzeqe is located in the central part of Southern Albania.
9. Do you know how much this house was sold for?
10. Come a little closer to the table, please.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me u-avitë (unë avitem)	(v.)	to approach, get closer
me buzëqeshë (unë buzëqesh)	(v.)	to smile
çudí, -ja çudí, -t	(f.)	surprise, astonishment, wonder
i, e, të çuditun të çudituna	(adj. m. & f.)	surprised, astonished
me u-drejtue (unë drejtohem)	(v.)	to straighten out; to turn to (usually for help); to be headed for
për fat të keq	(adv.)	unfortunately
fatkeqësisht	(adv.)	unfortunately
me fshehë (unë fsheh)	(v.)	to hide, conceal
inspektor, -i inspektora, -t	(m.)	inspector
jugosllav, -e jugosllavë	(adj. m. & f.)	Yugoslav
Jugosllaví, -ja	(f.)	Yugoslavia
me konfiskue (unë konfiskoj)	(v.)	to confiscate
kontrabandë, -a kontrabanda, -t	(f.)	contraband
kurthë, -a kurtha, -t	(f.)	trap
i, të ndamë e, të ndame	(adj. m. & f.)	divided, separated
panair, -i panaire, -t	(m.)	fair (competitive exhibition)
parmendë, -a parmenda, -t	(f.)	plow

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me pasë mirësín (A keni mirësín? A do të kishi mirësín?)	(v.)	Would you be so kind?
përfaqësim, -i	(m.)	representation
plug, -u plugje, -t	(m.)	plow
primitiv, -e primitivë	(adj. m. & f.)	primitive
me spiegue (unë spiegoj)	(v.)	to explain
me u-spiegue (unë spiegohem)	(v.)	to explain oneself; to be explained
me u-shitë (unë shitem)	(v.)	to be sold
taksë doganore	(f.)	customs duty
traktor, -i traktora, -t	(m.)	tractor
me ulë (unë ul)	(v.)	to lower
i vetmi, të vetmit	(m.)	the only one, unique
e vetmja, të vetmet	(f.)	the only one, unique
me u-zavendësue (unë zavendësohem)	(v.)	to be replaced

<u>Shënime</u>:

bâni mirë të ...		you had better ....
Nuk kuptonte se ku donte me dalë.		He didn't know what he was driving at.
me nxjerrë kontrabandë (unë nxjerr kontrabandë)	(v.)	to smuggle out
me futë kontrabandë (unë fus kontrabandë)	(v.)	to smuggle in

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

këtë radhë		this time
i vûni në dukje		he brought to his attention
me lânë me kuptue (unë lâ me kuptue)	(v.)	to imply
me sigurí		for sure

Këngëtari popullor Besim Murati

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 80
PART I
DIALOGUE

Nji Detár Zbarkon në Nju Jork

1.	Si ju quejnë?	Fred Smith.
2.	Nga jeni?	Nga Oklahoma Siti.
3.	Pse keni ardhë në Nju Jork?	Jam këthye dje mbasdreke nga Koreja, mbas tri vjetësh shërbimi ushtarak.
4.	Në cilin hotel keni rá?	Në hotelin Uallkot, në rrugën e 31-të.
5.	A keni folë në hotel me ndonji njeri, përveç portierit?	Jo. Porsa mrrîjta aty shkova në banjë me u-lá dhe mbasi u-rrova shkova e mora nji automobil me qirá.
6.	Ku shkuet me automobil?	Shkova në nji lokal këcimi me emnin Komodorë.
7.	E dij çfarë lokali âsht. Me kê u-shoqnuet aty?	Me nji vajzë bjonde; më tha se quhesh Rozë.
8.	A e dini ku banon?	Jo. E përcolla deri në shtëpí, por nuk i vûna mend rrugës; ishem i hutuem nga ngjarja.
9.	Më tregoni çka keni folë me vajzën.	I tregova mbi jetën në Koré, i thash se atje s'kam pasë rasë me u-dëfrye dhe...
10.	Dhe se kishi me vete shumë të holla; a âsht e vërtetë?	Po, ashtu âsht; i tregova edhe sa: 760 dollarë.
11.	Gjatë kohës që ishi së bashku në lokal, a e patë vajzën tue folë me ndokênd?	Jo, por u-çue nga tryeza dy herë. Mos mendoni keq për vajzën, sepse...
12.	Mos u-bâni merak. Vazhdoni, ç'ngjau mandej?	Kur u-mbyll lokali hypëm n'automobil dhe shkuem në nji zonë pak t'errët, në periferí të qytetit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

13. Sa kohë kishte që ishi aty, para se të dukesh grabitsi?

Nja dhetë minuta. Papritmas nji burrë i maskuem m'u-kërcënue me revolver që t'i dorëzojshem të gjitha të hollat që kishem në xhep.

14. Po pastaj?

Pastaj hoqi nga gishti i vajzës nji unazë me nji xhevahír dhe iku.

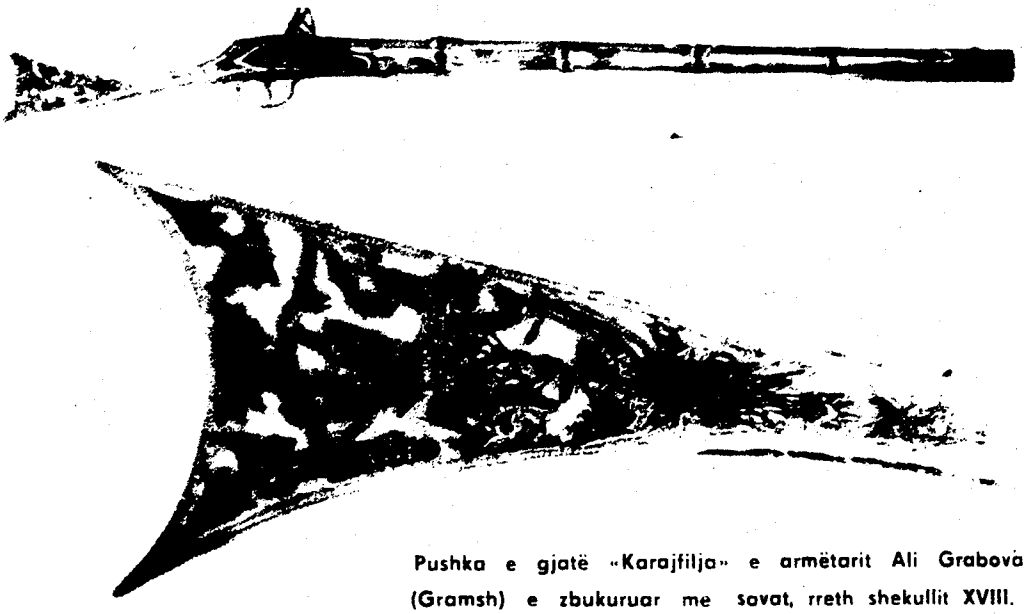
15. Kush ju porositi me ardhë ke unë?

Askush. Adresën tuej e pashë në numëratorin telefonik në faqen e detektivavet privatë.

16. Do të ju thërras unë nesër; për tash mos u-bâni merak!

Si urdhënoni, Zotní. Ju falem nderit.

MJESHTER SHQIPTAR I ARMEVE TE ZJARRIT

Pushka e gjatë «Karajfilja» e armëtarit Ali Grabova (Gramsh) e zbukuruar me sovat, rreth shekullit XVIII.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 30
PART II
GRAMMAR NOTES

DIRECT AND INDIRECT SPEECH

Direct speech: Albanian does not have the verb "to quote" as English has. This verb is sometimes used in English speech to signal the beginning of a quotation. An Albanian removes the conjunction "that" used after the verbs "to say," "to tell," "to ask," etc., and inserts the quote verbatim.

The same rule is also applied in writing, but a colon is used after the introductory verb. This is followed by quotation marks indicating the beginning and the end of the quoted matter.

In dialogues, dashes are used instead of quotation marks.

Indirect speech: To convert direct speech to indirect, all you have to do is reinstate the conjunction "that," se, and change the person and tense of the verb to third person.

Examples:

Direct speech:	Indirect speech:
Rifati i tha Dalipit: "Nesër do të shkoj në spital për nji vizitë mjekësore." (Rifat said to Dalip, "Tomorrow I'll go to the hospital for a medical checkup."	Rifati i tha Dalipit se nesër do të shkojë në spital për nji vizitë mjekësore. (Rifat told Dalip that tomorrow he will go to the hospital for a medical checkup.)
"Nga po vjen e ku po shkon?" e pyeti plaku udhëtarin. ("Where are you coming from and where are you going?" the old man asked the traveler.)	Plaku e pyeti udhëtarin se nga po vinte e ku po shkonte. (The old man asked the traveler where he was coming from and where he was going.)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Ismeti i tha Hysniut: "Shko e merre makinën e shkrimit!" (Ismet said to Hysni, "Go and get the typewriter!"	Ismeti i tha Hysniut të shkonte e të merrte makinën e shkrimit. (Ismet told Hysni to go and get the typewriter.)

Note: As you can see in the last example, the conjunction "that" is not used in indirect speech when the verb in the direct speech is in the imperative mode.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 80
PART III
READING TEXT

Nji detár u këthye n'atdhé prej Lindjes së Largme. Zbriti në Nju Jork dhe mbasi kishte qenë larg qytetnimit për mâ se trí vjet, vendosi me kalue nja dy a tri ditë në këtqytet të famshëm para se të nisesh për n'Oklahoma, ku banojshin prindët e tij.

Mori nji dhomë në nji hotel të mirë dhe mbasi u-rrue dhe bâni nji banjë, doli me bâ qejf. Shkoi në nji lokal këcimi ku u-njoft me nji vajzë flokverdhë dhe të bukur. Mbasi këcyen dhe pinë, deri afër mesnatës, detari i u-lut vajzës që t'a lejonte me e shoqnue deri në shtëpí, dhe vajza e pranoi propozimin e tij. Gjatë mbrâmjes, detari i kishte kallxue vajzës se, për tri vjet nuk kishte pasë rasë me u-dëfrye dhe se kishte ruejtë shumë të holla, të cilat i kishte me vete. Kur u-mbyll lokali, vajza dhe detari hypën në nji automobil, që ky kishte marrë me qirá. Mbasi u-larguen pak, detari e ndaloi automobilin dhe filloi me bâ dashuní me vajzën. Por nuk shkoi shumë kohë e pa pritë e pa kujtue, nji burrë i maskuem i a vûni detarit revolverin në brîjë tue i thânë t'i a dorëzonte të gjitha të hollat, menjiherë. Ky, tue e pá veten ngusht, s'pati çka me bâ dhe i a dorëzoi. Grabitsi mori edhe nga vajza nji unazë ari me nji xhevahír të madh, që ajo kishte në gisht dhe u-zhduk. Kështu detari i shkretë mbeti pa asnji lek në xhep.

Çoi vajzën në shtëpí dhe pa humbë kohë thirri në telefon nji detektiv privat. Detektivi, megjithëqë kishte qenë tue fjetë, pati dhimbë për tê dhe i tha të shkonte menjiherë në

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

shtëpí të tij. Detari i a spiegoi ngjarjen prej fillimit deri në mbarim tue e përshkrue, sa mundi, burrin që i a kishte grabitë të 760 dollarët dhe vajzën, e cila kishte pasë rasë, gjatë mbrâmjes, me i pá ato të holla. Detektivi e siguroi detarin se do të bânte çka ishte e mundun për t'a gjetë grabitsin.

Të nesërmen, detektivi që ishte nji burrë i fortë dhe i trashë nga trupi, por i hollë nga mendja, shkoi në lokalin ku kishte qenë detari dhe bâni pikërisht çka kishte bâ detari natën përpara. Gjeti vajzën dhe simbas përshkrimit edhe grabitsin, dhe pá se vajza kishte në gisht nji unazë me nji xhevahír të madh. Gjatë mbrâmjes e pá vajzën tue folë, nja dy herë, me grabitsin dhe e kuptoi se ajo ishte nji bashkëpunëtore e tij.

Kur u-mbyll lokali, detektivi e mori vajzën në veturë të vet dhe mbasi u-larguen pak u-ndaluen me bâ dashuní. Por detektivi i mbante sŷt çelë për grabitsin mbasi ishte i sigurtë se do të dukesh shpejt. Gjatë mbrâmjes, me qëllim, i kishte thânë vajzës se kishte me vete mâ shumë se 2000 dollarë.

Nuk shkoi shumë kohë dhe grabitsi u-duk dhe deshi me bâ me detektivin po atê që kishte bâ me detarin. Kur grabitsi i a mori portofolin detektivit dhe deshi me i a marrë unazën vajzës, detektivi, me nji shpejtësí të madhe, i a kapi grabitsit dorën që mbante revolverin dhe e detyroi t'a hudhte në tokë. Mbasi u a lidhi duert të dyve, i a dorëzoi Policís.

Ndër xhepat e grabitsit u-gjetën të 760 dollarët, të cilët Policija i a këtheu marinarit dhe e porositi që nji

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

herë tjetër t'ishte mâ i kujdesshëm me njerëz të panjoftun e sidomos me bjonde që e kanë qendrën ndër lokale publike.

QUESTIONS - PYETJE

A u-këthye nji detár n'atdhé prej Lindjes së Largme? Ku u-këthye nji detár prej Lindjes së Largme? Kush kishte qenë larg qytetnimit për mâ se trî vjet? Për sa vjet kishte qenë larg qytetnimit detari? A vendosi detari me kalue nja dy a trí ditë në Nju Jork? Kush vendosi me kalue nja dy a tri ditë në Nju Jork? Ku banojshin prindët e tij? Kush do të nisesh për Oklahoma, mbasi të kalonte nja dy a tri ditë në Nju Jork? Kush mori nji dhomë në nji hotel të mirë? Çka bâni detari? A u-rrue dhe bâni nji banjë detari para se të dilte me bâ qejf? Kush shkoi në nji lokal këcimi? Ku shkoi detari? Kush u-njoft me nji vajzë flokverdhë dhe të bukur? Me kê u-njoft detari? Si ishte vajza, me të cilën u-njoft marinari? Me kê këceu dhe piu detari deri afër mesnatës? Çka bânë detari dhe vajza deri afër mesnatës? Kush i u-lut vajzës që t'a lejonte me e shoqnue deri në shtëpí? Kujt i u-lut detari që t'a lejonte me e shoqnue deri në shtëpí? A e pranoi vajza propozimin e tij? Kush e pranoi propozimin e detarit? Çka pranoi vajza? A i kishte tregue detari vajzës, gjatë mbrâmjes, se për tri vjet nuk kishte pasë rasë me u-dëfrye? Çka i tregoi detari vajzës? A kishte shumë të holla me vete detari? Kush kishte shumë të holla me vete? A hypën në nji automobil vajza dhe detari kur u-mbyll lokali? Cilët hypën në nji automobil?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Ç'bânë vajza dhe detari kur u-mbyll lokali? A e kishte marrë me qirá automobilin detari? Çka kishte marrë me qirá detari? Kush filloi me bâ dashuní me vajzën? Me kê filloi me bâ dashuní detari? A i a vûni revolverin në brîjë, pa pritë e pa kujtue, nji burrë i maskuem? Kush i a vûni detarit revolverin në brîjë pa pritë e pa kujtue? Çka i ngjau detarit pa pritë e pa kujtue? A i tha burri i maskuem detarit t'i a dorëzonte të hollat menjiherë? Çka i tha burri i maskuem detarit? A e pá veten ngusht detari? Qysh e pá veten detari? A pati çka me bâ? A i a mori grabitsi vajzës unazën? Kujt i a mori grabitsi unazën? A kishte unaza nji xhevahír të madh? Kush e pati unazën në gisht? Ku e kishte vajza unazën? A u-zhduk grabitsi me të hollat dhe me unazën? Çka bâni grabitsi? Kush mbeti pa asnji lek në xhep? Kush e çoi vajzën në shtëpí? Kê çoi detari në shtëpí? A thirri në telefon nji detektiv privat pa humbë kohë? Çka bâni detari pa humbë kohë? A kishte qenë tue fjetë detektivi? Kush kishte qenë tue fjetë? Çka kishte qenë tue bâ detektivi? A pati dhimbë detektivi për detarin? Kush pati dhimbë për detarin? Kush i tha marinarit të shkonte menjiherë në shtëpí të tij? A i a spiegoi detari ngjarjen detektivit prej fillimit deri në mbarim? Kush i a spiegoi ngjarjen detektivit prej fillimit deri në mbarim? A i a përshkroi, sa mundi, burrin e maskuem që i a kishte grabitë të 760 dollarët? Kush i a përshkroi, sa mundi, burrin e maskuem që i a kishte grabitë të 760 dollarët? A i a përshkroi edhe vajzën? Kush e siguroi detarin se do të bânte çka ishte e

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

mundun për t'a gjetë grabitsin? A shkoi detektivi të nesër-men në lokalin ku kishte qenë detari? Çka bâni detektivi të nesërmen? A ishte detektivi nji burrë i fortë dhe i trashë nga trupi, por i hollë nga mendja? Çfarë burri ishte detektivi? A bâni detektivi tamam atê që kishte bâ detari natën përpara? Kush bâni po atê që kishte bâ detari natën përpara? A e gjeti detektivi, simbas përshkrimit, vajzën dhe grabitsin? Kê gjeti detektivi? A kishte vajza në gisht nji unazë me nji xhevahír të madh? Çka pá detektivi në gishtin e vajzës? A e pá detektivi vajzën tue folë me grabitsin, gjatë mbrâmjes? Me kê e pá detektivi vajzën tue folë? A e kuptoi detektivi se vajza ishte bashkëpunëtorja e grabitsit? Çka kuptoi detektivi? A e mori vajzën në veturë të vet detektivi, kur u-mbyll lokali? Ç'bâni detektivi kur u-mbyll lokali? A u-ndalue detektivi me bâ dashuní me vajzën, mbasi u-larguen pak? Ç'bâni detektivi mbasi u-larguen pak? Kush i mbante sŷt çelë për grabitsin? Si i mbante detektivi sŷt? A ishte i sigurtë detektivi se do të dukesh shpejt grabitsi? Kush i kishte thânë me qëllim vajzës gjatë mbrâmjes, se kishte me vete mâ shumë se 2000 dollarë? Çka i kishte thânë detektivi vajzës me qëllim? A shkoi shumë kohë deri sa u-duk grabitsi? Kush u-duk? Kush deshi me bâ me detektivin po atê që kishte bâ me detarin? Çka deshi me bâ me detektivin grabitsi? Kush i a mori portofolin detektivit? Kujt i a mori portofolin grabitsi? Kush deshi me i a marrë vajzës unazën? Çka bâni detektivi kur grabitsi deshi me i a marrë vajzës unazën? Kush i a kapi grabitsit dorën që

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

mbante revolverin? A e detyroi detektivi grabitsin t'a hudhte revolverin në tokë? Kë detyroi detektivi që t'a hudhte përdhé revolverin? A u a lidhi duert të dyve, detektivi? Cilëve u a lidhi duert detektivi? A i a dorëzoi Policís grabitsin dhe vajzën? Kujt i a dorëzoi detektivi grabitsin dhe vajzën? A u-gjetën ndër xhepat e grabitsit të 760 dollarët? Ku u-gjetën të 760 dollarët? A i a këtheu Policija të hollat detarit? Kush i a këtheu të hollat detarit? Ç'bâni Policija? A e porositi detektivi marinarin që nji herë tjetër t'ishte mâ i kujdesshëm me njerëz të panjoftun? Kë porositi detektivi që nji herë tjetër t'ishte mâ i kujdesshëm me njerëz të panjoftun e sidomos me bjonde që e kanë qendrën ndër lokale publike?

Vallja e shpatave

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 80
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. Can you describe the robber to me?
2. It seemed to me that he was very dumb.
3. Do not throw the lit cigarette anywhere!
4. Many famous people remained unknown for a long time.
5. Don't forget to sign that official circular (memorandum).
6. "I saw myself in a tight spot; therefore, I had to do it," said the defendant.
7. The robber got out of the airplane and disappeared.
8. The president said, "I'll talk about taxes some other time, not today."
9. This room is dark; I can't work here.
10. "Bring in the soldier for questioning!" the officer said to the guard.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

adresë, -a adresa, -t	(f.)	address
bashkëpunëtore, bashkëpunëtorja bashkëpunëtore, -t	(f.)	collaborator, cooperator, co-worker
bjond, -e	(adj. m.&f.)	blond(e)
brîjë, -a brîjë, -t	(f.)	rib
çelë	(adv.)	open
detár, -i detarë, -t	(m.)	sailor, seaman
detektiv, -i detektivë, -t	(m.)	detective
me detyrue (unë detyroj)	(v.)	to oblige, compel
me u-dëfrye (unë dëfrehem)	(v.)	to have fun; to enjoy oneself
i, e, t'errët t'errta	(adj. m.&f.)	dark
fillim, -i fillime, -t	(m.)	beginning, start
flokverdhë	(adj. m.&f.)	blond(e)
me grabitë (unë grabis)	(v.)	to rob; to kidnap; to hijack
grabitës, -i grabitës, -it	(m.)	robber; kidnapper; hijacker
me hudhë (unë hudh)	(v.)	to throw, toss
i, të hutuem e, të hutueme	(adj. m.&f.)	absentminded, confused

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

këcim, -i këcime, -t	(m.)	dance, dancing; jump, jumping
me u-kërcënue (unë kërcënohem)	(v.)	to be threatened, menaced; to threaten, menace
Lindja e Largme	(f.)	Far East
lokal, -i lokale, -t	(m.)	dance hall; coffee house; restaurant; bar
marinár, -i marinarë, -t	(m.)	sailor, seaman
i, të maskuem e, të maskueme	(adj. m.&f.)	masked
me u-ndalue (unë ndalohem)	(v.)	to stop; to be prohibited, banned, forbidden
i, e, të panjoftun të panjoftuna	(adj. m.&f.)	unknown
papritmas	(adv.)	suddenly, unexpectedly, all of a sudden
periferí, -ja periferí, -t	(f.)	suburb
me përcjellë (unë përcjell)	(v.)	to accompany; to show to (door); to see off (at the airport, etc.)
përshkrim, -i përshkrime, -t	(m.)	description
me përshkrue (unë përshkruej)	(v.)	to describe
portier, -i portierë, -t	(m.)	doorman; goalkeeper
portofol, -i portofole, -t	(m.)	wallet
propozim, -i propozime, -t	(m.)	proposition, proposal
qarkore, qarkorja qarkore, -t	(f.)	circular (memorandum)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me sigurue (unë siguroj)	(v.)	to assure, insure, guarantee
me u-shoqnue (unë shoqnohem)	(v.)	to be escorted, accompanied, associated with
shpejtësí, -ja	(f.)	speed, velocity
veturë, -a vetura, -t	(f.)	taxi
xhevahír, -i xhevahire, -t	(m.)	diamond, gem, jewel
me zbarkue (unë zbarkoj)	(v.)	to land (on shore from a ship)
me u-zhdukë (unë zhdukem)	(v.)	to disappear

Shënime:

Mbeti pa asnji lek në xhep.	He remained broke.
numërator telefonik	telephone directory
tue e pá veten ngusht	seeing himself in a tight spot
S'pati çka me bâ.	He had no choice.
pa pritë e pa kujtue	suddenly, unexpectedly, all of a sudden

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 81
PART I
DIALOGUE

Dimni

1. Ditët janë zvoglue shumë e kjo d.m.th. se dimni nuk âsht fort larg.

   Po, jam tue e pritë dimnin me kënaqësí të madhe.

2. Pse, a ju pëlqen dimni?

   Shumë! Për mue dimni âsht stina mâ e bukur e vjetit.

3. Ashtu? Dimni ka shumë të këqija, mos harroni: malevet e pyjevet u humb bukurija, fushat janë pa gjallëní dhe...

   Qielli âsht i vrânët, frŷn erë e ftohtë, ka akull e borë, por ka edhe shumë sende të tjera të mira.

4. Nga cili vend i Shqipnís jeni ju?

   Unë kam lé në Kavajë, ku nuk bân të ftohtë, por kam jetue për shumë kohë në malet e Shqipnís së Veriut.

5. A janë të nalta malet atje?

   Janë mjaft të nalta dhe dimni âsht i ashpër, por i shëndoshë.

6. Atëherë atje duhet të ketë edhe bishë t'egra!

   Po, ka pak aty-këtu; nuk e dij pse, por këto kohët e fundit bishët kanë fillue me u-zhdukë në të gjithë Shqipnín.

7. A ngrîjnë edhe liqêjt?

   Jo, nuk bân aq të ftohtë sa me ngrî liqêjt.

8. Çka bâjnë banorët e atyne vendeve gjatë kohës që bân të ftohtë?

   Asgjâ, rrîjnë në shtëpít e tyne pranë zjarrit ase merren me gjuetí.

9. Kur fillon me rá borë n'ato vende?

   Zakonisht në tetuer; në kallnuer e fruer bora mrrîn deri në dy metra dhe pothuejse të gjitha rrugët janë të mbylluna.

10. Si bâjnë me blé ushqime dhe ku i kullosin kafshët?

    Njerzit i kanë blé ushqimet me kohë; kafshët mbahen në grazhd.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 81
PART II
GRAMMAR NOTES

REVIEW OF PASSIVE VOICE (VERBS)

Passive verbs were discussed at length in Lesson 43, Volume IV. Today we will have a brief review of passive verbs and an explanation of how to form passive and reflexive verbs (which have the same endings in Albanian) from active verbs.

Review: The passive voice is the verb form in which the subject does not act, but is acted upon. When the reflexive verb is used, the action is carried out by the subject and is reflected on it. In other words, the subject and object refer to the same person.

Explanation: An active verb usually has to be transitive in order to become either passive or reflexive. A transitive verb expresses an action upon a direct object. Here is how it is formed: Take the present tense indicative, second person plural of any verb and remove the ending -ni; what is left is the verb root or stem. Add to this stem the passive present tense verb endings you have already learned. These are: hem, he(sh), het, hemi, heni, hen for verbs whose stems end with vowels or diphthongs; and em, e(sh), et, emi, eni, en for verbs whose stems end in consonants.

Examples:

Verb with a vowel stem ending:

me zgjue (to wake up somebody else)	me u-zgjue (to wake up)
unë zgjoj	unë zgjohem
ti zgjon	ti zgjohe(sh)
ai, ajo zgjon	ai, ajo zgjohet
na zgjojmë	na zgjohemi
ju zgjoni	ju zgjoheni
ata, ato zgjojnë	ata, ato zgjohen

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Verb with a consonant stem ending:

me nisë (to send, dispatch; to start)	me u-nisë (to leave, depart)
unë nis	unë nisem
ti nis	ti nise(sh)
ai, ajo nis	ai, ajo niset
na nisim	na nisemi
ju nisni	ju niseni
ata, ato nisin	ata, ato nisen

This rule applies not only to the present tense, but to many other tenses of passive and reflexive verbs. All you have to do is attach their endings, which you already know, to the stems!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Në dimën ditët zvoglohen e netët zmadhohen. Dielli lén vonë, e mbaron udhëtimin e vet shpejt e prendon heret. Malevet e pyjevet, fushavet e aravet u humb stolija e gjallënija; ajo rrobe e bukur që u ka falë natyra zhduket.

Qielli âsht i mbuluem me ré dhe prandej i vrânët. Dielli nuk âsht i ngrohtë dhe era, mjaft e ftohtë, frŷn pa i a dá; bryma âsht e trashë, uji nëpër vija âsht shumë i ftohtë e aty-këtu shifet akull mbi të.

Kafshët e shtëpís mbahen në grazhdet e ngrohta. Anijet qëndrojnë në limâ e nuk lundrojnë veç në rasa tepër të nevojshme. Tymtarët, si të qytetevet ashtu edhe të katundevet, qesin tym pa prâ. Njerzit duken rrallë në rrugë. Të gjithë të veshun me rrobe të trasha, vrapojnë që të mrrîjnë në shtëpít e tyne që të ngrohen pranë zjarrit. Vetëm të vobektit, pa bukë e pa zjarr, të veshun me zhele, dridhen prej të ftohtit e prej urís. Nuk durohen të këqijat e dimnit! Veriu frŷn i ftohtë e ngrîn gjithçka gjindet mbi dhé. Edhe deti e tregon ashpërsín e vet me valët e egra plot shkumbë të bardhë.

Bishët e pyjevet habiten, dridhen, e me bisht ndër shalë, ngasin andej e këndej për t'i ikë të ftohtit, për t'u-futë në ndonji shpellë e për t'u-mbrojtë nga furija e dimnit.

Përjashta bje bora fjolla-fjolla dhe e mbulon sipërfaqen e dheut. Kur pushon së rami, çunat e gocat, e nganjiherë edhe të mëdhajt, rrihen me topa bore. Mbi liqê të ngrîm shihen njerëz tue rrëshqitë mbi akull. Edhe dimni e ka bukurín e vet!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

QUESTIONS-PYETJE

A zvoglohen ditët e zmadhohen netët në dimën? Kur zvoglohen ditët e zmadhohen netët? A lén dielli vonë? A e mbaron udhëtimin e tij shpejt e prendon heret? Cili e mbaron udhëtimin e tij shpejt e prendon heret? Kur prendon dielli në dimën? A u humb stolija e gjallënija malevet e pyjevet, fushavet e aravet? Çka u humb malevet e pyjevet, fushavet e aravet? A zhduket ajo rrobe e bukur që u ka falë natyra? Cila rrobe zhduket? A âsht qielli i mbuluem me ré dhe prandej i vrânët? Çka âsht i mbuluem me ré dhe prandej i vrânët? A âsht dielli i ngrohtë në dimën? Si âsht dielli në dimën? A âsht era mjaft e ftohtë? A frŷn pa i a dá? Kur âsht era mjaft e ftohtë dhe frŷn pa i a dá? Qysh frŷn era në dimën? A âsht bryma e trashë? Kur âsht bryma e trashë? A âsht uji shumë i ftohtë nëpër vija e aty-këtu shifet akull mbi tê? Çka âsht shumë i ftohtë? Kur âsht uji nëpër vija shumë i ftohtë e aty-këtu shifet akull mbi tê? A mbahen në grazhdet e ngrohta kafshët e shtëpís? Në çfarë grazhdesh mbahen kafshët e shtëpís? Kur mbahen kafshët e shtëpís ndër grazhdet e ngrohta? A qëndrojnë anijet në limâ e nuk lundrojnë veç në rasa tepër të nevojshme? Çka bâjnë anijet në limâ e nuk lundrojnë veç në rasa tepër të nevojshme? Ku qëndrojnë anijet e nuk lundrojnë veç në rasa tepër të nevojshme? Tymtarët, si të qytetevet ashtu edhe të katundevet, a qesin tym pa prâ? Kur nxjerrin tym tymtarët e qytetevet ashtu edhe të katundevet? A duken njerzit rrallë në rrugë? Ku duken njerzit rrallë? Pse duken njerzit rrallë në rrugë? Të gjithë

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

të veshun me rrobe të trasha, a vrapojnë që të mrrîjnë në shtëpít e tyne? Çka bâjnë të gjithë për të mrrîjtë në shtëpít e tyne? A ngasin të gjithë që të mrrîjnë në shtëpít e tyne, që të ngrohen pranë zjarrit? Pse vrapojnë njerzit tue shkue në shtëpít e tyne? Të vobektit, pa bukë e pa zjarr e të veshun me zhele, a dridhen prej të ftohtit e prej urís? Kush dridhet prej të ftohtit e prej urís? Pse dridhen të vobektit? A durohen të këqijat e dimnit? Çfarë të këqijash nuk durohen? A frŷn i ftohtë veriu e ngrîn gjithçka? Çka frŷn i ftohtë e ngrîn gjithçka gjindet mbi dhé? Qysh frŷn veriu e ngrîn gjithçka gjindet mbi dhé? A e tregon ashpërsín e tij edhe deti me valët e egra plot shkumbë të bardhë? Qysh e tregon deti ashpërsín e tij? A habiten e dridhen bishët e pyjevet? A vrapojnë andej e këndej me bisht ndër shalë për t'i ikë të ftohtit? Çka bâjnë bishët e pyjevet? Pse vrapojnë andej e këndej me bisht ndër shalë? A ngasin për t'i ikë të ftohtit e për t'u futë në ndonji shpellë për t'u-mbrojtë nga furija e dimnit? Pse vrapojnë bishët e pyjevet? Përjashta, a bje bora fjolla-fjolla dhe e mbulon sipërfaqen e dheut? Ku bje bora fjolla-fjolla? Çka mbulon bora që bje përjashta fjolla-fjolla? Çka ngján përjashta? Kur bora pushon së rami, a rrihen me topa bore çunat a gocat e nganjiherë edhe të mëdhajt? Kur rrihen me topa bore çunat e gocat e nganjiherë edhe të mëdhajt? Cilët rrihen me topa bore kur pushon bora së rami? Përveç çunavet dhe gocavet, edhe kush tjetër rrihet me topa bore nganjiherë? Çka bâjnë çunat e gocat e nganjiherë edhe të mëdhajt, kur

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

pushon bora së rami? Mbi liqê të ngrîm, a shihen njerëz tue rrëshqitë mbi akull? Kush shihet mbi liqê të ngrîm tue rrëshqitë mbi akull? Çka shihen njerzit tue bâ mbi liqê të ngrîm? Ku shihen njerëz tue rrëshqitë mbi akull? Mbi cilin liqê shihen tue rrëshqitë njerëz mbi akull? 'Çka bâjnë njerzit mbi akullin e liqenit të ngrîm? A e ka edhe dimni bukurín e vet? Cila stinë, megjithëqë e ftohtë dhe plot borë e akull e ka bukurín e vet?

Në ç'orë lén dielli në dhetuer? Ku lén dielli mâ heret, në Kaliforní, apo në Nju Jork? A e dini sa fëmijë lejnë në ditë në Shtetet e Bashkueme t'Amerikës? Kur âsht qielli me shumë ré, a thuhet se âsht i vrânët? Po nji fytyrë që nuk qesh kurrë, a thuhet se âsht e vrânët? Kur frŷn shumë erë, a rrijnë anijet në limâ? Zakonisht, a frŷn burija për t'i zgjue ushtarët? Dimni i ftohtë, por i thatë, a âsht i shëndoshë? A âsht e shëndoshë klima e Monterejt? A keni udhëtue ndonjiherë me anije? A bje brymë në këtë qytet gjatë dimnit? Ku bje brymë shpesh gjatë dimnit? Si quhet çuni i Zotní Lubonjës? Po goca e Zojës Daka, si quhet? A âsht luani nji kafshë e egër? A âsht e mbyllun syza? Si quhet uji i ngrîm? A veshim rrobe të holla në verë? Çfarë rrobesh veshim në dimën? A ka kali i tij shalë? A ju pëlqen birra me shkumbë apo pa shkumbë? A keni hŷ ndonjiherë në ndonji shpellë? A âsht i veshun Zotní Miloti me rrobe vere? Me çfarë rrobesh âsht i veshun ai? A âsht i vobekët Zotní Ohri? Kush nuk âsht i vorfën? A âsht

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

zmadhue shkolla jonë këto kohët e fundit? Cila shkollë âsht zmadhue këto kohët e fundit? A âsht zvoglue departamenti i shqipes? Cili departament âsht zvoglue?

Qëndisja gjatë dimnit âsht traditë shqiptare.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 81
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. The Durrësi Harbor was damaged during the war.
2. In Korçë it gets cold, but it's a dry cold which I like very much.
3. Look here! This water is frozen!
4. I was surprised that he could come in such a short time.
5. Are hotels expensive in Albania?
6. What ancient civilization is famous in world history?
7. The largest lake in Albania is Lake Shkodra.
8. Thousands of years ago men lived in caves.
9. He slipped and broke his leg.
10. What is the area of this field?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PESTË
FJALORI

LESSON 81
PART V
VOCABULARY

akull, -i akuj, -t	(m.)	ice
anije, anija anije, -t	(f.)	ship
i, e, t'ashpër t'ashpra	(adj. m.&f.)	rough, severe, harsh
ashpërsí, -ja	(f.)	roughness, severity, harshness
bishë, -a bishë, -t	(f.)	beast
brymë, -a	(f.)	frost
burí, -ja burí, -t	(f.)	bugle, trumpet
çun, -i çuna, -t	(m.)	boy (up to 14 years old)
me u-durue (unë durohem)	(v.)	to be endured, tolerated
fjollë, -a fjolla, -t	(f.)	flake
fort	(adv.)	very, very much
gocë, -a goca, -t	(f.)	girl
grazhd, -i grazhde, -t	(m.)	stable, manger
gjallëní, -ja	(f.)	liveliness, energy
gjuetí, -ja	(f.)	hunting, hunt
me u-habitë (unë habitem)	(v.)	to be surprised, amazed; to be confused, distracted
kënaqësí, -ja	(f.)	satisfaction, pleasure
me kullotë (unë kullos)	(v.)	to graze

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

limâ, -ni limane, -t	(m.)	port, harbor
luan, -i luaj, -t	(m.)	lion
me lundrue (unë lundroj)	(v.)	to sail, navigate
i madh, -i të mëdhaj, -t	(m.)	adult; the oldest (of the children); the large one, the big one, the great one
i, e, të mbyllun të mbylluna	(adj. m.&f.)	closed, shut
natyrë, -a	(f.)	nature
me ngrî (unë ngrîj)	(v.)	to freeze; to be cold
i ngrim, të ngrîmë e, te ngrîme	(adj. m.&f.)	frozen
me u-ngrohë (unë ngrohem)	(v.)	to warm oneself
me u-rrahë (unë rrihem)	(v.)	to fight (not in a war); to be beaten, thrashed, spanked
me rrëshqitë (unë rrëshqas)	(v.)	to skate, slide, slip, glide
sipërfaqe, sipërfaqja sipërfaqe, -t	(f.)	surface, area
stolí, -ja stolí, -t	(f.)	decoration, ornament, adornment
shalë, -a shalë, -t	(f.)	the inner part of the upper leg
shalë, -a shala, -t	(f.)	saddle
shkumbë, -a	(f.)	foam, froth, lather, suds
tymtár, -i tymtarë, -t	(f.)	chimney, smokestack

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

i, e, të veshun të veshuna	(adj. m.&f.)	dressed
i, e, të vobektë të vobekta	(adj. m.&f.)	poor (not rich)
i, e, të vrânët të vrânta	(adj. m.&f.)	overcast, cloudy; gloomy
me vrapue (unë vrapoj)	(v.)	to run
me zgjue (unë zgjoj)	(v.)	to awaken, to wake up
zjarr, -i zjarre, -t	(m.)	fire
me u-zmadhue (unë zmadhohem)	(v.)	to be enlarged; to get bigger
me u-zvoglue (unë zvoglohem)	(v.)	to become smaller; to decrease, dwindle
zhele, zhelja zhele, -t	(f.)	rag

Shënime:

andej e këndej	here and there
aty-këtu	here and there; at random
këto kohët e fundit	recently
pa i a dá	continuously
pa prâ	continuously; incessantly

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 82
PART I
DIALOGUE

Pranvera

1. Qysh âsht pranvera në Shqipní?

Pranvera në Shqipní âsht shumë e bukur. Bora zhduket prej faqes së dheut e vetëm nëpër majat e malevet të nalta duket aty-këtu pak borë.

2. Po era, a frŷn e ftohtë?

Jo, sepse era e ftohtë prân dhe ulurima e drûjvet të lë-kundun prej forcës së saj pushon.

3. A ngrîn akull në Shqipní?

Po, por kur vjen pranvera, ujnat e lumejvet dhe të vi-javet pastrohen prej akujvet dhe rrjedhin lirisht, tue shkëlqye si pasqyra prej rre-zevet të diellit.

4. Si duket, i gjithë vendi bleron me rroben e blertë të natyrës!

Po, âsht e vërtetë. Vendin e heshtjes që mbretnon gjatë dimnit anë e mb'anë, e zê lëvizja dhe gjallënija.

5. A keni zogj shtegtarë në Shqipní?

Po, kemi. Dallëndyshat e zogjt tjerë që largohen në vjeshtë këthehen përsërí dhe e mbu-shin ajrin me ato zane të bukura e kângë të mallën-gjyeshme.

6. A bje vesë në mëngjes?

Po; vesa e mëngjesit shkël-qen si xhevahír mbi barin e njomë, mbi lulet e gonxhet e tyne. Mëngjesi âsht shumë i bukur dhe i freskët. Gjithë natyra shëndrit prej bukurís.

7. Po prendimi, a âsht i bukur?

Po, prendimi âsht i mrekullue-shëm! Rét kuqen e marrin gjithfarë ngjyrash të bukura. Hâna, me at shkëlqim t'argjend-të e lëshon dritën e saj mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëzvet. Miliona hyjsh xixëllojnë në hapsinë.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

8. A shifen bishë t'egra ndër pyje?

Po, bishët e egra dalin prej shpellavet e strofujvet ku kalojnë dimnin. Dhelpna e ujku fillojnë grabitjen e vjedhjen, tue rá pré ndër pula e tufa dhensh.

9. Po gjera, a keni?

Po, kemi. Gjerat shifen tue u hypë e tue u zdrypë pemëvet me nji shkathtësi të pashoqe.

10. Ku i kullosin delet?

Delet i kullosin nëpër livadhe të blerta. Asht nji bukurí e papërshkrueshme me i pá qingjat që u turren nânavet për të thithë qumësht prej gjivet të tyne.

11. Po sorra, korba e laraska, a keni?

Këta zogj shifen mbi shpinë të delevet tue shkulë lesh me sqep për ndërtimin e çerdhevet të tyne.

12. Të gjithë frymorët e ndiejnë gjallënín e pranverës, por unë besoj se fëmijët e ndiejnë mâ fort se të gjithë.

Po, edhe kjo âsht e vërtetë. Djelmt e gocat i zbukurojnë rrobat me lule dhe vênë mbi krye kunora lule shqerre. Bletët shifen tue fluturue lule më lule, tue mbledhë landën e duhun, prej së cilës bâjnë mjaltin e dyllin.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 82
PART II
GRAMMAR NOTES

ANTONYMS

In Lesson 67 (Volume VII), we dealt with some Albanian verbal prefixes like c-, sh-, and zh- that change some verbs into their opposites or negatives, creating antonyms.

Examples:

Mbasi jeni lodhë, çlodhuni!
(Since you are tired, take a break/relax!)

Kur bijmë me fjetë xhvishemi e mbasi dalim nga shtrati vishemi.
(We undress when we go to bed and get dressed after we get out of bed.)

There are other types of antonyms formed with nouns adjectives, adverbs and prepositions.

Examples:

Emni idhnim âsht antonimi i emnit gëzim.
(The noun "grief" is the antonym of the noun "happiness.")

Ajo ishte e bukur nga trupi, por e shëmtuet nga fytyra.
(She had a beautiful figure, but an ugly face.)

Agimi ishte keq dje, por sot âsht pak mâ mirë.
(Agim was in bad shape yesterday, but he is a little bit better today.)

Unë jetoj këndej lumit, kurse ai jeton matanë lumit.
(I live on this side of the river, whereas he lives on the other side of the river.)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 82
PART III
READING TEXT

Bora u-zhduk prej faqes së dheut; vetëm nëpër majat e malevet të nalta duket, aty-këtu, pak borë. Era e ftohtë prâni dhe ulurima e drûjvet të lëkundun prej forcës së saj pushoi. Ujnat e lumejvet e të vijavet u-pastruen prej akujvet e rrjedhin lirisht, tue shkëlqye si pasqyra prej rrezevet të diellit.

Gjithë vendi bleron me rrobën e blertë të natyrës!

Vendin e heshtjes, që mbretnonte gjatë dimnit anë e mb'anë, e zûni lëvizja e përgjithshme dhe gjallënija. Dallëndyshat e zogjt tjerë, që u-larguen në dimën, u-këthyen përsërí dhe e mbushin ajrin me ato zane të bukura e kângë të mallëngjyeshme. Gjithë natyra shëndrit prej bukurís. Mëngjesi âsht shumë i bukur dhe i freskët. Vesa e mëngjesit shkëlqen si xhevahír mbi barin e njomë, mbi lulet e mbi gonxhet e tyne. Nga të gjitha anët ndigjojmë kângët e zogjvet. N'orën e prendimit rét kuqen e marrin gjithfarë ngjyrash të bukura. Hâna, me at shkëlqim t'argjendtë, e lëshon dritën e saj mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëzvet. Miliona hyjsh xixëllojnë në hapsinë. Bishët e egra dalin prej shpellavet e strofujvet, ku e kishin kalue dimnin. Dhelpna e ujku fillojnë grabitjen e vjedhjen, tue rá pré ndër pula e tufa dhensh. Gjeri shifet tue u hypë e tue u zdrypë pemëvet me nji shkathtësí të pashoqe.

Delet kullosin nëpër livadhet e blerta. Qingjat këcejnë andej e këndej dhe u turren nânavet me thithë qumësht prej

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

gjivet të tyne. Ndonji sorrë, korb a grizhël (laraskë) shifet mbi shpinën e delevet, ende të paqethuna, tue shkulë lesh me sqep për ndërtimin e çerdhevet të tyne. Djelmt e gocat i zbukurojnë rrobat me lule dhe vênë mbi krye kunora lule shqerre.

Të gjithë frymorët e ndiejnë gjallënín e pranverës. Bletët fluturojnë lule më lule, tue mbledhë landën e duhun, prej së cilës bâjnë mjaltin e dyllin.

QUESTIONS - PYETJE

A u-zhduk bora prej faqes së dheut? Prej nga u-zhduk bora? Çka u-zhduk prej faqes së dheut? A duket aty-këtu pak borë vetëm nëpër majat e malevet të nalta? Ku duket aty-këtu pak borë? Nëpër cilat male duket aty-këtu pak borë? A prâni era e ftohtë? Çka prâni? Cila erë prâni? A pushoi ulurima e drûjvet të lëkundun prej forcës s'erës? Ulurima e cilës pushoi? A u-pastruen prej akujvet dhe tash rrjedhin lirisht ujnat e lumejvet e të vijavet? Çka u-pastrue prej akujvet? Cilët ujna u-pastruen prej akujvet? Qysh rrjedhin ujnat e lumejvet e të vijavet që u-pastruen prej akujvet? A shkël-qejnë si pasqyra prej rrezevet të diellit? Çka shkëlqen si pasqyrë prej rrezevet të diellit? Prej se shkëlqejnë ujnat e lumejvet e të vijavet si pasqyra? Pse shkëlqejnë ujnat e lu-mejvet e të vijavet si pasqyra? A bleron gjithë vendi me rrobën e ré të natyrës? Çka bleron me rrobën e ré të natyrës? A e zûni lëvizja e përgjithshme dhe gjallënija vendin e

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

heshtjes? Çka e zûni vendin e heshtjes? Cila lëvizje e zûni vendin e heshtjes? Vendin e cilës e zûni lëvizja e përgjithshme dhe gjallënija? A e zûni lëvizja e përgjithshme dhe gjallënija vendin e heshtjes që mbretnonte gjatë dimnit anë e mb'anë? A u-këthyen përsërí dallëndyshat e zogjt tjerë? Çka bânë dallëndyshat e zogjt tjerë? A ishin largue në dimën dallëndyshat e zogjt tjerë dhe u-këthyen përsërí në pranverë? Kur ishin largue dallëndyshat e zogjt tjerë që u-këthyen përsërí në pranverë? A e mbushin ajrin me ato zane të bukura e me kângë të mallëngjyeshme? Cilët e mbushin ajrin me zane të bukura e me kângë të mallëngjyeshme? A shëndrit gjithë natyra prej bukurís? Prej se shëndrit gjithë natyra? A âsht shumë i bukur dhe i freskët mëngjesi? Çka âsht shumë i bukur dhe i freskët? Si âsht mëngjesi në pranverë? A shkëlqen si argjend vesa e mëngjesit mbi barin e njomë, mbi lulet e mbi gonxhet e tyne? Mbi çfarë bari shkëlqen si argjend vesa e mëngjesit? Mbi çka tjetër shkëlqen si argjend vesa e mëngjesit? Nga të gjitha anët, a ndigjojmë kângët e zogjvet? A kuqen rét n'orën e prendimit? Cilat kuqen n'orën e prendimit? Në ç'kohë kuqen rét? A marrin rét prej diellit gjithfarë ngjyrash të bukura? Cilat marrin prej diellit gjithfarë ngjyrash të bukura? Kur marrin rét prej diellit gjithfarë ngjyrash të bukura? A e lëshon dritën e âmbël mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëzvet hâna me at shkëlqim t'argjendtë? Çka lëshon hâna mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëzvet? Çfarë drite lëshon hâna me at shkëlqim t'argjendtë mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëzvet? A xixëllojnë në hapsinë miliona hyjsh? Sa hyj xixëllojnë në

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

hapsinë? A dalin bishët e egra prej shpellavet e strofujvet? Prej nga dalin bishët e egra? Kur dalin bishët e egra prej shpellavet e strofujvet ku kishin kalue dimnin? Çka kishin kalue bishët e egra në shpella e në strofuj, prej të cilëve dalin në pranverë? A fillojnë grabitjen e vjedhjen dhelpna e ujku? Cilët e fillojnë grabitjen e vjedhjen tue rá pré ndër pula e tufa dhensh? Ku bijnë pré dhelpna e ujku? A shifet gjeri tue u hypë e tue u zdrypë pemëvet me nji shkathtësí të pashoqe? Çka bân gjeri me nji shkathtësí të pashoqe? Cilave u hypën dhe u zdryp gjeri me nji shkathtësí të pashoqe? Me çfarë shkathtësije u hypën dhe u zdryp gjeri pemëvet? A kullosin delet nëpër livadhet e blerta? Ku kullosin delet? Në çfarë livadhesh kullosin delet? A këcejnë qingjat andej e këndej? Ku këcejnë qingjat? A u turren nânavet me thithë qumësht prej gjivet të tyne? Cilave u turren qingjat? Pse u turren qingjat nânavet të tyne? A shifet ndonji sorrë, korb a grizhël mbi shpinën e delevet ende të paqethuna tue shkulë lesh me sqep? Ku shifen, tue shkulë lesh me sqep, sorra, korbi e laraska? Në shpinën e cilave shifet, tue shkulë lesh me sqep, ndonji sorrë, korb ase grizhël? Me çka shkul lesh ndonji sorrë, korb a grizhël mbi shpinën e delevet ende të paqethuna? A u duhet leshi për ndërtimin e çerdhevet të tyne? Cilave u duhet leshi për ndërtimin e çerdhevet të tyne? A i zbukurojnë rrobat me lule djelmt e gocat? Kush i zbukuron rrobat me lule? A vënë mbi krye kunora lule shqerre? Cilët vënë mbi krye kunora lule shqerre? Çka vënë mbi krye djelmt e gocat? A e ndiejnë gjallënín e pranverës të gjithë frymorët? Kush e ndien gjallënín e

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

pranverës? Çka ndiejnë të gjithë frymorët? A fluturojnë bletët lule më lule? Cila fluturon lule më lule tue mbledhë landën e duhun, prej së cilës bân mjaltin e dyllin? Çka mbledhin bletët lule më lule? Çka bâjnë bletët me landën që mbledhin lule më lule?

A ka fytyra e njeriut dy faqe? Sa faqe ka fytyra e njeriut? A ka ky libër...faqe? Sa faqe ka ky libër? A âsht e vërtetë se shumë kafshë, që kanë ekzistue shumë shekuj mâ parë, janë zhdukë sot prej faqes së dheut? Prej nga janë zhdukë shumë kafshë që kanë ekzistue shumë shekuj mâ parë? Kur pushon era, a pushon edhe ulurima e drûjvet? A pushon era, bora dhe shiu në pranverë? A ka shumë njerëz që nuk pushojnë kurrë së foluni? Kur jeni i lodhun, a uleni me pushue? Sa orë pushoni para se të filloni me studjue? Nji tufë dhensh, a d.m.th. disa dhen së bashku? Disa lule së bashku, a formojnë nji tufë lule? Kur ju âsht prishë shumë nji dhâmb, a e shkulni? A duhen shkulë gozhdat që janë në múr e që nuk lypsen? A âsht i pastër ajri ndër male? Qysh âsht ajri ndër male? Çka na apin bletët? A ka shumë anije në gjiun e Monterejt? Sa anije ka në gjiun e Monterejt? A keni blé dje katër metra stofë leshi? Sa metra stofë leshi do të bleni nesër? A kanë të gjithë zogjt sqep? Cilët kanë sqep? Ku ka mâ shumë lëvizje, në San Fransisko, apo në Nju Jork? Sa hyj ka flamuri i Shtetevet të Bashkueme t'Amerikës? A âsht qeni nji frymuer? Çka janë qeni, maca, kali, lopa, delja etj? A âsht gjeri nji kafshë? Çka âsht gjeri?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 82
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. The swallows leave in autumn and come back in spring.
2. The wolf is a dangerous animal for sheep.
3. He is in prison for theft and robbery.
4. The Americans have gone to the moon several times.
5. The crow and the raven are birds that damage crops.
6. I bought a cotton shirt, a woolen coat, and two pairs of silk socks.
7. I broke my mirror; they say it's bad luck (a bad sign).
8. The Albanian flag is red with a black double-headed eagle in the middle.
9. You can't undo what you did; therefore, don't worry.
10. It's not a bad job; on the contrary, I should say it's a good one (job).

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

i, e, t'argjendtë t'argjendta	(adj. m.&f.)	of silver, silvery
banim, -i banime, -t	(m.)	residence, dwelling
bár, -i barëna, -t	(m.)	grass, herb; medicine
me blerue (bleron)	(v.)	to turn green
bletë, -a bletë, -t	(f.)	bee
dallëndyshë, -a dallëndysha, -t	(f.)	swallow (bird)
dele, delja dele, -t	(f.)	sheep, ewe
i, e duhun	(adj. m.&f.)	necessary; appropriate
dyllë, -i	(m.)	wax
faqe, faqja faqe, -t	(f.)	face (surface); cheek; page
flamur, -i flamuj, -t flamurë, -t	(m.)	flag, standard
me fluturue (unë fluturoj)	(v.)	to fly
frymuer, frymori frymorë, -t	(m.)	being (human and animal)
gonxhe, gonxhja gonxhe, -t	(f.)	bud (flower)
grizhël, grizhla grizhla, -t	(f.)	magpie
gjer, -i gjera, -t	(m.)	squirrel
hânë, -a	(f.)	moon

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

hapsinë, -a	(f.)	open space, space
heshtje, -a	(f.)	silence
hýll, -i hyj, -t	(m.)	star
korb, -i korba, -t	(m.)	raven
kunorë, -a kunora, -t	(f.)	crown, wreath, coronet, garland
me u-kuqë (unë kuqem)	(v.)	to turn red; to blush; to be roasted
laraskë, -a laraska, -t	(f.)	magpie
i, e, të lëkundun të lëkunduna	(adj. m.&f.)	shaken
lirisht	(adv.)	freely
livadh, -i livadhe, -t	(m.)	meadow
lule shqerre	(f.)	daisy
me u-lypsë (unë lypsem)	(v.)	to be needed, to be necessary
i, të mallëngjyeshëm e, të mallëngjyeshme	(adj. m.&f.)	touching, moving, sentimental
me mbretnue (unë mbretnoj)	(v.)	to reign
i, të papërshkrueshëm e, të papërshkrueshme	(adj. m.&f.)	indescribable
i, e, të paqethun të paqethuna	(adj. m.&f.)	unshorn; in need of a haircut
i, të pashoq e, të pashoqe	(adj. m.&f.)	unequaled, unparalleled, peerless
me prâ (unë prâj)	(v.)	to stop, cease
sorrë, -a sorra, -t	(f.)	crow

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

sqep, -i sqepa, -t	(m.)	beak, bill
stofë, -a stofëna, -t	(f.)	material (fabric)
strofull, -i strofuj, -t	(m.)	lair
shkathtësí, -ja shkathtësí, -t	(f.)	agility
shkëlqim, -i	(m.)	brilliance, brightness
me shkëlqye (unë shkëlqej)	(v.)	to shine, brighten
me shkulë (unë shkul)	(v.)	to pluck; to pull out, uproot
shtegtár, -e shtegtarë	(adj. m.&f.)	migratory
tufë, -a tufa, -t	(f.)	herd, flock; bouquet, bunch
me u-turrë (unë turrem)	(v.)	to rush, dash, attack
ujk, -u ujq, -it	(m.)	wolf
ulurimë, -a ulurima, -t	(f.)	howl
vesë, -a	(f.)	dew
me xixëllue (xixëllon)	(v.)	to sparkle, spark
me zbukurue (unë zbukuroj)	(v.)	to beautify, adorn, enhance, embellish
me zdrypë (unë zdryp)	(v.)	to descend, climb down, dismount, come down

Shënime:

anë e mb'anë	throughout
me rá pré	to plunder, raid, sack

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 83
PART I
DIALOGUE

Unaza

1. Bij të dashun, tre muej mâ parë ju pata thânë se unazën e kushtueshme do t'a fitonte, ndër jú të tre, ai që do të bânte nji burrëní të madhe.

   Po, ashtu âsht, babë! Tash që u-këthyem kemi me t'i tregue, fíll e për pê, peripetít tona e punët e mira që kemi krye.

2. Besoj se tre muej kanë qenë të mjaftueshëm me vû në dukje virtytet tueja. Fillo ti, Lekë, që je mâ i madhi!

   Nji ditë u-takova me nji bujár; ky do të çonte në nji vend të largët nji karvan kuajsh të ngarkuem me mall.

3. Paska qenë shumë i pasun!

   Po, ashtu m'u-duk edhe mue. Më la që t'i ruejshem nji arkë plot me dupje, vathë të kushtueshëm e margaritarë të panumërt.

4. A të kërkoi diftesë?

   Jo! Fare lehtë do të kishem mundë me e përvetue at arkë, por i a dorëzova të zotit ashtu si m'a kishte lânë. A nuk âsht kjo nji burrëní e madhe, babë?

5. Po bír, ke nderue veten, por s'ke bâ asgjâ mâ tepër se ç'duhet të bâjë çdo njeri i ndershëm. Po ti, Skënder?

   Unë, babë, ishem tue ecë bregut të nji lumi të thellë e të rrëmbyeshëm; rá mbrendë nji fëmijë e gati qe tue e përpí rryma...

6. E marr me mend, bír, ti pa ngurrue u-zhyte n'ujë.

   Po, babë, u-hodha n'ujë pa marrë parasŷsh aspak rrezikun e madh për jetën time. Vetmohimi im âsht i rrallë, babë!

7. Jo, nuk âsht i rrallë! Edhe ti ke bâ detyrën tande e asgjâ mâ tepër. Po ti, Genc, ç'ke për të tregue?

   Ishin mâ se katër orë që po i ngjiteshem nji shpati të Malit të Thatë plot me shkrepa.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

8. E dij edhe unë çfarë mali âsht ai; përveç shkrepavet ka edhe shumë gremina.

Tamam në buzë të nji gremine pashë nji njeri që e kishte marrë gjumi; të kishte lëvizë pak gjâ, do të kishte rá poshtë i vdekun.

9. Si veprove mandej?

I u-afrova dhe e njofta kush ishte.

10. Kush ishte?

Anmiku im, ai që s'donte të më shifte gjallë.

11. A mos e shtŷne, vallë?

Jo, babë! Përkundrazi, që të mos trembesh e zgjova lehtë e lehtë dhe e largova nga ai rrezik.

12. Të lumtë, bír! Kjo âsht burrëní! Qe unazën se e ke fitue!

Zbukurime ilire (shekulli VI-II p.e sonë) Mat.

Objekte zbukurimi ilire.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 83
PART II
GRAMMAR NOTES

THE PRESENT AND PAST (PERFECT) CONDITIONAL

We have explained the conditional mode in Lessons 50 and 52, Vol. V. Today we are going to review it in order to refresh our memories.

The conditional has only two tenses: the present and the past (perfect). The present tense is formed using the particle do of the future plus the imperfect subjunctive tense: të shkojshem, të niseshem.

Examples (for the present tense conditional):

Do të shkojshem po të kishem të holla.
(I would go if I had money.)

Do të niseshem sot po ta kishem pasaportën në xhep.
(I would leave today if I had the passport in my pocket.)

The past conditional is formed also using the particle do plus the pluperfect subjunctive: të kishem shkue, t'ishem nisë.

Examples (for the past or perfect tense conditional):

Do të kishem shkue po të kishem pasë leje.
(I would have gone if I had had leave.)

Do t'ishem nisë po të mos kishem qenë i sëmunë.
(I would have left if I hadn't been sick.)

The examples above represent most of the Albanian verbs: active and passive voices.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

Nji babë u a dau pasunín të tre djelmvet të vet. I kishte mbetë edhe nji unazë e kushtueshme. U tha djelmvet se unazën do t'a fitonte ai që do të bânte nji burrëní të madhe.

Djelmt u-shpërdanë gjithandej dhe erdhën prap mbas tre muejsh.

I pari tregoi se nji zotní i kishte lânë nji arkë plot me pare të verdha që t'i a ruente pa i lypë diftesë. Tha se do të kishte mundë me i përvetue, por nuk e kishte shpërdorue besimin e atij zotnije; tha se kur erdhi i a kishte këthye arkën si i a kishte lânë, pa prekë kurrgjâ.

I ati i tha se punë të mirë kishte bâ, por asgjâ mâ tepër se çka i ishte dashë të bânte.

I dyti tha se kishte shkue nji ditë bregut të nji lumi dhe kishte pá tue rá mbrendë nji fëmijë të vogël. Po mos t'i a kishte ngjitë dorën, fëmija do t'ishte mbytë mbrendë; prandej ishte zhytë n'ujë, e kishte kapë për krahu dhe e kishte shpëtue.

Edhe këtij i tha i ati se punë të mirë kishte bâ, por asgjâ mâ tepër se çka duhet të bâjmë të gjithë, dhe shtoi se secili e ka për detyrë me i ndihmue shoqit (shokut) kur âsht në rrezik.

I treti tregoi se nji ditë, kur po shetitte, kishte pá prej së largu nji njeri, i cili s'donte t'a shifte gjallë. Atê e kishte marrë gjumi në buzë të nji mali, e pak gjâ po të kishte lëvizë, do të kishte rá poshtë i vdekun; tha se e kishte zgjue ngadalë-ngadalë dhe se e kishte largue nga ai rrezik.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

I ati e mori ngrykë dhe e puthi tue i thânë:

"Të lumtë, ti e ke fitue unazën!"

QUESTIONS - PYETJE

Kush u a kishte dá pusunín të tre djelmvet të vet? Çka u kishte dá nji babë të tre djelmvet të vet? Kujt i a kishte dá nji babë pasunín e vet? Kujt i kishte mbetë edhe nji unazë e kushtueshme? Çfarë unaze i kishte mbetë? Kush u tha djelmvet se unazën do t'a fitonte ai që do të bânte nji burrëní të madhe? Çka do të bânte ai që do t'a fitonte unazën? Çfarë burrënije do të bânte ai që do t'a fitonte unazën? A u-shpërdanë djelmt gjithandej? Çka bânë djelmt? A erdhën prap mbas tre muejsh? Kur erdhën prap djelmt? Kush tregoi se nji zotní i kishte lânë nji arkë plot me pare të verdha që t'i a ruente pa i lypë diftesë? Çka i kishte lânë nji zotní? Pse i a kishte lânë nji zotní arkën plot me pare të verdha? A i kishte lypë diftesë? A kishte pasë besim në të dhe prandej nuk i kishte lypë diftesë A tha se kishte mundë me i përvetue ato pare, por nuk e kishte shpërdorue besimin e atij zotnije? Çka kishte mundë me përvetue? Pse nuk e kishte bâ at gjâ? A tha se kur erdhi i a kishte këthye arkën si i a kishte lânë pa prekë asgjâ? Në ç'gjendje i a kishte këthye arkën? A i tha i ati se punë të mirë kishte bâ, por kurrgjâ mâ tepër se çka i ishte dashë të bânte? Çka i tha i ati? Cili djalë tha se nji ditë kishte shkue bregut të nji lumi dhe kishte pá tue rá mbrendë nji fëmijë të vogël? Çka kishte bâ ky nji ditë? Kë

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

kishte pá tue rá mbrendë? Kush do t'ishte mbytë mbrendë po mos t'i a kishte ngjitë dorën? A ishte zhytë n'ujë dhe e kishte kapë fëmijën për krahu dhe e kishte shpëtue? Ku ishte zhytë? Kê kishte kapë për krahu? Kê kishte shpëtue? Çka kishte bâ ky, kur e kishte pá fëmijën e vogël tue rá në lumë? A i tha i ati edhe këtij se punë të mirë kishte bâ, por asgjâ mâ tepër se çka duhet të bâjmë të gjithë? Çka i tha i ati të dytit? A tregoi i treti se nji ditë kur po shetitte kishte pá prej së largu nji njeri, i cili s'donte t'a shifte gjallë? Kê kishte pá prej së largu? Kê kishte marrë gjumi në buzë të nji mali? Ku e kishte marrë gjumi anmikun e tij? Po të kishte lëvizë pak gjâ, a do të kishte rá poshtë i vdekun? Çka do t'i kishte ngjá anmikut po të kishte lëvizë pak gjâ? A e kishte zgjue ngadalë-ngadalë? Çka kishte bâ? A e kishte largue nga ai rrezik? Kê kishte largue nga ai rrezik? Kush e mori ngrykë dhe e puthi? Çka bâni i ati? A i tha: "Të lumtë! Ti e ke fitue unazën"? Kujt i tha baba: "Të lumtë! Ti e ke fitue unazën"? Çka i tha i ati të tretit? Mbas mendimit tuej, cili prej tre djelmve e ka bâ burrënín mâ të madhe? Po ju çka mendoni, Zotní...?

Sa të holla në javë fiton nji punëtuer, zakonisht? Kush e fitoi luftën e fundit, Amerika apor Japonija? Kur merrni uhá të holla prej ndokujt, a i lëshoni diftesë? Kur i dërgoni valixhet me tren, a merrni diftesë prej nëpunësit të stacionit? Në ç'orë bini me fjetë? Në ç'orë ju merr gjumi? Po juve, a ju merr gjumi posa të bini me fjetë? A do t'a merrni ngrykë

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

nânën kur t'a shifni? A e merr nâna fëmijën ngrykë? Qysh e mba nâna fëmijën? Kur nji ngjarje tregohet me të gjitha hollësít, a thuhet se ngjarja u-tregue fíll e për pê? A bleu vllai im nji kutí lapsa? Kush do të blejë nji kutí shkumës? Kush bleu nji kutí krypë e nji kutí mish derri? A bleva unë dy arka molla e nji arkë dardha? A shiten këpucët e reja në kutí? A shiten portokallat me arkë? A ka shkrepa gjatë bregut të detit? Ku ka mjaft shkrepa? A âsht i thellë gjiu i Monterejt? Cili gjí âsht i thellë? Sa i thellë âsht gjiu i Monterejt?

Enë balte në trajtën e një koke fëmije (shek. I të erës sonë) Tren, Korcë

35

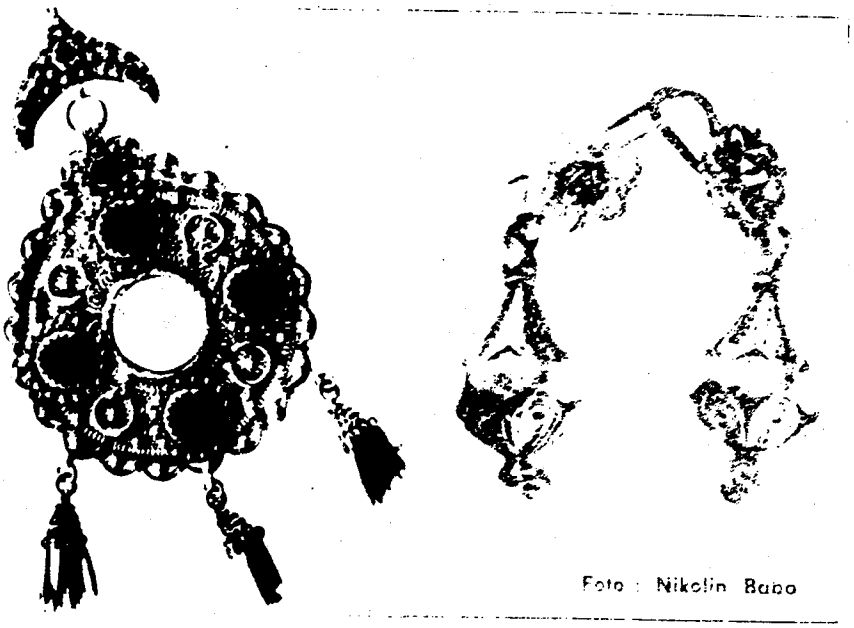
More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 83
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. I gave him $800, and he gave me a receipt.
2. It's dangerous to dive into this river because it isn't so deep.
3. Don't touch that box!
4. I don't trust him.
5. The sergeant told the recruits to spread out because it started to rain.
6. The company fired him because he had embezzled the sum of 10,000 leks.
7. Although he is a rich man, he is not happy.
8. I wouldn't buy it if I were you.
9. I wouldn't have sold it if I had had money.
10. We are not going to (will not) stop here; it's a sleepy town.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

besim, -i besime, -t	(m.)	trust, faith, confidence; religion
bujár, -i bujarë, -t	(m.)	nobleman; a generous person
me dá (unë dáj)	(v.)	to divide, separate, split; to distribute; to share
i, e, të dashun të dashuna	(adj. m.&f.)	dear (in forms of address); congenial; loving
diftesë, -a diftesa, -t	(f.)	receipt
dupje, -a dupje, -t	(f.)	gold coin
greminë, -a gremina, -t	(f.)	ravine, precipice, abyss
me u-hjedhë (unë hidhem)	(v.)	to jump, leap, to throw oneself
karvan, -i karvane, -t	(m.)	caravan
(prej së) largu	(adv.)	from afar
me lypë (unë lyp)	(v.)	to ask for; to beg one's pardon; to beg for alms
me marrë ngrykë (unë marr ngrykë)	(v.)	to embrace; to carry a baby in one's arms
me u-mbytë (unë mbytem)	(v.)	to get drowned; to be sunk
me ngurrue (unë ngurroj)	(v.)	to hesitate
me ngjitë (unë ngjis)	(v.)	to stick, paste; to attach
me u-ngjitë (unë ngjitem)	(v.)	to climb up, ascend; to be stuck, pasted

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

i, e, të panumërt të panumërta	(adj. m.&f.)	innumerable
peripetí, -ja peripetí, -t	(f.)	unexpected turn, vicissitude; ups and downs
me përpî (unë përpîj)	(v.)	to swallow; to suck in
me përvetue (unë përvetoj)	(v.)	to embezzle
i, të rrëmbyeshëm e, të rrëmbyeshme	(adj. m.&f.)	swift; hasty; temperamental
shkrep, -i shkrepa, -t	(m.)	boulder, rock, cliff
shoq, -i shokë, -t	(m.)	friend
shpat, -i shpate, -t	(m.)	slope
me u-shpërdá (shpërdahet)	(v.)	to be dispersed, scattered, spread; to be distributed
me shpërdorue (unë shpërdoroj)	(v.)	to abuse; to misuse
i, e, të thellë të thella	(adj. m.&f.)	deep, profound
uhá, -ja uhana, -t	(f.)	loan
vath, -i vathë, -t	(m.)	earring
i, e, të vdekun të vdekuna	(adj. m.&f.)	dead; clumsy; sleepy (town)
vetmohim, -i	(m.)	self-denial
virtyt, -i virtyte, -t	(m.)	virtue

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Shënime:

fíll e për pê	in detail
lehtë e lehtë	gently
ngadalë-ngadalë	gradually; very slowly
po mos t'i a kishte ngjitë dorën	if he had not helped him; if he had not given him a hand
me rá me fjetë (unë bij me fjetë)	to go to sleep

Një valle myzeqare në skenën e shtëpisë së kulturës. (Fotografitë PIRO NAÇE)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 84
PART I
DIALOGUE

Bora e Parë

1. Paska rá borë!

   Vërtetë? E kam parapá se do të binte, sepse mbrâmë ka qenë të ftohtë dhe rét ishin tepër poshtë.

2. Hajde në dritore dhe shife kopshtin si ka ndryshue! Vullâjt dhe rruga e kopshtit nuk shifen mâ!

   Sa e bukur âsht natyra me këtë rrobë të bardhë! Shifi pemët, duken sikur kanë vû nji qeleshe të bardhë.

3. Po, i shof; bile degët janë përkulë aq shumë prej peshës së borës sa mund të thyhen.

   Me sa madhështí e kujdes âsht tue ecë maca jonë! Në çdo çap kujdeset e çuditet.

4. Dishroj me shkue me bâ ski, në kodrën që gjindet në jug të qytetit!

   Më vjen shumë keq, por nuk mund të të lâ me shkue vetëm.

5. Unë dij me bâ ski mirë, por megjithatê, sigurisht do të shkojnë edhe shokë tjerë.

   Edhe me ata je vetëm! Mund të shkojsh të shtunden me babën. Tash për tash kënaqu tue luejtë me topa bore.

6. Do të dojshem me blé nji triko të re; a do të m'a blejsh?

   Ndoshta, por besoj se kam me të thurë unë nji të bukur; dimni âsht i gjatë!

7. Kam nevojë edhe për nji palë dorëza.

   Edhe dorëzat do të t'i bâj unë bashkë me trikon. Për çka tjetër ke nevojë?

8. Të falem nderës, s'kam nevojë për asgjâ tjetër.

   A i ke pá këpucët me qafa në se kanë nevojë për t'u-ndreqë?

9. Do t'i shof, por nuk besoj se kanë nevojë me u-goditë.

   Në qoftë se kanë nevojë çoji te këpuctari.
   Ki durim deri të shtunden!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 34
PART II
GRAMMAR NOTES

PREPOSITIONS AND CASES THEY TAKE

As you learned in Lesson 53, Volume V, most prepositions go with the ablative case (prej kujt). A small number govern the objective case (kê). Very few go with the nominative case (kush). This is clearly reflected in the Frequency List of Prepositions and Prepositional Phrases that you have already received.

PREPOSITIONAL PHRASES

In this lesson, a good number of simple prepositions are used. It is through these that prepositional phrases are formed (preposition plus the case article e or të plus noun) and most go with the possessive case (i, e, të kujt).

Examples:

I mbeti automobili në mes të rrugës.
(His car got stuck in the middle of the road.)

Lajmin e mora me anën e nji miku.
(I received the news through a friend.)

Ju bâj të fala edhe n'emën të motrës.
(Greetings also on behalf of my sister.)

Ky fitim duhet të përdoret në dobí të shkollës.
(This profit should be used for the benefit of the school.)

Eja ti në vend të Fatosit.
(You come instead of Fatos.)

Ai mori punë në saje të zotësís së tij.
(He got the job because of his ability.)

Shumica votoi në favor të kandidatit tonë.
(The majority voted in favor of our candidate.)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 84
PART III
READING TEXT

Ishte dimën dhe era e veriut kishte frŷ për mjaft ditë. Nji natë, pa pritë e pa kujtue, rá bora e parë. U-çudita kur e pashë gjithë natyrën me at rrobë të bardhë. Kopshti ishte ndryshue krejt: rruga dhe vullâjt e kopshtit ishin fshehë nën petkun e bardhë; vetëm aty-këtu dukesh ndonji gjeth i blertë i barishtevet të mëdhaja. Bimët e mëdhaja dukeshin sikur kishin vû nji qeleshe të bardhë e degët e tyne ishin përkulë prej peshës së rândë që bajshin.

Maca e zezë e shtëpís sonë ecte nëpër kopsht ngadalë e me madhështí; në çdo çap kujdesesh e çuditesh. Mâ në fund i u-afrue derës së shtëpís, bâni disa këcime e hŷni mbrendë. Çunat e gocat luejshin me topa bore, tue u-dëfrye e tue u-kënaqë.

Nëpër rrugë shifeshin grumbuj djelmsh të rij e vajzash të reja, me skit e tyne mbi sup, të veshun me fanela leshi shumë ngjyrash, tue shkue nëpër kodra me bâ ski. Skiatorët e presin me padurim borën e parë, t'imtë e të butë për t'i u-ngjitë kodravet e mandej për të shkitë teposhtë.

Njerzit e shtëpís po rrijshin pranë oxhakut: nâna po thurte nji triko, baba po luente shah me xhajën, dikush po lexonte e dikush tjetër po bisedonte me zâ t'ulët. Unë u-ula pranë vllait dhe i thash diçka në vesh. Ai qeshi me zâ të naltë. Të tjerët na shikuen si me dashë me na tërhjekë vrejtjen për prishjen e qetësís, por nuk thanë gjâ, sepse në shtëpín tonë nji shikim i të mëdhajvet mjaftonte.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

QUESTIONS - PYETJE

A ishte dimën dhe era e veriut kishte frŷ për mjaft ditë? Ç'stinë ishte? Cila erë kishte frŷ për mjaft ditë? A rá nji natë, pa pritë e pa kujtue, bora e parë? Çka rá nji natë pa pritë e pa kujtue? A u-çudita kur e pashë gjithë natyrën me at rrobë të bardhë? Kush u-çudit kur e pá gjithë natyrën me at rrobë të bardhë? Çka pashë që u-çudita? A ishte ndryshue kopshti krejt? Çka ishte ndryshue krejt? A ishin fshehë nën petkun e bardhë rruga e vullâjt e kopshtit? Çka ishte fshehë nën petkun e bardhë? Nën çka ishin fshehë rruga e vullâjt e kopshtit? A dukesh vetëm aty-këtu ndonji gjeth i blertë i barishtevet të mëdhaja? Çka dukesh vetëm aty-këtu? Ku dukesh ndonji gjeth i blertë i barishtevet të mëdhaja? A dukeshin bimët e mëdhaja sikur kishin vû nji qeleshe të bardhë? Cilat bimë dukeshin sikur kishin vû nji qeleshe të bardhë? Si dukeshin bimët e mëdhaja? A ishin përkulë degët e tyne prej peshës së rândë që bajshin? Cilat degë ishin përkulë prej peshës së rândë që bajshin? Pse ishin përkulë degët e bimëvet të mëdhaja? Çka u kishte ngjá degëvet të bimëvet të mëdhaja prej peshës së rândë që bajshin? A ecte nëpër kopsht ngadalë e me madhështí, maca e zezë e shtëpís sonë? Cila macë ecte nëpër kopsht ngadalë e me madhështí? Si ecte nëpër kopsht maca e zezë e shtëpís sonë? A kujdesesh e çuditesh në çdo çap që bânte? Çka bânte maca në çdo çap? A i u-afrue mâ në fund derës së shtëpís? Çka bâni mâ në fund maca? A bâni disa këcime dhe hŷni mbrendë? Çka

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

bâni maca e zezë e shtëpís sonë? A luejshin çunat e gocat me topa bore tue u-dëfrye e tue u-kënaqë? Kush luente me topa bore tue u-dëfrye e tue u-kënaqë? Me çka luejshin çunat e gocat? Çka bâjshin çunat e gocat tue u-dëfrye e tue u-kënaqë? A shifeshin nëpër rrugë grumbuj djelmsh të rij e vajzash të reja? Çfarë djelmsh e çfarë vajzash shifeshin nëpër rrugë? A i bajshin skit e tyne mbi sup? Cilët i bajshin skit e tyne mbi sup? A ishin të veshun me fanela leshi shumë ngjyrash? Cilët ishin të veshun me fanela leshi shumë ngjyrash? Me çka ishin të veshun djelmt e vajzat që shifeshin nëpër rrugë? A ishin tue shkue nëpër kodra me bâ ski? Pse ishin tue shkue djelmt e vajzat nëpër kodra? A e presin skiatorët me padurim borën e parë për t'i u-ngjitë kodravet e mandej për të shkitë teposhtë? Cilët e presin me padurim borën e parë, për t'i u-ngjitë kodravet e mandej për të shkitë teposhtë? Qysh e presin skiatorët borën e parë? A âsht e përshtatshme për të bâ ski bora e imtë dhe e butë? Çfarë bore âsht e përshtatshme për të bâ ski? A po rrijshin pranë oxhakut njerzit e shtëpís? Cilët po rrijshin pranë oxhakut? Ku po rrijshin njerzit e shtëpís? A po thurte nâna nji triko? Çka po bânte nâna? A po luente baba me xhajën shah? Çfarë loje po luejshin baba dhe xhaja? Me kê po luente shah baba? Po dikush tjetër, a po bisedonte me zâ t'ulët? A u-ula pranë vllait? Ku u-ula unë? Çka i thash vllait në vesh? A qeshi ai me zâ të naltë? Si qeshi ai? A na shikuen të tjerët si me dashë me na tërhjekë vrejtjen? Kush na shikoi

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

si me dashë me na tërhjekë vrejtjen për prishjen e qetësís? Çka bânë të tjerët kur qeshi vllai? Qysh na shikuen të tjerët? Çka u prishëm na njerëzvet të shtëpís? A thanë gjâ? Kush nuk tha gjâ? A mjaftonte nji shikim i të mëdhajvet në shtëpín tonë? Nji shikim i kujt mjaftonte në shtëpín tonë?

A veshen njerzit në dimën me rroba të trasha? Me çfarë rrobash veshen njerzit në dimën? Po në verë, a veshen njerzit me rroba të lehta? Me çfarë rrobash veshen njerzit kur bân të nxehtë? Nji degë kur përkulet tepër, a thyhet? A janë pothuej njizet çapa prej këtu deri në ndërtesën tjetër? Sa çapa janë prej këtu deri në dyqanin ushtarak? A keni shkue ndonjiherë me bâ ski? A keni ju ski? A dini me bâ ski? A prishet shpesh nji automobil i vjetër? A punon sahati juej, apo âsht prishë? A mendoni se sot do të prishet moti? Çfarë ngjyre janë gjethët e pemëvet në verë? Ku i çoni këpucët kur kanë nevojë për t'u-ndreqë? Çfarë ngjyre janë qeleshet e shqiptarëvet? A dini me luejtë shah? Si quhet vllai i nânës? Po vllai i babës? Si quhet motra e nânës? Po motra e babës? A keni ndonji palë këpucë me qafa? A ka hekur Shqipnija?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 84
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. Does it snow much on these mountains?
2. Where do you have your suits pressed?
3. In these last years, this country has changed a lot.
4. Do all the trees shed their leaves in winter?
5. Has the wind bent all the branches of the apple tree?
6. Give this note another look (glance).
7. In some states in the U.S.A., the temperature drops below zero in winter.
8. Why don't you call their (the) attention to those who don't work?
9. On whose behalf are you talking now?
10. Instead of going to school, he went to the movies.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PESTË
FJALORI

LESSON 84
PART V
VOCABULARY

me bâ ski (unë bâj ski)	(v.)	to ski
me bajtë (unë báj)	(v.)	to carry, bear
bimë, -a bimë, -t	(f.)	plant
çap, -i çapa, -t	(m.)	step, pace
dorëz, -a dorëza, -t	(f.)	glove; handle; cuff of a shirt
me u-goditë (unë goditem)	(v.)	to be fixed, repaired; to be constructed, built; to come to an agreement
grumbull, -i grumbuj, -t	(m.)	group; crowd; pile, heap
hekur, -i	(m.)	iron
me hekurosë (unë hekuros)	(v.)	to iron (clothes)
i, e, t'imtë t'imta	(adj. m. f.)	fine (not coarse)
këpuctár, -i këpuctarë, -t	(m.)	shoemaker
me u-kujdesë (unë kujdesem)	(v.)	to take care of, pay attention to, attend to, see about, take trouble over
madhështí, -ja	(f.)	pride; arrogance; grandeur, splendor
me u-ndreqë (unë ndreqem)	(v.)	to be repaired, fixed, adjusted; to be reconciled
me ndryshue (unë ndryshoj)	(v.)	to change, differ, vary
me u-ndryshue (unë ndryshohem)	(v.)	to be changed; to change

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

padurim, -i	(m.)	impatience
me padurim	(adv.)	impatiently
me parapá (unë parashof)	(v.)	to foresee, foretell, predict
peshë, -a pesha, -t	(f.)	weight, load
petk, -u petka, -t	(m.) (f.)	dress (sing.) suit (pl.)
me u-përkulë (unë përkulem)	(v.)	to bend oneself; to bow to be bent; to droop
ski, -t	(m.)	ski
skiator, -i skiatorë, -t	(m.)	skier
sup, -i supe, -t	(m.)	shoulder
shah, -u	(m.)	chess
shikim, -i	(m.)	look
me shkitë (unë shkas)	(v.)	to glide, slide, slip, skate
teposhtë	(adv.)	downhill, downwards
triko, -ja triko, -t	(f.)	sweater
me thurë (unë thur)	(v.)	to knit; to fence in; to enclose
vullâ, -ni vullâj, -t	(m.)	garden bed

Shënime:

këpucë me qafa	boots (high shoes)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 85
PART I
DIALOGUE

Lufta në Koré

1. A e dini kur dhe ku u-fundos "Grizhla", mina pastruese e Shtetevet të Bashkueme t'Amerikës?	Po, "Grizhla" u-fundos n'ujënat e Korés, pak kohë mbasi pati fillue lufta në Koré.
2. Pse u-fundos?	U-fundos sepse hasi në nji minë ruse që qëndron pezull n'ujë.
3. Sa anije janë fundosë prej këso lloj minash?	"Grizhla" ka qenë e para anije që u-fundos, por e treta që hasi në mina që qëndrojnë pezull n'ujë.
4. Çfarë lloj anijesh kanë qenë dy të tjerat?	Nji koracatë dhe nji kryqëzuer.
5. Sa vetë munguen nga mina pastruese "Grizhla"?	Njizet e nji vetë. Nuk u-muer vesh deri vonë se cilët prej tyne u-mbytën dhe cilët ishin gjallë.
6. A njifni ndonji prej atyne që u-mbytën?	Po, nji prej tyne ishte edhe Toger Personi, i biri i Zotní dhe i Zojës R.L.Person.
7. A âsht e vërtetë se Rusija i ka ndihmue komunistat e Korés Veriore?	Po. Rusija i ka pajisë me armë, municion, aeroplana, aviatora e ushtarë nga Kina komuniste.
8. A âsht provue kjo gjâ?	Po, âsht provue edhe se të gjitha këto armë, jo vetëm që ishin fabrikue në Rusí, por edhe se kishin dalë nga depot ruse pak kohë mbasi filloi lufta.
9. Përveç komunistavet të Korés së Veriut, çfarë ushtarësh tjerë kanë luftue kundër forcavet të Kombevet të Bashkueme?	Patën qenë dërgue, gjithnji të shtŷmë prej Rusís, edhe ushtarë kinezë, të pajisun me gjithfarë armësh.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

10.	Si përfundoi çashtja e minavet që qëndrojnë pezull n'ujë?	Nuk e dij; nji gjeneral pati deklarue se përdorimi i tyne ishte i paligjshëm.
11.	Kur i u-pré hovi komunistavet?	Mbasi kambësorija amerikane zbarkoi në Koré; mâ vonë u-bâ nji armëpushim.
12.	Si âsht tash gjendja atje?	E turbullt.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

THE PAST AND THE FUTURE PROGRESSIVE

The progressive form has three tenses: past, present and future. The auxiliary verb "to be" is used with all three.

In Lesson 73, we reviewed the present progressive (the particle tue plus the participle). We also dealt with another form of the present progressive (the particle po followed by the indicative present).

Today we are going to learn the past and the future progressive.

Past progressive: To form the past progressive, use the imperfect tense of the verb "to be" plus the particle tue and the participle of the verb you wish to use. Another way to do this is to use the particle po plus the imperfect of the verb you wish to use. The examples that follow should make this a little easier to understand. The English, in this case, uses the simple past.

Example:

Na ishim tue pá (po shifshim) nji program televiziv kur rá tërmeti.
(We were watching a TV program when we felt the earthquake.)

Future progressive: The future progressive is formed using the future (in Albanian the present future) of the verb "to be" plus the present participle.

Example:

Nuk duhet të vemi tash sepse jam i sigurt se do të jenë tue fjetë.
(We shouldn't go now because I am sure they will be sleeping (they are asleep).)

The future progressive has only one form. There is no alternative using po as in the past and present progressive.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 85
PART III
READING TEXT

Pak kohë mbasi filloi lufta në Koré, "Grizhla", anije për pastrim minash, e Shtetevet të Bashkueme t'Amerikës, u-fundos n'ujënat e Korés nga nji minë ruse. "Grizhla" qe e para anije që u-fundos në luftën e Korés, por e treta që hasi në mina që qëndrojnë pezull n'ujë. Nji kryqëzuer dhe nji koracatë u-damtuen keqas prej këso minash.

Nga "Grizhla" munguen njizet e nji vetë; a ishin gjallë e ndoshta rob në duer t'anmikut, apo u mbytën nuk u-dijt deri vonë. Familjet e tyne nuk u-njoftuen fíll mbas aksidentit, mbasi kishte mundësí se, në mos të tânë, nji pjesë mund të kishte shpëtue.

Nji prej njizet e nji burravet që u-mbytën ishte edhe Toger Personi. Toger Personi ishte i biri i Zotní dhe i Zojës R.L.Person që banojshin në Rrugën e Pishës në Pasifik Grovë. Toger Personi kishte krye me lavd Shkollën Navale në Monterej. Kishte lindë me 23 prill 1924, n'Illinois.

Pothuej menjiherë mbasi filloi lufta në Koré s'mbeti asnji dyshim se Rusija ishte tue i pajisë tërthorazi komunistat e Korés Veriore me armë, municion, aeroplana, aviatora e ushtarë nga Kina e Kuqe. Tanksa të lehtë e të rândë u-zûnë nga ushtrít e Kombevet të Bashkueme. U-provue se, jo vetëm që këta ishin të fabrikuem në Rusí, por edhe se kishin dalë nga depot ruse porsa pati fillue lufta. Përveç tanksavet u-zûnë edhe topa, mitraloza e pushkë; edhe këto armë të bâme në Rusí.

Nji nga gjeneralat e fuqivet të Kombevet të Bashkueme

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

deklaroi se përdorimi i minavet që qëndrojnë pezull n'ujë ishte i paligjshëm.

Zbarkimi i papritun i kambësorís amerikane e shkatrroi ushtrín komuniste, e cila u-vû në t'ikun përtej paralelit të 38-të. Ky paralel e dán Korén e Veriut nga ajo e Jugut.

Hovi i komunizmit u-ndalue megjithëqë Kina e Rusija u erdhën në ndihmë komunistavet të Korés, por situata vazhdon të jetë e turbullt edhe sot.

QUESTIONS - PYETJE

A ishte "Grizhla" nji anije për pastrim minash? Çfarë anije ishte "Grizhla"? E kujt ishte kjo anije? A u-fundos n'ujënat e Korés, pak kohë mbasi filloi lufta në Koré? N'ujënat e cilit shtet u-fundos anija "Grizhla"? Kur u-fundos "Grizhla"? A u-fundos nga nji minë ruse? Cila anije u-fundos n'ujënat e Korés nga nji minë ruse? A qe "Grizhla" e para anije që u-fundos, n'ujënat e Korés? Cila qe e para anije që u-fundos, n'ujënat e Korés? A qe "Grizhla" e treta anije që hasi në mina që qëndrojnë pezull n'ujë? Sa anije tjera kanë hasë në mina që qëndrojnë pezull n'ujë? A u-damtuen keqas prej këso minash, nji kryqëzuer dhe nji koracatë? Prej çfarë minash u-damtuen keqas nji kryqëzuer dhe nji koracatë? Çfarë anijesh tjera u-damtuen keqas prej këso minash? A munguen nga "Grizhla" 21 vetë? Sa vetë munguen nga "Grizhla"? A u-dijt menjiherë në se ishin gjallë apo jo? Çka nuk u-dijt deri vonë? Në se ishin gjallë, a mund t'ishin ndoshta robë në duer

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

t'anmikut? Cilët prej 21 vetëve që munguen mund t'ishin robë në duer t'anmikut? A u-njoftuen familjet e tyne fíll mbas aksidentit? Cilat familje nuk u-njoftuen fíll mbas aksidentit? A âsht e vërtetë se nuk u-njoftuen mbasi kishte mundësí se, në mos të tânë, nji pjesë mund të kishte shpëtue? Pse nuk u-njoftuen menjiherë familjet e tyne? Sa vetë prej tyne mund të kishin shpëtue? A âsht Toger Personi nji prej 21 burravet që u-mbytën? Cili âsht nji prej 21 burravet që u-mbytën? A ishte Toger Personi i biri i Zotní dhe i Zojës R.L.Person që banojshin në Rrugën e Pishës në Pasifik Grovë? I biri i kujt ishte Toger Personi? Ku banojshin prindët e tij? A e kishte krye me lavd Shkollën Navale në Monterej? Cilën shkollë kishte krye me lavd? Ku dhe kur kishte lindë Toger Personi? A ishte Rusija tue i pajisë tërthorazi komunistat e Korés Veriore? Kur s'mbeti asnji dyshim se Rusija ishte tue i pajisë tërthorazi komunistat e Korés së Veriut? Si i pajiste Rusija komunistat e Korés Veriore? Cilët pajiste Rusija tërthorazi? A i pajiste me armë, municion, aeroplana, aviatora e ushtarë nga Kina e Kuqe? Me çka i pajiste Rusija komunistat e Korés Veriore? A u-zûnë nga ushtrít e Kombevet të Bashkueme tanksa të lehtë e të rândë? Nga cilat ushtrí u-zûnë tanksa të lehtë e të rândë? Çka u-zû nga ushtrít e Kombevet të Bashkueme? A u-provue se, jo vetëm që këta ishin të fabrikuem në Rusí, por edhe se kishin dalë nga depot ruse porsa pati fillue lufta? Çka u-provue? Ku ishin të fabrikuem këta tanksa? Nga cilat depo kishin dalë dhe kur kishin dalë? A deklaroi

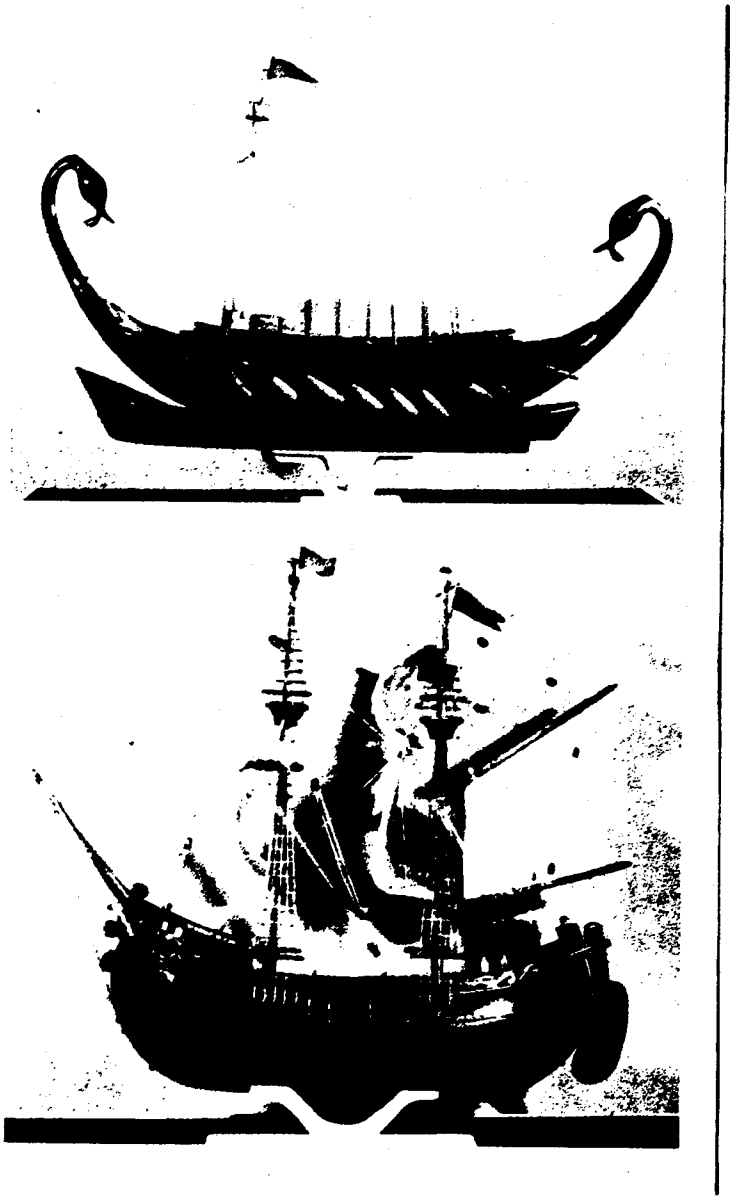
More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

nji nga gjeneralat e fuqivet të Kombevet të Bashkueme se përdorimi i minavet që qëndrojnë pezull n'ujë ishte i paligjshëm? Çka deklaroi nji nga gjeneralat e Kombevet të Bashkueme? Kush deklaroi se përdorimi i minavet që qëndrojnë pezull n'ujë ishte i paligjshëm? A e shkatrroi ushtrín komuniste zbarkimi i papritun i kambësorís amerikane? Çka e shkatrroi ushtrín komuniste? Cili zbarkim e shkatrroi ushtrín komuniste? A u-vû në t'ikun përtej paralelit të 38-të ushtrija komuniste? Cila ushtrí u-vû në t'ikun përtej paralelit të 38-të? Përtej cilit paralel u-vû në t'ikun ushtrija e Korés së Veriut? Ç'i ngjau ushtrís komuniste kur zbarkoi kambësorija amerikane? Cili paralel e dán Korén e Veriut nga ajo e Jugut? A u-ndalue hovi i komunizmit, megjithëqë Kina e Rusija u erdhën në ndihmë komunistavet të Korés? A vazhdon të jetë edhe sot e turbullt situata? Si vazhdon të jetë situata në Koré?

A ka ngjá ndonji aksident mbrâmë? Çka ka ngjá mbrâmë në Sisajd? A u-nënshkrue armëpushimi në Koré më 1953? Në ç'vjet u-nënshkrue armëpushimi në Koré? A kemi ndonji aviator në këtklasë? Në cilin qytet t'Amerikës fabrikohen mâ shumë automobila? Ku fabrikohen automobilat "Ford"? A keni pa ndonji anije tue u-fundosë? A keni hypë ndonjiherë në nji koracatë? Po në nji kryqëzuer, a keni hypë ndonjiherë? A ka mundësí të shkoni për Krishtlindje në shtëpí? A âsht e paligjshme në SHBA me e ngá automobilin n'anën e majtë të rrugës? A qëndrojnë hyjt pezull në hapësinë? Ku qëndrojnë hyjt pezull?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Sa robë lufte zûnë fuqít e Kombevet të Bashkueme gjatë Luftës Koreane? Cilat fuqí zûnë shumë robë lufte gjatë Luftës Koreane? A u-shkatrruen shumë qytete, gjatë Luftës së Dytë Botënore? A âsht uji i lumit Drin i turbullt? Qysh âsht uji i lumit Drin?

Modele t'anijevet "Limba" e "Brigantina."

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Translate the following sentences into Albanian:

1. Is there any possibility that you'll go to Europe after you finish this course?
2. He told me indirectly that he couldn't do anything.
3. Is it legal to drive (the car) 65 mph on California's highways?
4. Would you say that the infantry achieved good results in World War II?
5. Is this another alley like the others?
6. The armies that fought in Korea were under the command of the UN.
7. When was the Korean armistice signed?
8. We found her setting the dining table.
9. What were those soldiers doing?
10. They were cleaning the machine guns.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

armëpushim, -i armëpushime, -t	(m.)	armistice
aviator, -i aviatora, -t	(m.)	pilot
me u-damtue (unë damtohem)	(v.)	to be damaged, harmed
me u-dërgue (unë dërgohem)	(v.)	to be sent
me u-dijtë (dihet)	(v.)	to be known
dyshim, -i dyshime, -t	(m.)	doubt, suspicion
me u-fabrikue (fabrikohet)	(v.)	to be manufactured
i, të fabrikuem e, të fabrikueme	(adj. m.&f.)	manufactured
fíll	(adv.)	straight
me u-fundosë (unë fundosem)	(v.)	to be sunk, submerged
gjeneral, -i gjenerala, -t	(m.)	general
me hasë (unë has)	(v.)	to bump into, encounter; to meet
hov, -i hove, -t	(m.)	impetus, momentum
Kinë, -a	(f.)	China
komb, -i kombe, -t	(m.)	nation
komunizëm, komunizmi	(m.)	communism
koracatë, -a koracata, -t	(f.)	battleship
Koré, Koreja	(f.)	Korea

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

kryqëzuer, kryqëzori kryqëzorë, -t	(m.)	cruiser
lavd, -i lavde, -t	(m.)	praise
me lindë (unë lind)	(v.)	to be born; to rise (for the sun)
me u-marrë vesh (unë merrem vesh)	(v.)	to be found out; to understand (one another)
minë, -a mina, -t	(f.)	mine
mitraloz, -i mitraloza, -t	(m.)	machine gun
municion, -i municione, -t	(m.)	ammunition
me u-nënshkrue (nënshkruhet)	(v.)	to be signed
me u-njoftue (unë njoftohem)	(v.)	to be notified
me pajisë (unë pajis)	(v.)	to equip, furnish; to endow
i, të paligjshëm e, të paligjshme	(adj. m.&f.)	illegal, unlawful
i, e, të papritun të papritуna	(adj. m.&f.)	unexpected, sudden
paralel, -i paralele, -t	(m.)	parallel
pastrim, -i	(m.)	cleaning
pastrues, -e	(adj. m.&f.)	cleaning, cleansing, sweeping
pezull	(adv.)	afloat; aloft; pending
pishë, -a pisha, -t	(f.)	pine (tree)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me u-pré (unë pritem)	(v.)	to cut oneself; to be cut
rob, -i (rob lufte) robë, -t	(m.)	prisoner of war; slave
rus, -e rusë	(adj. m.&f.)	Russian
Rusí, -ja	(f.)	Russia
rrugicë, -a rrugica, -t	(f.)	not a through street, alley
situatë, -a situata, -t	(f.)	situation
me u-shkatrrue (unë shkatrrohem)	(v.)	to be destroyed, ruined; to break down
i shtŷm, të shtŷmë e, të shtŷme	(adj. m.&f.)	instigated, egged on
i, e, të tânë të tâna	(adj.&pron. m.&f.)	all, whole
tanks, -i tanksa, -t	(m.)	tank (mil.)
tërthorazi	(adv.)	indirectly
i, e, të turbullt të turbullta	(adj. m. f.)	turbulent; troubled; stirred up; confused; muddy
verior, -e	(adj. m.&f.)	north, northern
zbarkim, -i zbarkime, -t	(m.)	landing (on shore from a ship)

Shënime:

mina pastruese	mine sweeper
I u-pré hovi.	It was stopped. They were stopped.
me u-vû në t'ikun (unë vêhem në t'ikun)	to be routed

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 86
PART I
DIALOGUE

Vjeshta

1. Sa e dashun dhe e buzëqeshun âsht vjeshta!
   Po, vërtetë! Vjeshta ka, përveç të miravet tjera, edhe bekimet e Perendís.

2. Si âsht vjeshta në vendin tuej?
   Pothuej si kudo; dielli shëndrit butë e ngroftë dhe nuk t'i merr sŷt si në verë.

3. A ka mot të bukur?
   Mâ të shumtën e kohës po, por aty-këtu ka edhe mjegull, pak a shumë të dendun.

4. A ka shumë pemë ke ju?
   Mvaret nga krahina, por mollat, dardhat, pjeshkat, kumbullat e arrat rriten pothuejse kudo.

5. Çfarë rrushi rritet atje?
   Bujqt i apin rândësí të madhe rrushit të zí, që âsht shumë i mirë për venë.

6. Në ç'kohë fillon puna për bâmjen e venës së ré?
   Nga fillimi i tetorit dhe kremtohet me nji drekë gazmore.

7. Po barishte, a ka shumë?
   Ka çdo lloj barishtesh, sidómos lakna, sallata, qepë, groshë etj.

8. Unë s'kam pá kurrë zgjoj; a keni shumë ju në vendin tuej?
   Pothuej çdo katundár ka zgjojt e tij në kopsht; kalamajt u rrijnë gjithmonë afër dhe u çohet goja lang.

9. A çelin shumë lule në vjeshtë?
   Jo shumë; aty-këtu shifen lulekuqe, lule kumbonë e disa tjera.

10. Ku kullosin grigjat?
    Nëpër livadhe; grigja që kullot qetësisht, paraqet nji pamje të kândshme.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

11. Kujtoj se në vjeshtë fillon edhe koha e gjuetís.

Po, ndër pyje e lugina ndigjohen, herë mbas here, të shtimet e gjuetarëvet.

12. Çka tjetër mund të më thoni për vjeshtën?

Pothuej asgjâ; dielli duket mâ rrallë, derisa vjen dimni me borë e akull.

2

3

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 36
PART II
GRAMMAR NOTES

THE SECOND AND THE THIRD FUTURE FORMS

As we explained in Lesson 29 Volume III, the number one form of the Albanian future tense uses the particle do plus the present tense subjunctive: do të shkoj, for example. This form is used throughout Albania.

In the conjugation of key verbs (see the reference book "Verbs"), you will actually see two more future forms. Both use the present tense of "to have" (me pasë or për të pasë) as an auxiliary, followed by the infinitive of the verb in use.

Examples:

2nd form: kam me shkue, or

3rd form: kam për të shkue

Both forms mean I'll go.

Even though these two forms are considered dialectical, they are used quite extensively. The number two form is used in the north and the number three form in Southern Albania and some parts of the north.

The second and third forms of the future sometimes have the additional meaning of necessity or need. This corresponds to the English verb "to have to." See Lesson 64, Volume VII.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 86
PART III
READING TEXT

Vjeshta âsht ndoshta mâ e buzëqeshuna e mâ e erandshmja stinë e vjetit. Kjo stinë nuk âsht e hijshme, e shkëlqyeshme dhe e kândshme si pranvera, por âsht e dashun, e âmbël dhe plot bekime të Perendís.

Dielli i vjeshtës nuk djeg si dielli i verës, por shëndrit butë e ngroftë; drita e tij nuk âsht aq e shkëlqyeshme sa me t'i marrë sŷt. Mëngjesi âsht i freskët, dielli lufton me mjegullën e dendun dhe vetëm afër mesdite e shpërdán këtê; atëherë duket qielli i qartë dhe dielli shëndrit kudo: ndër pyje, ndër liqêj dhe ndër lugina, ku kullot grigja.

Në kopsht e në vneshtë drûjt janë plot me kokrra; bujqt çojnë ndër shtëpí kosha plot me molla faqekuqe, me dardha të verdha si florîni, me pjeshka me lëkurë si kadife, me kumbulla dhe me arra ende të mbulueme me lëvore: rrushi i zí dhe i bardhë âsht gati për t'u-vjelë e shpejt do të kremtohet të lemit e venës së ré. Bujkesha, me fytyrë gazmore vren laknat e harlisuna, sallatën e blertë e qepët e mëdhaja. Kalamajt i çelin me gëzim bishtajat e groshëvet dhe u çohet goja lang kur u afrohen zgjojvet të bletëvet, që janë plot me mjaltë.

Lulet e pranverës e të verës, prej të cilave bletët punëtore kanë mbledhë nektár, janë thá. Era e tyne nuk e mbush mâ kopshtin, por megjithëkëtê nuk mungojnë dhuntít e fundit të kohës së bukur të lulevet: aty-këtu lulëzon ndonji lulekuqe, kacaviret ndonji lule kumbonë. Mjerisht, mjafton vetëm nji natë e ftoftë bryme me i mbytë të gjitha përnjiherë;

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

në mëngjes, porsa të lejë dielli, mbaron kjo bukurí.

Në livadh, pamjen mâ të kândshme të vjeshtës na e paraqet grigja, që kullot në qetësí; përmallshëm tingëllon prej së largu cingarja e lopëvet.

Fluturimi i zogjvet nuk i ep mâ jetë pyllit. Disa nga kângëtarët e kândshëm kanë ikë; disa të tjerë i pregatiten udhëtimit. Për së shpejti ka për të mbretnue heshtje e plotë në pýll; nëpër ato vende të shurdhëta do të jehojnë vetëm të shtimet e gjuetarëvet.

Nga mbarimi i vjeshtës dielli fillon të duket mâ rrallë; ré të denduna kalojnë në qiell dhe shiu nuk pushon për shumë ditë me radhë. Shpejt ka për t'ardhë dimni me borë e akull.

QUESTIONS-PYETJE

Cila stinë âsht ndoshta mâ e buzëqeshuna e mâ e erandshmja e vjetit? Çfarë stine âsht vjeshta? Cila stinë nuk âsht e hijshme, e shkëlqyeshme dhe e kândshme si pranvera? Si cila stinë nuk âsht vjeshta e hijshme, e shkëlqyeshme dhe e kândshme? A âsht vjeshta e dashun, e âmbël dhe plot bekime të Perendís? Qysh âsht vjeshta? Plot çka âsht vjeshta? A djeg dielli i vjeshtës si dielli i verës? Çka bân dielli i vjeshtës butë e âmbël? Si shëndrit dielli i vjeshtës? A âsht drita e diellit në vjeshtë aq e shkëlqyeshme sa me t'i marrë sŷt? Kur nuk t'i merr sŷt drita e diellit? Qysh âsht mëngjesi në vjeshtë? Kur âsht mëngjesi i freskët? Me çka lufton

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

dielli në vjeshtë? Me çfarë mjegulle lufton dielli në vjeshtë? Kur e shpërdán dielli mjegullën? Çka bân dielli afër mesdite? Kur duket qielli i qartë dhe dielli shëndrit kudo? Çka shëndrit kudo: ndër pyje, ndër liqêj dhe ndër lugina, ku kullot grigja? Ku janë drûjt plot me kokrra? Plot me çka janë drûjt e kopshtit? Cilët çojnë ndër shtëpí kosha plot me molla faqekuqe, me dardha të verdha si florîni e me kumbulla? Çka çojnë bujqt ndër shtëpí plot me pjeshka me lëkurë si kadife e me arra ende të mbulueme me lëvore? Si âsht rrushi i zí dhe i bardhë? Çka âsht gati për t'u-vjelë? Kur do të kremtohet të lemit e venës së ré? Çka do të kremtohet shpejt? Kush i vren me fytyrë gazmore laknat e harlisuna, sallatën e blertë e qepët e mëdhaja? Me çfarë fytyre i vren bujkesha laknat e harlisuna, sallatën e blertë dhe qepët e mëdhaja? Qysh janë laknat dhe sallata që vren bujkesha? Cilët i çelin me gëzim bishtajat e groshëvet? Cilat bishtaja çelin kalamajt me gëzim? Çka bâjnë kalamajt me gëzim? Cilëve u çohet goja lang kur u afrohen zgjojvet të bletëvet, që janë plot me mjaltë? Çka u ngján kalamajvet kur u afrohen zgjojvet të bletëvet, që janë plot me mjaltë? Plot me çka janë zgjojt e bletëvet, të cilëve u afrohen kalamajt? A janë thá lulet, prej të cilave bletët punëtore kanë mbledhë nektár? Çka u ka ngjá lulevet, prej të cilave bletët punëtore kanë mbledhë nektár? Cila erë nuk e mbush kopshtin? Çka nuk e mbush mâ kopshtin? Por megjithëkëtê, a mungojnë dhuntít e fundit të kohës së bukur të lulevet? Çka nuk mungon,

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

megjithëqë era e lulevet nuk e mbush mâ kopshtin? Çka lulëzon aty-këtu? Mjerisht, çfarë nate mjafton me i mbytë të gjitha përnjiherë? Çka u bân lulevet të vjeshtës nji natë e ftoftë bryme? Kur mbaron kjo bukurí? Çka ngján në mëngjes, porsa të lejë dielli? Në livadh, çka na e paraqet pamjen mâ të kandshme të vjeshtës? Çka paraqet grigja në livadh? Si kullot grigja? Çka tingëllon përmallshëm prej së largu? Si tingëllon prej së largu cingarja e lopëvet? Çka nuk i ep mâ jetë e gjallëní pyllit? Çka kanë bâ disa nga kângëtarët e kândshëm? Sa zogj kanë ikë? Po disa tjerë, çka bâjnë? Çka ka për të mbretnue në pýll për së shpejti? Ku ka për të mbretnue për së shpejti heshtje e plotë? Çka do të jehojë nëpër ato vende të shurdhëta? Të shtimet e kujt do të jehojnë nëpër ato vende të shurdhëta? Qysh fillon të duket dielli nga mbarimi i vjeshtës? Kur fillon të duket dielli mâ rrallë? Çfarë résh kalojnë në qiell nga mbarimi i vjeshtës? Po shiu, a pushon shpejt? Çka bân shiu për shumë ditë me radhë? Cila stinë ka për t'ardhë me borë e akull? Çka bie me vete dimni?

A e djeg dorën nji copë hekur shumë i nxehtë? A t'i merr sýt, natën, drita e nji automobili? A i ngján kadifes lëkura e pjeshkavet? A janë të mbulueme arrat me lëvore kur janë në pemë? A u bje lëvorja arravet kur piqen? Nji pemë e vjetër që nuk bân mâ pemë, a thuhet se âsht thá? A bje brymë natën në këtë qytet? Në ç'stinë bje zakonisht brymë? Thoni emnat e disa langjeve!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 86
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. When I see sweets (pastries), my mouth waters.
2. In what season do the days become shorter and the nights longer?
3. In that room, there is a large basket full of peaches.
4. Tomorrow I'll get up (1st future form) early because I have to go (3rd future form) to Elbasan.
5. The new highway will pass through that valley.
6. What kind of milk do they use mostly in America?
7. It depends on him; I have accepted it.
8. The women of Korça make beautiful rugs.
9. He comes to see us very seldom; he should come more often.
10. It has rained a lot these last days.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

arrë, -a arra, -t	(f.)	walnut
bâmje, -a	(f.)	making
bekim, -i bekime, -t	(m.)	blessing
bujkeshë, -a bujkesha, -t	(f.)	the farmer's wife
butë	(adv.)	softly, gently
i, e, të buzëqeshun të buzëqeshuna	(adj. m.&f.)	smiling
cingare, cingarja cingare, -t	(f.)	small bell (used on cattle)
i, e, të dendun të denduna	(adj. m.&f.)	dense; compact; frequent
dhuntí, -ja dhuntí, -t	(f.)	gift, present
i, t'erandshëm e, t'erandshme	(adj. m.&f.)	fragrant
faqekuq, -e	(adj. m.&f.)	rosy-cheeked
fluturim, -i fluturime, -t	(m.)	flight
gazmuer, gazmore	(adj. m.&f.	festive, happy
grigjë, -a grigja, -t	(f.)	flock, herd
gjuetár, -i gjuetarë, -t	(m.)	hunter
i, e, të harlisun të harlisuna	(adj. m.&f.)	well-grown
i, të hijshëm e, të hijshme	(adj. m.&f.)	beautiful, handsome

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me jehue (jehon)	(v.)	to echo
me u-kacavjerrë (unë kacavirem)	(v.)	to clamber
kadife, kadifja	(v.)	velvet
kalama, -ni kalamaj, -t	m.)	a child from 8 to 9 years old; a small child
i, të kandshëm e, të kandshme	(adj. m. f.)	pleasant
kângëtár, -i kângëtarë, -t	(m.)	singer
kokërr, kokrra kokrra, -t	(f.)	anything with a round or oval shape, especially fruit
kosh, -i kosha, -t	(m.)	a large basket
me u-kremtue (kremtohet)	(v.)	to be celebrated
kumbull, -a kumbulla, -t	(f.)	plum (tree & fruit)
të lém, -it	(neut.)	birth; sunrise
lëvore, lëvorja lëvore, -t	(f.)	skin, peel, rind
luginë, -a lugina, -t	(f.)	valley
lule kumbonë, -a lule kumbona, -t	(f.)	morning glory
lulekuqe, lulekuqja lulekuqe, -t	(f.)	poppy
me lulëzue (lulëzon)	(v.)	to blossom; to flourish
mesditë, -a	(f.)	noon, midday; lunch

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

e mirë, -a të mira, -t	(f.)	(the) nice, good thing
mot, -i	(m.)	weather; year (one year only)
nektár, -i	(m.)	nectar
përmallshëm	(adv.)	longingly
përnjiherë	(adv.)	at once, immediately; at the same time
me u-pjekë (unë piqem)	(v.)	to be ripened; to be baked; to meet
i, e, të plotë të plota	(adj. m.&f.)	complete, full
me u-pregatitë (unë pregatitem)	(v.)	to get ready; to be prepared
qetësisht	(adv.)	peacefully
i, të shkëlqyeshëm e, të shkëlqyeshme	(adj. m.&f.)	brilliant, excellent, shining
(për së) shpejti	(adv.)	soon, shortly
e shtime, e shtimja të shtime, -t	(f.)	shot, charge, report (of a gun)
i, e, të shurdhët të shurdhëta	(adj. m.&f.)	deaf
me tingëllue (unë tingëlloj)	(v.)	to ring, tinkle; to sound
me u-vjelë (vilet)	(v.)	to be harvested (fruit, corn, tobacco); to be collected (taxes)
me vrejtë (unë vrej)	(v.)	to observe
zgjue, zgjoni zgjoj, -t	(m.)	beehive

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Shënime:

me u-çue goja lang (më çohet goja lang)	(v.)	to water one's mouth
me (të) marrë sŷt (më merr sŷt)	(v.)	to dazzle
me rá brymë (bje brymë)	(v.)	to be frosty

Llogaraja.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 87
PART I
DIALOGUE

Çmimi i Heshtjes

1. Ç'të ré ka pasë sot n'akademín tuej të famshme, Zotní Kryetár?

Sot jam shumë i kënaqun, Zotní Gjykatës! N'akademí âsht pranue si anëtár nji njeri me të vërtetë i zoti: Dr. Zebi.

2. Personalisht nuk e njof, por kam lexue kryeveprën e tij që âsht nji libër i shkëlqyeshëm.

Përveç zotësís, sot ka dhânë edhe nji provë tjetër: se âsht i urtë dhe i thjeshtë.

3. Nga e morët vesh këtë?

Ishim të mbledhun në sallë kur shërbëtori më solli nji pusullë, me të cilën Dr. Zebi kërkonte me u-bâ anëtár.

4. Më falni se po ju a pres fjalën! A mos u-zû disa ditë mâ parë vendi që kishi të lirë?

Tamam këtë desha të ju thom: vendi i liruem u-zû prej nji njeriu që s'ka merita të veçanta.

5. Thonë se, kur do të pranohesh, mbajti nji fjalim të bukur!

Po, për ata që nuk mendojnë shumë thellë. Kur morëm pusullën e Dr. Zebit, akademikët dhe unë qemë të pikëlluem.

6. Pse?

Sepse na erdhi keq që qemë të detyruem mos me e pranue. Kaq u-turbullova sa nuk dijta si me i u-përgjegjë.

7. Ç'mënyrë gjetët me i thânë se akademija nuk kishte mâ vend?

Porosita nji gotë, të cilën e mbusha me ujë aq fort sa me nji pikë tjetër uji do të derdhesh.

8. Nuk do të kishi mundë me gjetë asnji fjalë mâ kuptimplote se ç'ishte ajo gotë e mbushun.

Thirra Dr. Zebin dhe i tregova gotën; e kuptoi menjiherë se ajo gotë donte me thânë se n'akademí s'kishte mâ vend për të.

9. Ç'tha ai?

Nuk tha gjâ, por u-ul, mori nji gjeth drandofillje që ishte përdhé dhe e vûni mbi sipërfaqen e ujit. Uji nuk u-derdh.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

10.	Edhe Dr. Zebi nuk mund t'i gjënte gotës nji përgjegje mâ të hollë.	Për këtë përgjegje të gjithë duertrokitën dhe e pranuem Dr. Zebin anëtár, kundër rregullores.
11.	A mbaroi me kaq?	Jo, në regjistër t'akademís, ku duhet të shkruente dy fjalë falënderimi shenoi numrin 100 dhe para këtij numri shtoi nji zero dhe këto fjalë: "Nuk do të vlejë as mâ shumë as mâ pak".
12.	Pse numrin 100?	Sepse 100 ishin anëtarët e akademís deri sot.
13.	Po ju, qysh u-përgjegjët?	Unë e prisha zeron dhe i a shtova numrit 100; mandej shkrova edhe këto fjalë: "Do të vlejë 10 herë mâ shumë".

Pamje nga muri rrethues i Onhesmit të lashtë.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJLSA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 67
PART II
GRAMMAR NOTES

THE USAGE OF THE PARTICLE pa WITH THE PRESENT PARTICIPLE

In Lesson 53, Volume V, we learned the use of the particle pa as a preposition governing the objective case (kê). In Lesson 69, Volume VII, we used pa as a negative prefix for nouns and adjectives. It is also used in mathematics to mean "minus," and in telling time, e.g., "ten minutes to ten." Pa is also used idiomatically with some imperative verb forms, but this will be explained in another phase of the course.

In this lesson, we find pa used as a negative preceding the present participle. In English, it corresponds to the preposition "without" followed by the present participle.

Examples:

E mori pa thânë asnji fjalë.
(He took it without saying a word.)

E ama e çoi me fjetë pa hangër.
(His mother sent him to bed without eating.)

Lirija nuk fitohet pa derdhë gjak.
(Freedom is not won without shedding blood.)

THE DECLENSION OF THE ALBANIAN INDEFINITE NOUN FOLLOWED BY A POSSESSIVE PRONOUN

Examples:

	nji shoku im (masc.)	- nom. -		nji shoqja ime (fem.)
i,e,të	nji shoku tim	- gen. -	i,e,të	nji shoqje sime
	nji shoku tim	- dat. -		nji shoqje sime
	nji shokun tim	- acc. -		nji shoqen time
prej	nji shoku tim	- abl. -	prej	nji shoqje sime

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 87
PART III
READING TEXT

Në Hamadan, Persí, ishte nji akademí e përmendun. Neni i parë i rregullores së kësaj akademije ishte ky: "Akademikët duhet të mendojnë shumë, të shkruejnë pak dhe të kuvendojnë (bisedojnë), sa të jetë e mundun edhe mâ pak". E quejshin Akademija e Heshtjes, dhe çdo dijetár i vërtetë në Persí e kishte për nder të merrte pjesë në të.

Doktor Zebi, autor i nji libri fort të shkëlqyeshëm, mori vesh se n'akademí ishte lirue nji vend. U-nis menjiherë, shkoi në Hamadan dhe kur vojti ke dera e sallës ku ishin mbledhë akademikët, i u-lut shërbëtorit që t'i epte kryetarit nji pusullë, në të cilën kishte shkrue këto fjalë: "Doktor Zebi kërkon përvujtnisht vendin e liruem".

Shërbëtori bâni si u-porosit, por fatkeqësisht doktori dhe shkresa e tij kishin mrrîjtë me shumë vonesë, sepse vendi i çelun ishte zânë prej nji tjetri.

Akademikët u-pikëlluen tepër për këthough vonesë. Këta kishin pranue si anëtár, pak kundër dishirit të tyne, nji njeri që nuk kishte aq shumë merita, i cili me nji fjalim të lehtë dhe të nxehtë kishte fitue dashunín e atyne që nuk mendojshin shumë thellë; tashti ishin të detyruem që të mos pranojshin nji njeri me vleftë aq të madhe sa atê të Doktor Zebit.

Kryetari, që e kishte për detyrë t'i a epte doktorit këthough lajm të papëlqyeshëm, s'dinte si me i a fillue dhe prandej u-turbullue. Por mbasi mendoi pak urdhënoi që t'i bijshin nji gotë të madhe, të cilën e mbushi aq plot me ujë, sa po të

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

shtohesh nji pikë mâ tepër, uji do të derdhesh. Mandej urdhënoi që të thërritshin mbrendë doktorin, i cili hŷni me nji të sjellun të matun e të thjeshtë, që tregon kurdoherë meritimin e vërtetë.

Kryetari u-çue më kambë dhe pa thânë asnji fjalë i tregoi doktorit kupën e mbushun. Ky e kuptoi që donte me thânë se n'akademí nuk kishte mâ vend, por pa u-idhnue u-mundue me i dhânë me kuptue kryetarit se nji akademik mâ tepër nuk do të prishte punë. Pá përdhé nji gjeth drandofillje; u-ul dhe e mori e me kujdes të veçantë e vûni mbi sipërfaqen e ujit, në mënyrë që nuk u-derdh asnji pikë.

Për këtë përgjegje kaq të hollë, të gjithë duertrokitën; prishën rregulloren po at ditë dhe Doktor Zebi u-pranue me britma gëzimi. Mandej i vûnë përpara regjistrin e akademís, në të cilin çdo anëtár vênte nënshkrimin e tij dhe shkruente disa radhë falënderimi. Mbasi e nënshkroi, Doktor Zebi shenoi në buzë të faqes së regjistrit numrin 100, që ishte numri i anëtarëvet dhe përpara njishit shtoi nji zero dhe shkroi këto fjalë: "Nuk do të vlejë as mâ shumë as mâ pak".

Kryetari u-përgjegj shumë bukur: vûni zeron mbas numrit 100 dhe shkroi këto fjalë: "Do të vlejë 10 herë mâ shumë".

QUESTIONS - PYETJE

Ku ishte nji akademí fort e përmendun? Çfarë akademije ishte ajo që gjindesh në Hamadan? Cili ishte neni i parë i rregullores? Çka duhet të bâjshin anëtarët e akademís? Si e quejshin

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

këtë akademí? A e kishte për nder çdo dijetár të merrte pjesë në të? Çka e kishin për nder me bâ dijetarët? Kush ishte Doktor Zebi? Çka kishte shkrue ky? Çka mori vesh Doktor Zebi? Në cilën akademí ishte lirue nji vend? Kush u-nis e shkoi menjiherë në Hamadan? A vojti ke dera e sallës ku ishin mbledhë akademikët? Ke cila sallë vojti Doktor Zebi? Kujt i u-lut doktori që t'i epte kryetarit nji pusullë? Çka kishte shkrue n'at pusullë? Çka kërkonte Doktor Zebi me at pusullë? Në çfarë mënyre e kërkonte vendin e liruem? Çka bâni shërbëtori? A kishin mrrîjtë me kohë doktori dhe shkresa e tij? Prej kujt ishte zânë vendi i liruem? Cili vend ishte zânë prej nji tjetri? Kur mrrîjtën doktori dhe shkresa e tij, a qe i liruem vendi? Për çka u-pikëlluen akademikët? Kê kishin pranue akademikët si anëtár pak kundër dishirit të tyne? Çfarë njeriu ishte kandidati që u-pranue si anëtár i akademís? Çfarë fjalimi kishte mbajtë ai para se të pranohesh si anëtár? Dashunín e kujt kishte fitue kandidati me nji fjalim të lehtë e të nxehtë? Si mendojshin disa prej anëtarëvet? Cilët ishin të detyruem të mos pranojshin n'akademí nji njeri me vleftë aq të madhe sa të Doktor Zebit? Çka ishin të detyruem të bâjshin akademikët? Kush e kishte për detyrë t'i a epte këtë lajm të papëlqyeshëm Doktor Zebit? Çfarë lajmi duhet t'i epte kryetari i akademís Doktor Zebit? A dinte si me i a fillue? Kush u-turbullue? Mbasi u-mendue pak, çka urdhënoi t'i bijshin? Çka bâni me gotën e madhe që i prûnë? Çka mbushi plot me ujë në mënyrë që nji pikë uji mâ tepër po t'i shtohesh do

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

të derdhesh? Kê urdhënoi pastaj të thërritshin mbrendë? Si hŷni mbrendë Doktor Zebi? Kush u-çue më kambë dhe i tregoi doktorit kupën e mbushun? A tha ndonji fjalë kryetari kur i tregoi kupën? Kush e kuptoi se ç'donte me thânë kupa plot me ujë? Çka donte me thânë kupa plot me ujë? Ku nuk kishte mâ vend për nji anëtár tjetër? Kush u-mundue, pa u-zemrue, me i dhânë me kuptue kryetarit se nji akademik mâ tepër nuk do të prishte punë? Çka po mundohesh me i dhânë me kuptue kryetarit t'akademís Doktor Zebi? Çka pá përdhé Doktor Zebi? Ku e vûni gjethin e drandofilles? Me çfarë kujdesi e vûni gjethin e drandofilles mbi sipërfaqen e ujit? Cilët duertrokitën për këtë përgjegje kaq të hollë? Pse duertrokitën anëtarët e akademís? Kur e prishën rregulloren e akademís? A u-pranue Doktor Zebi me britma gëzimi? Kê pranuen akademikët me britma gëzimi? Çka i vûnë mandej përpara Doktor Zebit? Çka ishte zakon me bâ në regjistrin e akademís? Cilët vêjshin nënshkrimin e tyne n'at regjistër? Kush nënshkroi në regjistër? A ishte zakon, simbas rregullores, me shkrue pak fjalë falënderimi? Çka ishte zakon me bâ kur pranohesh n'akademí nji anëtár i rí? Si veproi Doktor Zebi për të falënderue anëtarët e akademís? Çka shkroi në buzë të faqes së regjistrit? Çka diftonte ai numër? Çka shtoi përpara njishit? Çka shkroi? Si u-përgjegj kryetari? Ku e vûni ky zeron dhe çka shkroi? Kush do të vlente 10 herë mâ shumë?

Si quhet Akademija Ushtarake e Shtetevet të Bashkueme? Në cilin qytet gjindet Akademija Navale? Kur shkoni për të fjetë në nji hotel, ku e shkrueni emnin tuej? A kishte vonesë treni mbrâmë?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 87
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian

1. He gave (held) a very good speech; all applauded.
2. Usually he talks without thinking.
3. Whenever you need me, let me know!
4. In Albanian, "he is a plain soldier" means that he doesn't have any rank.
5. How many names of flowers besides the rose do you know in Albanian?
6. Put your signature on this memorandum, please, and then give it to me.
7. He was declared innocent and released right away.
8. Don't do it; it's against the regulations.
9. We can't start without him (being here).
10. I went (me vojtë) to the hospital to see a friend of mine who is sick. (See GRAMMAR NOTES #2 of this lesson in order to translate the underlined English part of this sentence.)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

akademí, -ja akademí, -t	(f.)	academy
akademik, -u akademikë, -t	(m.)	academician (a member of an academy of arts, literature, etc.)
autor, -i autorë, -t	(m.)	author
britëm, britma britma, -t	(f.)	shout, shouting; call; cry
i, e, të çelun të çeluna	(adj. m.&f.)	vacant; open, opened
dijetár, -i dijetare, -t	(m.)	scholar, a learned person
drandofille, drandofillja drandofille, -t	(m.)	rose
me duertrokitë (unë duertrokis)	(v.)	to applaud
falënderim, -i falënderime, -t	(m.)	thanks
fjalim, -i fjalime, -t	(m.)	speech
gjeth, -i gjethë, -t	(m.)	leaf
me u-idhnue (unë idhnohem)	(v.)	to get angry; to get excited
i, e, të kënaqun të kënaquna	(adj. m.&f.)	satisfied; happy
kryevepër, kryevepra kryevepra, -t	(f.)	masterpiece
kupë, -a kupa, -t	(f.)	cup, glass; goblet
kuptimplot, -e	(adj. m.&f.)	meaningful

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

kurdoherë	(adv.)	always; whenever; at any time
me kuvendue (unë kuvendoj)	(v.)	to chat, talk, converse, discuss
i, të liruem e, të lirueme	(adj. m.&f.)	vacated, freed
i, e, të matun të matuna	(adj. m.&f.)	cautious, prudent; measured
i, e, të mbledhun të mbledhuna	(adj. m.&f.)	gathered, assembled; collected
meritë, -a merita, -t	(f.)	merit
meritim, -i meritime, -t	(m.)	deserving; worthiness
nen, -i nene, -t	(m.)	article (of law)
nënshkrim, -i nënshkrime, -t	(m.)	signature
i, të papëlqyeshëm e, të papëlqyeshme	(adj. m.&f.)	unpleasant
personalisht	(adv.)	personally
i, e, të përmendun të përmenduna	(adj. m.&f.)	renowned, well-known; mentioned
përvujtnisht	(adv.)	humbly
pikë, -a pika, -t	(f.)	drop; period (grammar); dot; point; apoplexy (stroke), heart attack
me u-pikëllue (unë pikëllohem)	(v.)	to be grieved, to be very sad.
i, të pikëlluem e, të pikëllueme	(adj. m.&f.)	grieved, bereaved
me u-porositë (unë porositem)	(v.)	to be instructed; to be ordered (things)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me u-pranue (umë pranohem)	(v.)	to be accepted, admitted
provë, -a prova, -t	(f.)	proof; rehearsal
regjistër, regjistri regjistra, -t	(m.)	register
të sjellun, -it	(neuter)	behavior; turn; bringing
shkresë, -a shkresa, -t	(f.)	official letter
tashti	(adv.)	now
me u-turbullue (unë turbullohem)	(v.)	to be confused; to be stirred up; to get muddy
thellë	(adv.)	deep, deeply, profound, profoundly
i, e, t'urtë t'urta	(adj. m. f.)	wise; sensible; nice; prudent; peaceful
me vjeftë (unë vlej)	(v.)	to be worth; to cost
vleftë, -a vlefta, -t	(f.)	value, cost
me vojtë (unë vete)	(v.)	to go
zotësí, -ja	(f.)	ability, capability

Shënime:

me dhânë me kuptue (unë ap me kuptue)	(v.)	to imply
me mbajtë fjalim (unë mbaj fjalim)	(v.)	to give a speech
E kishte për nder.		It was an honor for him.
Nuk do të prishte punë.		It wouldn't make any difference.
Ç'të ré kemi?		What's new?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 88
PART I
DIALOGUE

Lëkura e Ariut

1.	Nesër do të dal për gjah për arij, a do të vîni edhe ju?	Më vjen keq, por mue nuk më pëlqen gjuetija e kafshëvet t'egra; preferoj gjuetîn e shpendëvet.
2.	Çfarë shpendësh gjueni?	Varet nga stina dhe nga zona ku shkoj me gjuejtë; zakonisht shepka ndër pyje e rosa t'egra ndër këneta.
3.	Çfarë pushke përdoroni?	Çifte me shasme. Po ju, ku shkoni me gjuejtë arij?
4.	Në pýll, por nganjiherë zbresin edhe afër kënetavet ase lumejvet për të pí ujë.	Çfarë lloj arme përdoroni?
5.	Kam mauzer dhe përdoroj fishekë me plumba.	A âsht e rrezikshme gjuetija e arijvet?
6.	Sigurisht! Ariu e ka zakon me sulmue, prandej duhet t'a vrasish me të shtimen e parë ase të dytën.	Ku i kanë arijt strofujt e tyne?
7.	Varet nga raca: disa ndër shpella e disa ndër pemë, ku bâjnë edhe këlyshë.	Ndër pemë? Këta janë arij të nji race të vogël dhe nuk janë të rrezikshëm.
8.	Po, âsht e vërtetë.	Çfarë ngjyre i kanë qimet arijt që gjueni ju?
9.	Kanë qime të murme.	Po arij të bardhë, a nuk gjueni ndonjiherë?
10.	Jo, sepse arijt e bardhë jetojnë ndër zonat polare; ata duen klimë të ftoftë.	Ndër vende tona dimni âsht mjaft i ftoftë; pse të mos jetojnë edhe këtu?
11.	Sepse vera âsht e ngroftë dhe arijt e bardhë do të ngordhshin me sigurí.	E kuptoj! Tash më falni; ju uroj fat të mirë për nesër e kini kujdes të mos ju kafshojë befas ndonji arí.
12.	Ju falem nderit.	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 68
PART II
GRAMMAR NOTES

THE OPTATIVE MODE

In Lesson 53, Volume VI, we talked indirectly about the optative mode while learning to form the conditional. But the optative mode itself has not really been explained in any lesson so far.

The optative mode is mostly used to congratulate people or to wish them well. On the other hand, it is also used to curse or damn people or to call them names. This mode does not exist in the English language.

The optative has two tenses: present and present perfect. The present tense is formed by adding the following endings to the stem of the verb. This rule covers the majority of the verbs in Albanian.

Examples:

Verb stems ending with a vowel:	Verb stems ending with a consonant:
(to go)	(to open)
shko-fsha	hap-sha
shko-fsh	hap-sh
shko-ftë	hap-të
shko-fshim	hap-shim
shko-fshi	hap-shi
shko-fshin	hap-shin

The present perfect is formed with the optative of either "to have" or "to be" plus the participle of the verb you wish to use.

Examples:

(to have + wash)		(to be + wash)	
paça	lá	qofsha	lá
paç	lá	qofsh	lá
pastë	lá	qoftë	lá
paçim	lá	qofshim	lá
paçi	lá	qofshi	lá
paçin	lá	qofshin	lá

The present optative for a few verbs is formed by adding the endings sha, sh, të, shim, shi, shin to the participle.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Example:

(to receive, etc.)
marr-sha
marr-sh
marr-të
marr-shim
marr-shi
marr-shin

A REVIEW OF THE FORMATION OF CONDITIONAL SENTENCES

In Lesson 58, you learned two forms of conditional sentences: one with the conjunction <u>në</u> followed by a verb in the optative; and another with the conjunction <u>po</u> plus a verb in the simple past.

There are at least three more conjunctions that can be used to form the conditional: <u>në goftë se</u>, <u>po të</u>, <u>po qe se</u>. All five of the conjunctions used in conditional sentences mean "if" in English.

Examples:

1. <u>Në goftë se</u> shkoj do t'a marr me vete. (The verb in present indicative.)

2. <u>Po qe se</u> shkoj do t'a marr me vete. (The same as the above.)

3. <u>Po të shkoj</u> do t'a marr me vete. (The verb in subjunctive.)

4. <u>Po shkova</u> do t'a marr me vete. (The verb in the simple past.)

5. <u>Në shkofsha</u> do t'a marr me vete. (The verb in the optative mode.)

The meaning of each of these examples is the same: "If I go, I will take him/her/it with me."

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 88
PART III
READING TEXT

Dy gjuetarë kishin ndigjue se, afër disa kënetave, rranzë nji pylli, sillesh nji arî. Porositën fishekë të posaçëm me mâ shumë barut e me plumba të mëdhaj, dhe nji ditë prej ditësh u-nisën për t'a vrá harushën.

Rrugës, njâni prej tyne tha: "Posa t'a shof harushën do t'a qëlloj, do t'a vras dhe me lëkurën e saj do të bâj nji gunë të trashë". Tjetri i u-përgjegj: "Po e vrava unë, do t'a shes lëkurën e ariut dhe me të hollat që do të marr do të shkoj me u-dëfrye".

Kështu, tue bisedue, mbasi kaluen disa kaçuba, morën nji kthesë ku filluen të duken gjurmët e harushës. Ulën mauzeret që kishin krah-e-qafë, hoqën sigurecat dhe filluen me përgjue, në se po ndihesh harusha tue ecë. Mbas pak minutash, panë tue dalë nga nji hendek, harushën që dojshin t'a vritshin. Nga frika filluen të dridhen. Ariu, mbasi u-suell pak, mori drejtim kah ishin ata.

Atëherë, ai që donte me e shitë lëkurën, hodhi pushkën përdhé dhe me vrap u-ngjit në nji pemë. Tjetri, tue mos pasë ku me hypë as ku me u-fshehë, u-kujtue se ariu nuk i nget njerzit e vdekun, prandej u-shtrî për tokë dhe s'po merrte frymë. Ariu i u-afrue, i u-suell rrotull dhe mbasi nuhati pak mbi fytyrën e tij, vijoi udhën.

Mbasi u largue ariu, të dyve u doli frika; ai që ishte ngjitë në pemë zbriti poshtë dhe ai që ishte shtrî përdhé u-çue më kambë. Gjuetari që qe nalt në pemë e pyeti shokun

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

e tij: "Ç'të tha ariu në vesh?" - "Më tha **shumë** gjâna" i u-përgjegj tjetri "por nuk i mbáj në mend të gjitha. Sido që të jetë, këto dy gjâna i mbaj në mend me sigurí. Në veshin e djathtë më tha se nuk duhet me e shitë lëkurën e ariut para se me e vrá; në veshin e majtë m'u-ankue tue thânë se ai që e lê shokun e tij në baltë âsht njeri i lig".

QUESTIONS - PYETJE

Kush kishte ndigjue se afër disa kënetave, rranzë nji pylli, sillesh nji arí? Çka kishin ndigjue dy gjuetarë? Ku sillesh ariu për të cilin kishin ndigjue gjuetarët? Cilët porositën fishekë të posaçëm me shumë barut e me plumba të mëdhaj? Çfarë fishekësh porositën? Cilët u-nisën nji ditë prej ditësh për t'a vrá harushën? Çka bânë dy gjuetarët nji ditë prej ditësh? Kur u-nisën dy gjuetarët? Cili prej tyne tha: "Posa t'a shof harushën do t'a qëlloj, do t'a vras dhe me lëkurën e saj do të bâj nji gunë të trashë"? Çka tha njâni prej tyne? Çka do t'i bânte ariut njâni prej tyne, posa t'a shifte? Kur do t'a qëllonte harushën? Çka do të bântë me lëkurën e saj? Kush i u-përgjegj: "Po e vrava unë, do t'a shes lëkurën dhe me të hollat që do të marr do të shkoj me bâ qejf"? Çka do të bânte tjetri me lëkurën e harushës? Çka do të bânte me të hollat që do të merrte? Cilët mbasi kaluen disa kaçuba, morën nji kthesë ku filluen të duken gjurmët e harushës? Çka filloi të duket mbasi dy gjuetarët morën nji kthesë? Çka i bânë mauzeret që i kishin krah-e-qafë? Ku i kishin mauzeret

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

kur filluen të duken gjurmët e ariut? Mbasi u a hoqën sigurecat çka filluen me bâ? Çka po ndihesh tue ecë kur filluen me përgjue? Pse filluen dy gjuetarët me përgjue? Mbas pak minutash çka panë tue dalë nga nji hendek? Prej nga e panë tue dalë harushën që dojshin t'a vritshin? Çka filluen me bâ nga frika? Pse filluen të dridhen? Në drejtim të kujt shkoi ariu, mbasi u-suell pak? Çka bâni ariu? Atëherë, çka bâni ai që donte me e shitë lëkurën? Çka hodhi përdhé e ku u-ngjit me vrap? Qysh u-ngjit në nji pemë ai që donte me e shitë lëkurën e ariut? Kush u-kujtue se ariu nuk i nget njerzit e vdekun? Çka i rá në mend gjuetarit tjetër? Prandej, tue mos pasë se ku me u-fshehë, ku u-shtrî tue ndejtë pa marrë frymë? Çka bâni gjuetari i dytë, mbasi i rá në mend se ariu nuk i nget njerzit e vdekun? Pse u-shtrî tjetri përdhé? Kush i u-afrue atij që u-shtrî përdhé? Çka bâni ariu mbasi i u-suell rrotull dhe mbasi nuhati mbi fytyrën e tij? Çka bâni ariu mbasi i u-afrue? Cilëve u doli frika mbasi u-largue ariu? Kur u doli frika dy gjuetarëve? Cili zbriti poshtë e cili u-çue më kambë? Çka bâni ai që ishte ngjitë në pemë dhe çka bâni ai që ishte shtrî përdhé? Kush e pyeti shokun e tij: "Çka të tha ariu në vesh"? Ç'e pyeti shokun e tij ai që qe nalt në pemë? Sa gjâna i kishte thânë ariu atij që qe shtrî përdhé? Kujt i kishte thânë ariu shumë gjâna? A i mbante në mend të gjitha? Kush nuk i mbante në mend të gjitha? Sa gjâna mbante në mend me sigurí? Kujt i kishte thânë ariu në veshin e djathtë se nuk duhet me e shitë lëkurën e ariut para se me

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

e vrá? Çka i kishte thânë ariu në veshin e djathtë njânit gjuetár? Në cilin vesh i kishte thânë se ai njeri që e lê shokun e tij në baltë âsht njeri i lig? Çka i kishte thânë ariu në veshin e majtë? Çfarë njeriu âsht ai që e lê shokun e tij në baltë?

Ku gjinden kënetat përgjithësisht, ndër male a ndër fusha? A âsht i pijshëm uji i kënetavet? A âsht mauzeri nji lloj pushke gjermane? A mund të shtini me pushkë po mos t'i a keni hjekë sigurecën? A kanë rrugët zakonisht, hendeqe anash? Çka kanë rrugët zakonisht, anash? A ka shumë baltë ndër fusha kur bje shí? A âsht ariu nji kafshë e egër? A bâjnë të gjitha kafshët këlyshë? Njerzit vdesin, po për kafshët si thomi? A ngordhin edhe shpendët? Thoni emnat e dy poleve? Me se janë të mbuluem shpendët? Po kafshët, me çka janë të mbulueme? Kur udhëtoni, a ju pëlqen me u-ndalë rrugës?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 88
PART IV
HOMEWORK

A. Translate the following sentences into Albanian:

1. There are a lot of bears on the high mountains of Albania.

2. I don't know for sure, but I think he had a cloak on.

3. He breathed two or three times and then died.

4. An honest man never leaves his friend in the lurch.

5. I don't know why she was so angry.

6. He is a very wicked man.

7. We all lay on the ground.

B. Use three of the five "ifs" mentioned in the Grammar Notes of this lesson to translate into Albanian the following conditional sentences:

8. If I know it, I'll tell you.

9. If she knows it, she will tell me.

10. If they know it, they will tell us.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PESTË
FJALORI

LESSON 88
PART V
VOCABULARY

anash	(adv.)	on the sides
me u-ankue (unë ankohem)	(v.)	to complain
ari, -u arij, -t	(m.)	bear
barut, -i	(m.)	gunpowder
befas	(adv.)	suddenly, unexpectedly
gjurmë, -a gjurmë, -t	(f.)	trace, track; footprint
harushë, -a harusha, -t	(f.)	bear
hendek, -u hendeqe, -t	(m.)	ditch
kaçubë, -a kaçuba, -t	(f.)	bush, shrub
me kafshue (unë kafshoj)	(v.)	to bite
këlysh, -i këlyshë, -t	(m.)	the young of a carnivorous animal
kënetë, -a këneta, -t	(f.)	swamp
mauzer, -i mauzere, -t	(m.)	rifle
i, të murmë e, të murme	(adj. m.&f.)	dark gray
me ngordhë (unë ngordh)	(v.)	to die (for animals)
me nuhatë (unë nuhas)	(v.)	to sniff
me përdorue (unë përdoroj)	(v.)	to use

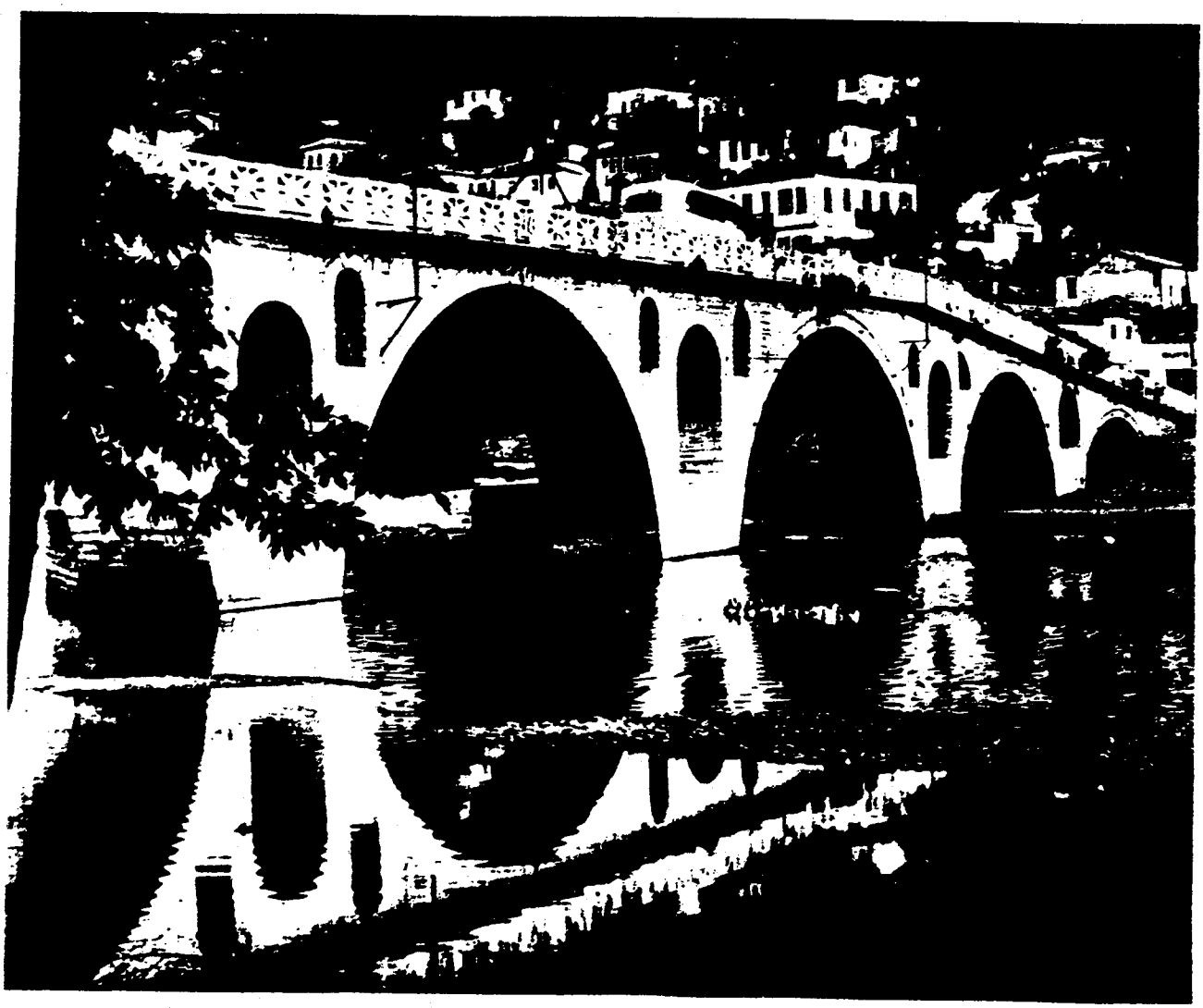
More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

plumb, -i plumba, -t	(m.)	bullet; lead
pol, -i pole, -t	(m.)	pole
polár, -e	(adj. m.&f.)	polar
me preferue (unë preferoj)	(v.)	to prefer
me qëllue (unë qëlloj)	(v.)	to shoot; to hit, strike; to happen
qime, qimja qime, -t	(f.)	hair, whisker; fur
racë, -a raca, -t	(f.)	race; breed
rranzë	(adv.)	at the base (of a wall); at the foot (of a hill, mountain)
rrotull	(adv.& prep.)	around
sigurecë, -a sigureca, -t	(f.)	safety catch; fuse
me u-sjellë (unë sillem)	(v.)	to turn oneself; to behave; to wander; to be turned, revolved, rotated
me sulmue (unë sulmoj)	(v.)	to attack
shasme, shasmja shasme, -t	(f.)	pellet
shepkë, -a shepka, -t	(f.)	woodcock
udhë, -a udhë, -t	(f.)	way, street, road, highway
me vrap	(adv.)	in a hurry

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Shënime:

U doli frika.		They were not scared anymore.
krah-e-qafë		slung over the shoulder
me lânë në baltë (unë lâ në baltë)	(v.)	to leave in the lurch; to leave someone holding the bag

Berat.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 89
PART I
DIALOGUE

Pjerini

1. Si e ke emnin, çun i vogël?	Pjerin.
2. Ku âsht shtëpija jote?	Ajo âsht shtëpija ime; në shtëpín time ka nji kopsht të madh me gjithfarë pemësh e bimësh.
3. Po e shof. Paska pjeshka, fiq, hardí, bár e lule!	Shelqet që janë në kopshtin tim janë plot me çerdhe e ndër to ka edhe zogj të vogjël që cërcërisin gjithë ditën.
4. Ashtu? Shtëpija jote qenka nji parajsë e vërtetë! A të do fort nâna?	Unë nuk kam nânë; nâna më ka vdekë kur kam qenë shumë i vogël.
5. Me kë jeton ti Pjerin?	Me gjyshin dhe gjyshen. Unë i due shumë ata.
6. E besoj. A ke ndonji vllá a motër?	Po, kam dy vllazën, por prej babe. Ai âsht i martuem dhe nuk banon me mue.
7. Kush t'a ka falë at biçikletë?	Baba. Vjen shpesh me më pá dhe sa herë që vjen më bje nga nji peshqesh.
8. Ti qenke, me të vërtetë, nji fëmijë i lumtun!	Po, por do të dojshem të kishem edhe unë nânë si të gjithë fëmijët tjerë.
9. Mos u-trishto! Askush në botë nuk i ka të gjitha. A shkon përditë në shkollë?	Po, jam në klasën V dhe jam i pari i klasës. Si e shef, jam edhe shumë modest!
10. Çka ke qejf me studjue kur të rritesh?	Nuk e dij ende; unë dishroj të bâhem pilot, por gjyshi thotë se âsht mâ mirë me studjue për mjek.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 89
PART II
GRAMMAR NOTES

THE INDICATIVE IMPERFECT TENSE: FOR TELLING STORIES

In Lessons 32 (Volume III) and 44 (Volume IV), we explained most functions of the imperfect tense in Albanian: among them the habitual or repeated action in the past without indication of its beginning or ending. If you put a date or time of occurrence on an action, then you cannot use the imperfect. You must use the past tense.

Another important use of the imperfect not covered previously is in story-telling. The imperfect tense is used often to start a story, describe an incident or event (true or fictitious), as well as in narrative descriptions.

If you don't know the imperfect in Albanian, you won't be able to tell stories, describe events, or tell about something that happened to you repeatedly in the past. This last use corresponds to the English phrase "I used to."

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 89
PART III
READING TEXT

Kur leu Pjerini, e âma i vdiq.

Mbas nji vjeti i ati u-martue prap, e Pjerinin e mori gjyshi në shtëpí të vet.

Shtëpija ishte e madhe e kishte edhe nji kopsht të madh krejt veshë në blerim me gjithfarë bimësh e landësh.

Në këthough kopsht kishte pjeshka, fiq, hardhí e shumë pemë tjera të frytshme; nën disa shelqe shushuritte uji i nji kroi të freskët e mbi të gjitha këto pemë gjindeshin shumë çerdhe me zogj të vogjël që cërcëritshin qetas e âmbël, dhe an'e kand shifeshin tue fluturue, nëpër bár e lule më lule, flutura që i kishin krahët me mija ngjyrash.

Ai kopsht i madh me at blerim aq të kândshëm ishte përnjimend nji parrîz për Pjerinin; dhe ky ishte shumë i kë-naqun. Por kush do t'a ushqente? Nji dhí u-bâ si nânë për tê; e për vllá gjiu pati nji edh të bukur.

Edhi kishte nisë me u-rritë e hidhesh e bridhte nëpër bár të njomë. Edhe çuni i vogël deshi t'ecte; dhe bâni të parin hap, e mbas të parit deshi të bânte edhe nji tjetër, dhe prap nji tjetër. Gjyshi i rrinte gjithnji afër. "Ruhu se rrëzohe", i thonte, dhe i vînte rreth e i flitte e qeshte me tê.

Ndërkaq i ati i Pjerinit jetonte me gruen tjetër, dhe i kishte falë Zoti nji fëmijë. Pjerini nuk dinte gjâ për të vllán; kishte gjyshin e vet e ishte i lumtun.

Nji mbrâmje qjyshi vdiq.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Shpesh, plaku i shkretë, tue e ndie veten të lodhun, i kishte thânë: "Pjerin, shpejt do të vdes. Të shkretin gjysh që të do kaq fort, s'ke për t'a pasë mâ".

Por çuni i vogël nuk kuptonte e qeshte; e kur e pá gjyshin të vdekun, kujtoi se ishte tue fjetë, dhe kur e çuen ndër vorre, shikonte me sŷ të habitun arkivolin ku e kishin ndrŷ, e nuk kuptonte, nuk dinte gjâ...

Shpejt mbas vdekjes së gjyshit, pá tue hŷ në shtëpí nji burrë të panjoftun; ishte i ati; e mandej nji grue me nji foshnje ngrykë. Ai fëmijë ishte i vllai. Pjerini gjeti nji ndryshim të madh tue pá nji nânë me nji zemër plot dashuní për foshnje të vet, por me nji zemër guri për fëmijën e nji tjetre.

Njerka nuk e donte aspak; nuk mund t'a shifte.

Të shkretin Pjerin, që e kishin dashë e përkëdhelë aq fort, tashti e kishin lânë në nji anë; i bërtitshin gjithnji, e rrihshin pa prâ. Kishte qenë nji engjull për gjyshin e vet, kurse për njerkën ishte nji dreq.

E sa herë qau vetëm në nji skaj pa e ndigjue kurrkush!

Askush nuk kujdesesh mâ për të, as i ati. Hante në nji skaj krejt vetëm. Në mbrâmje e merrte gjumi me sŷ mbushë me lot; në mëngjes i çelte të kuqun prej vajit.

Nji mbrâmje Pjerini u-zhduk. Ku kishte vojtë?

Ishte dimën; jashtë binte borë pa prâ e i kishte mbulue të gjitha rrugët e të gjitha fushat. E kërkuen për nji copë herë, dhe e gjetën vetëm në mëngjes.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Pjerini kishte vojtë ndër vorre. Ishte shtrî përpara derës e ishte ngrî prej të ftohtit, mbasi e kishte gjetë mbyllë derën e vorrezavet.

E kishte marrë gjumi pak hapa larg gjyshit të vet dhe mâ në fund kishte vdekë në mes të borës.

QUESTIONS - PYETJE

Kush vdiq kur leu Pjerini? Kush leu, kur vdiq nâna e Pjerinit? Çka bâni i ati mbas nji vjeti? Kush u-martue prap mbas nji vjeti? Kê mori gjyshi në shtëpí të vet? Kush e mori Pjerinin në shtëpí të vet? Çka bâni gjyshi? Shtëpija e kujt ishte e madhe e kishte edhe nji kopsht të madh krejt veshë në blerim? Qysh ishte shtëpija e gjyshit? Kopshti i shtëpís së kujt kishte gjithfarë bimësh e landësh? Çka kishte kopshti i gjyshit të Pjerinit? Në cilin kopsht kishte pjeshka, fiq, hardhí e shumë pemë tjera të frytshme? Çka kishte në këtë kopsht? Ku shushuritte uji i nji kroi të freskët? Çka shushuritte nën disa shelqe? Ku gjindeshin shumë çerdhe me zogj të vogjël? Çka gjindesh mbi të gjitha këto pemë? Cilët cërcëritshin qetas e âmbël? Ku shifeshin flutura tue fluturue nëpër bár e lule më lule? Çka shifesh an'e kand tue fluturue nëpër bár e lule më lule? Qysh i kishin fluturat krahët? Çka kishin me mija ngjyrash fluturat që fluturojshin nëpër bár e lule më lule? Çka ishte për Pjerinin ai kopsht i madh me at blerim aq të kândshëm? Për kê ishte nji parajsë ai kopsht i madh me at blerim aq të kândshëm? Kush ishte shumë i

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

kënaqun? Si çka u-bâ nji dhí për të? Kush u-bâ si nânë për të? Kë pati për vllá gjiu? Çfarë edhi pati për vllá gjiu? Ku hidhesh e bridhte edhi që kishte fillue me u-rritë? Çka bânte edhi nëpër bár të njomë? Çka deshi të bânte edhe çuni i vogël? Kush deshi t'ecte? Kush bâni të parin hap, e mbas të parit deshi të bânte edhe nji tjetër, dhe prap nji tjetër? Çka bâni çuni i vogël? Kujt i rrinte gjyshi gjithnji afër? Kush i vînte rreth e i flitte e qeshte me të? Çka bânte gjyshi? Ndërkaq kush jetonte me gruen tjetër? Me kë jetonte ndërkaq i ati i Pjerinit? Çka i kishte falë Zoti? Sa fëmijë i kishte falë Zoti? Kush nuk dinte gjâ për të vllán? Për kë nuk dinte gjâ Pjerini? Kë kishte Pjerini e ishte i lumtun? Kush vdiq nji mbrâmje? Çka ngjau nji mbrâmje? Kur i kishte thânë, plaku i shkretë: "Pjerin, shpejt do të vdes. Të shkretin gjysh që të do kaq fort, s'ke për t'a pasë mâ"? Çka i kishte thânë shpesh plaku i shkretë, tue e ndie veten të lodhun? Kush nuk kuptonte e qeshte? Çka bânte çuni i vogël? Çka kujtoi kur e pá gjyshin të vdekun? Kush kujtoi se ishte tue fjetë kur e pá gjyshin të vdekun? Çka kujtoi çuni i vogël? Çka shikonte Pjerini me sŷ të habitun? Si e shikonte Pjerini arkivolin ku e kishin ndrŷ plakun? Kush nuk kuptonte e nuk dinte gjâ? Kë pá tue hŷ në shtëpí, shpejt mbas vdekjes së gjyshit? Ku pá tue hŷ nji burrë të panjoftun, shpejt mbas vdekjes së gjyshit? Kush ishte ai burrë? Kush pá mandej nji grue me nji foshnje ngrykë? Kë pá mandej Pjerini? Kush ishte ai fëmijë? Cili fëmijë ishte i vllai? Kush gjeti nji ndryshim të madh

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

tue pá nji nânë me nji zemër plot dashuní për foshnje të vet, por me nji zemër guri për fëmijën e nji tjetre? Kush nuk e donte aspak Pjerinin? Kê nuk donte njerka aspak? Cila nuk mund t'a shifte? Ku e kishin lânë tash të shkretin Pjerin që e kishin dashë e përkëdhelë aq fort? Kê kishin lânë në nji anë? Kujt i bërtitshin gjithnji? Kê rrihshin pa prâ? Kush kishte qenë nji engjull për gjyshin e vet? Çka kishte qenë Pjerini për gjyshin e vet? Çka ishte Pjerini për njerkën? Kush ishte nji dreq për njerkën? Kush qau sa herë vetëm në nji skaj pa e ndigjue kurrkush? Çka bâni sa herë vetëm në nji skaj pa e ndigjue kurrkush? Kush nuk kujdesesh mâ për tê? Çka nuk bânte as i ati? Çka bânte në nji skaj krejt vetëm? Ku hante krejt vetëm? Kê merrte gjumi në mbrâmje me sŷ mbushë me lot? Qysh e merrte gjumi në mbrâmje? Kur i çelte sŷt të kuqun prej vajit? Qysh i kishte në mëngjes sŷt? Çka bâni Pjerini nji mbrâmje? Kur u-zhduk Pjerini? Çka binte jashtë pa prâ e i kishte mbulue të gjitha rrugët e të gjitha fushat? Qysh binte borë përjashta? Kê kërkuen për nji copë herë? Për sa kohë e kërkuen? Kur e gjetën? Kê gjetën vetëm në mëngjes? Ku kishte vojtë Pjerini? Kush kishte vojtë ndër vorreza? Çka kishte bâ përpara derës e ishte ngrî prej të ftohtit? Mbasi kishte gjetë mbyllë cilën portë ishte shtrî dhe ishte ngrî prej të ftohtit? Kê kishte marrë gjumi pak hapa larg gjyshit të vet? Ku e kishte marrë gjumi Pjerinin? Dhe, çka i kishte ngjá mâ në fund? Kush kishte vdekë në mes të borës?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 89
PART IV
HOMEWORK

Translate the following sentences into Albanian:

1. I'm afraid that he'll forget because he is absentminded.
2. He lives (together) with his grandparents (grandfather and grandmother) and his stepmother.
3. Slow down, please; the road is full of rocks.
4. He got married yesterday.
5. We were tired and thirsty; but fortunately we found a spring from which we drank a lot of cold water.
6. When she was a child, she used to eat a lot of sweets.
7. When I was much younger, I didn't shave (didn't use to shave) every day.
8. Do you know how to ride a bicycle? (Use the verb "to drive.")
9. I fell from the tree and broke my hand.
10. Did you lock the door?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

âmbël	(adv.)	sweetly
an'e kand	(adv.)	throughout
arkivol, -i arkivola, -t	(m.)	coffin, casket
biçikletë, -a biçikleta, -t	(f.)	bicycle
blerim, -i	(m.)	greenness
me cërcëritë (cërcërit)	(v.)	to chirp
dreq, -i dreqën, dreqnit	(m.)	devil
edh, -i edha, -t	(m.)	kid (the young of the goat)
engjull, -i engjuj, -t	(m.)	angel
flutur, -a flutura, -t	(f.)	butterfly
i, të frytshëm e, të frytshme	(adj. m.&f.)	fruit-bearing; fruitful; fertile
të ftohët, të ftohtit	(neuter)	cold (weather)
gjysh, -i gjysha, -t	(m.)	grandfather
i, e, të habitun të habituna	(adj. m.&f.)	distracted; absent-minded
hardhí, -ja hardhí, -t	(f.)	grapevine
krue, kroi kroje, -t	(m.)	spring (source of water)
i, e, të kuqun të kuquna	(adj. m.&f.)	reddened; roast, roasted
lot, -i lot, -ët	(m.)	tear

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

i, e, të lumtun të lumtuna	(adj. m.&f.)	happy
me ndrŷ (unë ndrŷj)	(v.)	to lock
ndryshim, -i ndryshime, -t	(m.)	difference; change
me u-ngrî (unë ngrîhem)	(v.)	to be frozen; to get stiff
njerkë, -a njerka, -t	(f.)	stepmother
parajsë, -a	(f.)	paradise
parrîz, -i	(m.)	paradise
me përkëdhelë (unë përkëdhel)	(v.)	to caress, fondle; to pamper, spoil
përnjimend	(adv.)	really, indeed
pilot, -i pilotë, -t	(m.)	pilot
prap	(adv.)	again
qetas	(adv.)	quietly, peaceably
me u-rrëzue (unë rrëzohem)	(v.)	to fall down; to crash (for an airplane); to be toppled
skaj, -i skaje, -t	(m.)	corner; tip; term
shelk, -u shelqe, -t	(m.)	willow tree
me shushuritë (shushurit)	(v.)	to murmur, gurgle (for water only)
me u-trishtue (unë trishtohem)	(v.)	to be sad
me ushqye (unë ushqej)	(v.)	to feed, nourish; to harbor
vorreza, -t	(f.)	cemetery, graveyard

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Shënime:

nji copë herë	little while
I kishte falë Zoti nji fëmijë.	God had presented him with a child.
E kishin lânë në nji anë.	They had neglected him.
i vînte rreth	looked after him
vllá gjiu	breast brother

RAPSODI POPULLOR

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E PARË
DIALOGU

LESSON 90
PART I
DIALOGUE

Vera

1.	Mirë mëngjes! Ç'të ka ngjá sot që je çue kaq heret?	Mirë mëngjes! Po tý ç'të ka ngjá që je zgjue kaq heret?
2.	Je gabim; në verë unë zgjohem përherë pa lé dielli dhe vêhem me punue në kopsht.	Ashtu? Sa herë e kam pyetë veten se si âsht e mundun që ti e ke kopshtin gjithmonë të pastër e në rregull. Punueke në mëngjes!
3.	Rregulloj dhe ujis këto pak lule që kanë mbetë, si edhe barin e pemët.	Ke të drejtë. Ditën s'âsht e mundun me punue në kopsht, sepse dielli të përcëllon.
4.	Asht e pamundun me ndejtë në diell. Përveç të tjerave, unë djersem jashtëzakonisht shumë.	Unë nuk djersem shumë, por e ndiej veten të plogët në verë e nuk kam aspak dëshirë për punë.
5.	Pak a shumë kjo gjâ u ngján të gjithëve. Sidoqoftë na duhet të jemi të lumtun sepse jemi afër detit.	Asht e vërtetë! Vendet që janë mâ larg nga deti kanë vapë të padurueshme; atje nuk frýn erë pothuejse kurrë.
6.	Ku do të shkojsh për pushime sivjet?	Në mal. Fëmijvet nuk u bânë mirë vjet banjat e detit; prandej vendosa t'i dërgoj në bjeshkë.
7.	Kur ke vendosë të shkojsh?	Sot, prandej jam zgjue pak mâ heret. Do të nis me tren gruen dhe fëmijët.
8.	Po ti?	Unë do të shkoj mbas nji mueji për nja 10 ditë.
9.	Pse kaq pak?	Sepse vjet e shpenzova të gjithë lejen që kishem mbledhë; sivjet s'kam mâ shumë se 10 ditë.
10.	A âsht e kënaqun grueja që po shkon në bjeshkë?	Jo fort! Asaj nuk i pëlqen jeta monotone e bjeshkëvet, por po shkon për hatër të shëndetit të fëmijëvet.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

11. Të fala zojës dhe të gjithëve u qoftë udha e mbarë!

Të falem nderit. Tash që do të jes vetëm do të vîj në mbrâmje me të bezdisë mâ shpesh.

12. Mirë se të vîjsh! Do të më bâhet qejfi me ndejtë së bashku pak mâ shpesh.

Të mirë u-pafshim!

«THE ALBANIAN JEANNE D'ARC»

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E DYTË
SHËNIME GRAMATIKORE

LESSON 90
PART II
GRAMMAR NOTES

ALBANIAN IDIOMS

A brief definition: the idiom is a word or an expression that cannot be translated verbatim into another language because it would be meaningless as a whole. In order to learn an idiom, one has to memorize the expression and its meaning.

The more idioms a language has, the more effort is involved in learning that language. It is also a reason why a language may be considered a "difficult" one to master.

Naturally Albanian has idioms, but it has fewer than many other languages. So we dare say that this is one reason why Albanian is not considered difficult to learn.

Today's lesson has a few idioms, such as me (më, të, i etj.) bâ mirë, keq (gjella, pija etj.), me i u-shtrue punës, i a thërret kângës, me u-vû me punue, etc. If you translate these expressions word-for-word into English, they mean nothing. You have to memorize the idiom and its meaning.

In previous lessons, we have given you some idioms, but only a few because there are not very many.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E TRETË
COPË LEXIMI

LESSON 90
PART III
READING TEXT

Në verë ditët janë të gjata dhe netët të shkurta; dielli shëndrit mâ shumë.

Në mëngjes ajri âsht i freskët, zogjt këndojnë, lulet e gjethët tregojnë gjallëní; por, tue kalue dita shtohet vapa, atëherë edhe zogjt fshehen nëpër degët e pemëvet e pushojnë së kënduemi. Lulet kërrusen, kafshët lëvizin me përtim, u merret fryma, i merr eti e rendin shpesh nëpër ujënat e ftofta të burimevet e të lumejvet që të shuejnë etin. Njerzit i përtojnë punës, janë të plogët e djersen. Të gjithë sa jetojnë e lëvizin u fshehen rrezevet të diellit që përcëllojnë. Vetëm gjinkalla i a thërret kângës pa i a dá, deri sa pëlcet.

Në kohë të mbrâmjes, kur fillon dielli t'i thyejë rrezet e veta, vapa pakësohet, zogjt çohen përsërí fluturim e me haré mblidhen nëpër gardhiqe e nëpër degët e pemëvet; lulet drejtohen e kafshët dalin nga skutat e hijet e freskëta për të kullotë nëpër livadhe. Njerzit i mbushin rrugët përsërí, shlodhen buzës së detit, tue u-kënaqë prej ajrit të tij.

Prendimi i diellit ka nji pamje të mrekullueshme. Edhe mbrâmja âsht e bukur: nji morí hyjsh e mbulon hapsinën e qiellit, tue shëndritë e xixëllue si margaritarë. Hâna, me dritën e saj t'âmbël, ndrit e gëzon gjithë dhén.

Në verë pyjet e shpeshta e buzët e lumejvet gjelbërojnë me gjethët e njomë, por fushat thahen, verdhen e zhariten; arat mbushen me grunë, misër, elb, tërshanë, pambuk etj. Këtu bujqt pregatiten për korrje e për të mbushë grunarët

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

plot me të lashta. Gjatë kësaj stine gjithë frymorët i shtrohen punës; mbi të gjithë dallohen për zéll e aktivitet buburrecat, bletët e insektet tjerë.

QUESTIONS - PYETJE

Si janë ditët në verë? Kur janë ditët të gjata dhe netët të shkurta? Çka bân dielli mâ shumë? Qysh âsht ajri në mëngjes? Kur âsht ajri i freskët? Cilët këndojnë? Çka bâjnë zogjt? Çka tregojnë lulet e gjethët? Por, tue kalue dita çka shtohet? Kur shtohet vapa? Atëherë ku fshehen zogjt? Çka bâjnë atëherë zogjt nëpër degët e pemëvet? Cilët pushojnë së kënduemi? Çka bâjnë lulet? Cilat kërrusen? Qysh lëvizin kafshët? Pse u merret fryma? Ku rendin shpesh që të shuejnë etin? Qysh janë ujënat e burimevet e të lumejvet? Cilët i përtojnë punës, janë të plogët e djersen? Çka bâjnë njerzit? Cilave rreze u fshehen të gjithë sa jetojnë e lëvizin? Cilët u fshehen rrezevet të diellit që përcëllojnë? Çka bân gjinkalla deri sa pëlcet? Cila i a thërret kângës deri sa pëlcet? Çka ngján në kohë të mbrâmjes, kur fillon dielli t'i thyejë rrezet e veta? Kur pakësohet vapa? Çka bâjnë zogjt përsërí e me haré mblidhen nëpër gardhiqe e nëpër degët e pemëvet? Cilët çohen përsërí fluturim e me haré mblidhen nëpër gardhe e nëpër degët e pemëvet? Çka bâjnë lulet? Prej nga dalin kafshët për të kullotë nëpër livadhe? Ku kullosin kafshët që dalin nga skutat e hijet e freskëta? Cilët i mbushin rrugët përsërí? Çka bâjnë njerzit?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

Ata shlodhen buzës së detit tue u-kënaqë prej cilit ajër? Çka bâjnë njerzit buzës së detit tue u-kënaqë prej ajrit të tij? Çfarë pamje ka prendimi i diellit? Çka ka nji pamje të mrekullueshme? Si âsht mbrâmja? Çka mbulon nji morí hyjsh? Sa hyj e mbulojnë hapsinën e qiellit? Cilët shëndrisin e xixëllojnë si margaritarë? Qysh shëndrisin e xixëllojnë hyjt? Çka ndrit e gëzon gjithë dhén me dritën e saj t'âmbël? Çka bân hâna me dritën e saj t'âmbël? Në cilën stinë gjelbërojnë pyjet e shpeshta e buzët e lumejvet? Cilat thahen, verdhen e zhariten? Çka u ngjân fushavet në verë? Kur thahen, verdhen e zhariten fushat? Cilat mbushen me grunë, misër, elb, tërshanë, pambuk etj.? Me çka mbushen arat? Kush pregatitet për korrje e për të mbushë grunarët plot me të lashta? Çka bâjnë bujqt? Çka bâjnë gjithë frymorët gjatë kësaj stine? Cilët i shtrohen punës gjatë kësaj stine? Cilët dallohen mbi të gjithë? Për çka dallohen mbi të gjithë buburrecat, bletët e insektet tjerë?

A bje shumë borë në dimën ndër bjeshkë? Ku bje shumë borë në dimën? A âsht gjinkalla nji insekt? Çka âsht gjinkalla? A ka qenë moti këtverë jashtëzakonisht i bukur? Kur ka qenë moti jashtëzakonisht i bukur? Çka hani mâ fort: bukë misri, apor bukë gruni? A keni pá nën pemë nji morí buburrecash? Ku keni pá nji morí buburrecash? A janë gjethët e asaj peme të shpeshtë? Gjethët e cilës pemë janë të shpeshtë? A keni hangër ndonjiherë bukë tërshane? Kush e ujit barin e kopshtit tuej? Barin e cilit kopsht ujitni ju?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

PJESA E KATËRT
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 90
PART IV
VOCABULARY

Translate the following sentences into Albanian:

1. He distinguished himself on the battlefield.
2. Last year they planted only corn on that farm.
3. A crowd had gathered in front of the building.
4. His behavior is unbearable.
5. It's impossible to walk (to go on foot).
6. I always go by bus.
7. When I told him that he wasn't right, he became pale.
8. The way he walks looks very clumsy.
9. I told you not to bother him.
10. Would you mind closing the window, please?

Vizatim nga Guljem Mosi

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

me bezdisë (unë bezdis)	(v.)	to bother
bjeshkë, -a bjeshkë, -t	(f.)	a high mountain with grazing land
buburrecë, -a buburreca, -t	(f.)	ant
me u-djersë (unë djersem)	(v.)	to perspire, sweat
elb, -i	(m.)	barley
et, -i	(m.)	thirst
gardh, -i gardhe, -t gardhiqe, -t	(m.)	fence
me gëzue (unë gëzoj)	(v.)	to make someone happy; to enjoy (life, etc.)
me gjelbërue (gjelbëron)	(v.)	to turn green
gjinkallë, -a gjinkalla, -t	(f.)	cricket (cicada)
haré, -ja	(f.)	joy, happiness
insekt, -i insekte, -t	(m.)	insect
të kënduem, -it	(neuter)	singing; reading
me u-kërrusë (unë kërrusem)	(v.)	to bend oneself; to stoop; to droop
korrje, -a korrje, -t	(f.)	harvesting, harvest
të lashta, -t	(f.)	grains (wheat, oats, etc.) not yet harvested
me u-mbushë (mbushet)	(v.)	to be filled (out)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

monoton, -e	(adj. m.&f.)	monotonous
morí, -ja	(f.)	swarm; crowd, mass
me ndritë (unë ndris)	(v.)	to shine; to illuminate
me nisë (unë nis)	(v.)	to send, dispatch; to start
përherë	(adv.)	always, all the time
i, të padurueshëm e, të padurueshme	(adj. m.&f.)	unbearable; impatient
me u-pakësue (paksohet)	(v.)	to diminish, lessen; to reduce
i, e pamundun	(adj. m.&f.)	impossible; indisposed
me pëlcitë (unë pëlcas)	(v.)	to burst; to explode; to crack
me përcëllue (unë përcëlloj)	(v.)	to singe; to scorch
përtim, -i	(m.)	laziness
me përtue (unë përtoj)	(v.)	to feel lazy; to mind
i, e, të plogët të plogta	(adj. m.&f.)	sluggish; clumsy
me rendë (unë rend)	(v.)	to run
skutë, -a skuta, -t	(f.)	corner; nook
shëndet, -i	(m.)	health
me u-shlodhë (unë shlodhem)	(v.)	to relax, rest
me shpenzue (unë shpenzoj)	(v.)	to spend
i, e, të shpeshtë të shpeshta	(adj. m.&f.)	thick; dense; frequent

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.

tërshanë	(f.)	oats
me u-verdhë (unë verdhem)	(v.)	to become pale; to turn yellow; to turn brown (as grass, etc.)
zéll, -i	(m.)	zeal, diligence
me u-zharitë (unë zharitem)	(v.)	to be scorched

Shënime:

me (më, të, i etj.) bâ mirë (keq)	(v.)	to agree (about something) with me, you, him, her, etc.
do të më bâhet qejfi		I'll be pleased, glad
për hatër të...		for the sake of....
me (më) marrë eti (më merr eti)	(v.)	to be thirsty
me m'u-marrë fryma (më merret fryma)	(v.)	to be out of breath
me qenë gabim (unë jam gabim)	(v.)	to be wrong; to be mistaken
me i u-shtrue punës (unë i shtrohem punës)	(v.)	to start working (hard)
I përtojnë punës.		They don't feel like working.
i a thërret kângës		starts singing
Mirë se të vîjsh.		You are welcome.
me u-vû me punue (unë vêhem me punue)	(v.)	to start working

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School.